

Genist

MAGAZINE VAN HET REGIMENT GENIETROEPEN

Mijn naam is...

Beëdigingen bij de Genie

Toekomstvisie op duurzame compounds

Multifunctionele toolkit hard nodig...

Ervaringen van Task Force Burundi Engineers

Symposium "Genieoptreden in fragiele staten"

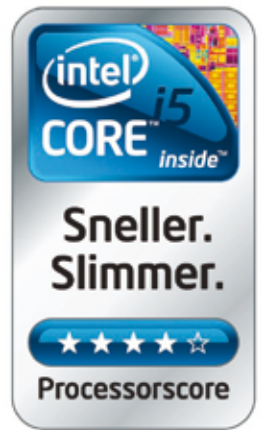

1748-2010
262 jaar

Windows®. Life without Walls™. Toshiba raadt Windows 7 aan.

> NOTEBOOKS VOOR ELKE MISSIE

Toshiba EasyGuard - grenzeloos mobiel computergebruik

> TECRA S11

De nieuwe Tecra S11-11F is voorzien van Intel® Core™ i5-520M Processor (2,4 GHz) en legitieme Windows® 7 Professional.

> TOSHIBA EASYGUARD voor zorgeloos mobiel computergebruik

- **Secure**, voor bescherming van gegevens
- **Protect & fix**, systeembescherming, eenvoudige toegang en vervanging van componenten
- **Connect**, voor eenvoudige en betrouwbare draadloze verbinding

GENIST JAARGANG 3 NUMMER 2 – 2010

Contactorgaan van het Regiment Genietroepen
Uitgegeven door de Stichting
Veteranen Regiment Genietroepen

Stichting Veteranen Regiment Genietroepen

Opgericht op 14 mei 2008, Van Braderodekazerne
te Vught. Statuten ingeschreven bij de Kamer van
Koophandel te 's Hertogenbosch

Voorzitter

Commandant Regiment Genietroepen
Kolonel drs. ing. T.J.J. de Vries

Vice-voorzitter

Luitenant-kolonel bd ing. C.P.M.R. Schrover

Penningmeester

Majoor bd A.J.J. Aarendonk
Van Zuyleware 103
8014 WR Zwolle
Tel: 038-46 59 832

Secretaris

De heer ing. F.A.N.M. Wilsens

Secretariaat Regiment Genietroepen

Postbus 10151, 5260 GC Vught
Angélique van Heertum
e-mail: agam.v.heertum@mindef.nl
Tel: 073 - 68 81 304 (Bereikbaar ma-
di-do van 09.00 tot 12.00 uur)

Bestuursleden

Majoor P.J. Floor
Majoor bd G.M.N. Beerkens
Eerste luitenant bd H. van Meteren
Regimentsadjutant C.A.A. van Vessem

Coördinator Landelijke Veteranendag

Luitenant-kolonel bd M.S.H. Bont

Redactie

Lkol bd ing. C.P.M. Schrover (Hoofdredacteur)
Maj bd G.M.N. Beerkens (Bladredacteur)
Regimentsadjutant C.A.A. van Vessem (Redacteur)

Realisatie en Commerciële exploitatie

J.J. Akkerman, Tel: 0653.56.95.50

Profilieren in de vorm van publiceren en participeren kan niet
automatisch de voorkeur bij verwerving inhouden

1748-2010
262 jaar

- 3** Voorwoord
Vice-voorzitter SVRG
- 5** Aan het woord is
Commandant Regiment
Genietroepen
- 7** Aan het woord is
Regimentsadjutant
- 8** Regimentsmededelingen
- 11** Terugblik Wapendag 2010
- 13** Regimentsagenda
- 14** Genie symposium
- 15** Gouden Pionierschap
- 16** Conflictlanden en 3 D-Beleid
- 19** THW The Federal Agency for
Technical Relief
- 21** De rol van Heineken in Afrika
- 23** Hulp kinderen Haïti
- 25** Ervaringen Task Force
Burundi Engineers
- 31** 1 CIMIC Bataljon
- 33** 101 Gnbat
Operationele infrastructuur
- 41** **101 Gnbat**
Taakteam Afghan
Security Guard
- 44** Dienst Vastgoed Defensie
Grenzen verleggen
- 45** Dienst Vastgoed Defensie
Linksom of rechtsom
- 46** 101 Gnbat
Comfortzones, koninkrijksjes
en heilige huisjes
- 49** OTCGenie
De Genie continue in
verandering
- 55** Defensie loopbaanlint
- 57** 101 Gnbat
Bases in 2015
- 61** 11 Pagnbat
Multifunctionele toolkit
hard nodig
- 69** 41 Pagnbat
Uitbouwen wat in
gang is gezet
- 73** 41 Pagnbat
Droogpak handig bij
oppervlaktezwemmen
- 75** 11Geniecompagnie Air Assault
- 79** Logistieke eenheid van het
OTCGenie
- 81** Home-Base Support
- 82** SVRG
Genieveteranen lopen
mee in defilé
- 83** Mijn naam is Dik Niessink
- 85** Boekbespreking "de Sobats
van Co Groen"
- 86** Boekbespreking "een Genist
in Korea"
- 88** HGV
Terugblik van brigade-
generaal bd de Gilde
- 89** Geniemuseum
Hanomag rupsdozer
- 90** VGGO Contactdag
- 90** Voiture d'Amour
- 91** VOG 60 jarig lustrumfeest
- 92** Fanfarekorps Genie
Relatieconcert op IJzeren Man

Task Force Engineers in Burundi

Bredenoord

Wij leveren Defensie betrouwbare stroom!

VERHUUR

VERKOOP

HANDEL

Thuis is stroom vanzelfsprekend. Maar op locatie zijn voorzieningen beperkt of treden storingen op. In dat geval heeft u behoefte aan de meest betrouwbare en complete noodstroomvoorziening, zonder dat u erop hoeft te wachten. Wij leveren alles op het gebied van noodstroomvoorzieningen en dat vrijwel direct. Of het nu gaat om tijdelijke energie of om een permanente installatie.

BREDENOORD BIEDT U:

- Verhuur van aggregaten en toebehoren 15-2000 kVA
- Service 24/7
- Noodstroom aggregaten op maat
- Inruil en verkoop van gebruikte aggregaten en motoren
- Afleverservice & projectmanagement
- Reparatie & onderhoud van alle type aggregaten

Aggregaten nu ook verkrijgbaar met de Clear Air, zelfreinigend roetfilter! (99,9% roetemissie reductie)

Zutphensestraat 319, 7325 WT Apeldoorn
Postbus 20122, 7302 HC Apeldoorn
T +31 (0) 55 301 85 01 - E info@bredenoord.com

www.bredenoord.com

VOORWOORD ●

Luitenant-kolonel bd ing. C.P.M.R. Schrover,
vice-voorzitter Stichting Veteranen Regiment Genietroepen

Het is mij een eer om u de najaarseditie van de derde jaargang van *Genist* aan te bieden. De najaarseditie is normaliter gekoppeld aan de Genie-informatiedag, maar dit jaar aan het symposium op 2 december a.s. Meer over dit symposium vindt u elders in deze uitgave. De voorjaarseditie is altijd gekoppeld aan de jaarlijkse Wapendag, die op 21 mei gehouden werd en ook dit jaar weer een groot succes was. *Genist* is het contactorgaan van het Regiment Genietroepen en de redactie wordt grotendeels verzorgd door de Stichting Veteranen Regiment Genietroepen. *Genist* wordt 'regimentbreed' verspreid onder officieren, onder-officieren, korporaals en soldaten, actief, postactief en veteranen die behoren tot het Regiment Genietroepen. De Stichting Veteranen Regiment Genietroepen (VRG) bestaat al enkele jaren en blijft iedereen oproepen zich te laten registreren. Dat kan heel eenvoudig via de regimentssite, www.regimentgenietroepen.nl

Het bestuur is recent gewijzigd en bestaat nu uit de regimentscommandant als voorzitter, met als vice-voorzitter luitenant-kolonel bd ing. C.P.M.R. Schrover, penningmeester majoor bd A.J.J. Aarendonk, secretaris de heer ing. F.A.N.M. Wilsens en bestuursleden majoor P.J. Floor, majoor bd G.M.N. Beerkens, eerste luitenant bd H. van Meeteren en onze regimentsadjutant C.A.A. van Vessem. De coördinator Landelijke Veteranendag is luitenant-kolonel bd M.S.H. Bont. We zouden graag ook vertegenwoordiging van de korporaals en soldaten in het bestuur zien. Dus als u denkt dat u een bijdrage kunt leveren om als vrijwilliger enige

tijd deel van het bestuur uit te maken en zodoende iets voor uw collega's te betekenen, neem dan gerust contact met ons op.

Onze grootste uitdaging van dit moment is een zo goed en compleet mogelijk actueel ledenbestand op te bouwen en dit te onderhouden. Een bestand van waaruit we u allen kunnen bereiken. Hoewel veel communicatie loopt via commandanten van de eenheden, is het in uw eigen belang dat we u ook digitaal snel en adequaat kunnen informeren over regimentszaken. Dat geldt in het bijzonder voor de veteranen en postactieven, aangezien zij niet aan een genie-eenheid gekoppeld zijn.

Genist is van en voor u! Wij willen u dan ook vragen om daar waar mogelijk, een bijdrage aan ons blad te leveren in de vorm van het aanleveren van kopij. Oké, genisten zijn in principe geen schrijvers maar doeners, maar waag eens een poging! Mocht u echt moeite hebben uw belevenissen aan het papier toe te vertrouwen, maar deze toch graag met ons wilt delen, neem dan in elk geval contact op. Mogelijk kunnen wij u daarbij helpen. Het zou immers jammer zijn als uw ervaringen verloren zouden gaan.

Ik wens u in ieder geval veel leesplezier met deze Genist en vergeet niet u op te geven via de regimentssite.

Sodeju!

Waar draag ik welke onderscheiding of insigne op mijn burger tenue?

Bij officiële activiteiten waaraan veteranen deelnemen, zoals recepties of het defilé kan zich de vraag voordoen: Waar draag ik nu mijn regimentsspeld, mijn veteranspeld, mijn Koninklijke onderscheiding of andere onderscheidingen? Het dragen van onderscheidingen op een burger-

kostuum is nauwelijks aan regels onderworpen. Het is toegestaan om modelonderscheidingen in de voorgeschreven volgorde te dragen op een burgerkostuum " bij herdenkingsbijeenkomsten en andere bijzondere gelegenheden waarbij dit wordt vermeld". Voor het overige gelden de voorschriften van de Kanselarij der Nederlandse Orden uit 1999. Op een wandelkostuum mogen geen modelversierselen gedragen worden, maar wel een draagteken van een (ridderlijke) orde. Soms kent een onderscheiding een dwingend draagvoorschrift: het Veteraneninsigne en het Dutchbat-3 insigne moeten op de linkerrevers van een wandelkostuum worden gedragen. Afgaande op de bestaande richtlijnen zijn de belangrijkste draagregels:

- onderscheidingen en insignes worden bij voorkeur alleen links gedragen (dus niet én links én rechts; het rechts dragen van officiële eretekens is nooit toegestaan);
- draag bij voorkeur op een wandelkostuum niet meerdere onderscheidingen en insignes tegelijkertijd; de keuze wat men draagt, is afhankelijk van de gelegenheid die men bezoekt;
- een officiële nationale onderscheiding gaat boven een onderscheiding van een particuliere organisatie; daarom komt de particuliere onderscheiding/insigne altijd onder de officiële.

Het is dus mogelijk om – indien gewenst – een Koninklijke onderscheiding (bij voorkeur dus het draagteken) of nationaal ereteken te combineren met een erespeld van het regiment, LKV, NOV etc. Nogmaals: de Koninklijke onderscheiding en/ of nationale eretekens (zoals de veteranspeld) komt boven het verenigingsinsigne. Het verdient aanbeveling om slechts één verenigingsinsigne te dragen. Men draagt dus alles links, net zoals bij de militaire onderscheidingen met de belangrijkste rechts, dus zo dicht mogelijk naast de revers.

(www.onderscheidingen.nl/nl/publicaties/besluit:staatscourant:stc1999_192.html)

STANDARD OF EXCELLENCE

- GLOBAL SALES AND SUPPORT
- EXTENSIVE RANGE OF PRODUCTS AND SERVICES
- ONGOING PRODUCT DEVELOPMENT

CLOCKWISE FROM TOP LEFT

DAMEN STAN PATROL 2005 / DAMEN STAN PATROL 2505

DAMEN STAN PATROL 4708

DAMEN STAN PATROL 4207

DAMEN INTERCEPTOR 1102

DAMEN STAN PILOT 1505

DAMEN STAN PATROL 3407

DAMEN

DAMEN SHIPYARDS GORINCHEM

Industrieterrein Avelingen West 20
4202 MS Gorinchem

P.O. Box 1
4200 AA Gorinchem
The Netherlands

phone +31 (0)183 63 99 11
fax +31 (0)183 63 21 89

info@damen.nl
www.damen.nl

Member of the DAMEN SHIPYARDS GROUP

Kolonel drs. ing. Tjeerd de Vries Commandant Regiment Genietroepen

Beste regimentsleden,

MILENGCOE

In 2008 is in Ingolstadt (Duitsland) het *Military Engineering Centre of Excellence* opgericht (afgekort: MilengCoE). Deze nieuwe organisatie is het internationale expertisecentrum voor het vakgebied Genie. Er werken 36 genisten, afkomstig van 16 NAVO-landen. Hun taak: het bevorderen van de samenwerking tussen de deelnemende geniekorpsen. De Nederlandse genie heeft zich, samen met de Duitse en de Britse genie, erg sterk gemaakt om *MilengCoE* van de grond te krijgen. Van Nederlandse zijde was het met name luitenant-kolonel Roy Lammers die aan de wieg stond van deze organisatie. De voortrekkersrol van Duitse, Britse en Nederlandse genisten is goed zichtbaar in de bezetting van de belangrijkste functies. Zo is de directeur van *MilengCoE* altijd een Duitser en is zijn plaatsvervanger altijd een Brit. Het hoofd van de afdeling *Concepts, Interoperability and Capabilities*, zeg maar de internationale tegenhanger van ons eigen Kenniscentrum Genie, is altijd een Nederlander. Vanaf de oprichting tot september jongstleden was dat overste Lammers. Hij is opgevolgd door luitenant-kolonel Theo van Wijk.

In de drie jaar dat *MilengCoE* nu bestaat, heeft het al veel goed werk geleverd. Het expertisecentrum maakt de hoge verwachtingen die de deelnemende landen er bij de oprichting van hadden, méér dan waar. Op dit moment onderzoekt *MilengCoE* wat de *Lessons Learned* zijn die we kunnen trekken uit het genie-optreden in Afghanistan. Zo wordt bijvoorbeeld bekeken hoe we de geniesteun aan de bescherming van onze eigen troepen en aan Counter-IED (de strijd tegen de 'bermbommen') verder kunnen verbeteren. Ik ben erg blij dat we *MilengCoE* hebben opgericht. Het expeditionaire optreden van de NAVO leidt namelijk tot nieuwe en grote uitdagingen voor de genie en die kun het beste tegemoet treden in goede samenwerking. Samen sta je immers altijd sterker. Bovendien is het Regiment Genietroepen te klein om alles zelf te doen, dus samenwerking met andere geniekorpsen is eenvoudigweg noodzakelijk. We zijn trouwens, met de ervaringen die we in de afgelopen vijftien jaren tijdens onze expeditionaire missies hebben opgedaan, voor andere landen een zeer gewaardeerde partner. Ook ons eigen Kenniscentrum Genie zit niet stil. Dat mag ook niet, want er zijn vele ontwikkelingen, zowel binnen als buiten de

genie. Sommige daarvan hebben we zelf in gang gezet, andere zijn een rechtstreeks gevolg van veranderingen in onze omgeving. In deze *Genist* geeft hoofd Kenniscentrum Genie u een indruk van wat er op dit moment allemaal speelt rondom ons regiment.

SYMPOSIUM

Eén van deze ontwikkelingen wil ik even aanstippen. Dat is de inzet van de genie in fragiele staten. Nationaal en internationaal wordt nagedacht over de rol die de genie kan spelen tijdens missies in dit soort landen. De centrale vraag is: wat kan de genie bijdragen aan de stabilisatie en wederopbouw van een missiegebied? Om een aanzet te geven tot beantwoording van deze vraag, organiseert de jarige Vereniging Officieren Genie, samen met het Regiment Genietroepen, een symposium. Het vindt plaats op 2 december a.s. op de KMA te Breda. De symposiumcommissie heeft een zeer interessant en prikkelend programma opgesteld met boeiende sprekers. Nu al dank ik hen voor alle inspanningen. *By the way*: dat de Vereniging Officieren Genie dit symposium organiseert, wil niet zeggen dat het alleen voor officieren zou zijn. Alle regimentsgenoten die zijn geïnteresseerd in de vraag of we het in de toekomst nog beter kunnen doen, zijn van harte welkom! Deelname aan het symposium is gratis, maar vol is vol, dus wees er snel bij! Zie ook onze regimentsite www.regimentgenietroepen.nl.

GOUDEN PIONIERSCHOP

Tijdens het symposium wordt, voor de tweede keer, de *Gouden Pionierschop* uitgereikt. Dit eenvoudige maar stijlvolle kleinnood is voor het bedrijf dat het meest originele en innovatieve idee heeft op het gebied van *Military Engineering*. Een jury beoordeelt alle inzendingen. De vorige keer behaalde BAM Infraconsult de prijs met de ingenieuze *Boxbarrier*, een constructie die water gebruikt om water te keren. Inmiddels kunnen we bij het OTCGenie met een aantal van deze moderne 'zandzakken' oefenen want ik verwacht dat we de boxbarriers in de toekomst nog veel zullen tegenkomen. Op het symposium maken we de winnaar van 2011 bekend. Ik hoop dat veel bedrijven de handschoen oppakken.

WAPENDAGEN EN COMMANDO-OVERDRACHT

Op 20 en 21 mei jongstleden vonden onder een stralende zon voor de derde keer

de Wapendagen Genie plaats. Een prachtige sportdag, een zeer gezellige feestavond voor alle actief dienende regimentsleden en een geslaagde veteranendag met de waardige herdenking van de ons ontvallen kameraden en een daarop volgend hoog reüniegehalte. In 2011 vallen de Wapendagen op 13 en 14 april. Dat is rijkelijk vroeg in het jaar, maar rond de datum van onze regimentsverjaardag (15 mei) zijn (te) veel eenheden op oefening. Op 14 april zal ik ook het commando over het Regiment Genietroepen overdragen aan mijn opvolger, kolonel Hans van Griensven. Ik hoop, ook namens regimentsadjutant Cees van Vessem, velen van u te mogen verwelkomen op de Wapendagen 2011.

REGIMENTSADJUDANT EN FUNCTIE-OVERDRACHT

Over de regimentsadjutant gesproken. Op 14 januari 2011 nemen we afscheid van hem en verwelkomen wij zijn opvolger, adjudant Frans Schiltman. Ruim acht jaar vervulde adjudant Van Vessem met veel inzet en verve deze eervolle en belangrijke regimentsfunctie. Na meer dan 38 jaar dienst gaat hij genieten van een verdiend pensioen. Namens alle regimentsgenoten dank ik adjudant Van Vessem nú al voor alles wat hij voor ons regiment heeft betekend.

Ten slotte wil ik alle schrijvers van de artikelen in deze *Genist* bedanken. Ook veel dank aan de Stichting Veteranen Regiment Genietroepen die deze uitgave weer mogelijk heeft gemaakt. En u, beste lezers en lezeressen, wens ik veel genoeg met uw regimentsblad! ●

Kolonel der Genie Tjeerd de Vries

WIE

MAAKT

HIER

LETS

MOOIS

VAN?

Afval wordt door de meeste mensen als ongewenst beschouwd. Als iets zonder waarde. Wij denken daar heel anders over. Want in het afval van vandaag groeit de kiem voor de producten van morgen.

Wij maken er zelfs graag iets moois van. Dat gaat niet vanzelf. Het begint met een gedegen kennis van grondstoffen en materialen. Vervolgens vangen wij alle afval zo vroeg mogelijk af. Dus kennen wij elke schakel van het ontwerp- en productieproces. Wij noemen dat een tweede huid die wij rondom het bedrijfsproces leggen. Op deze manier ontstaat er zo min mogelijk afval. Maar het afval dat wel overblijft wordt door ons gekoesterd. Want daar begint het tweede leven.

Zoals Coolrec laat zien door afval in prachtige metalen en kunststoffen om te zetten. En Maltha door er schitterend glaswerk van te maken. En het allerlaatste afval dat dan nog overblijft?

Dat wordt door AVR in zijn geheel gebruikt om er energie voor honderdduizenden huishoudens mee op te wekken. Steeds meer mensen ontdekken dan ook het credo van de Van Gansewinkel Groep. Afval bestaat niet. Wij maken er liever iets moois van.

De *Genist* ligt weer bij jullie op de mat. Een blad waar we een tweetal jaren geleden mee zijn begonnen. Een blad van en voor ons allemaal. Ook als regimentsadjudant heb je de mogelijkheid om wat te schrijven en ik maak daar dankbaar gebruik van. Want het zal voor mij niet mogelijk zijn om iedereen persoonlijk de hand te drukken, maar op deze manier bereik ik toch iedereen om jullie te bedanken voor de ruims acht geweldige jaren die ik mede door jullie als regimentsadjudant heb gehad. Op 14 januari 2011 komt daar een eind aan en dan draag ik mijn functie over aan adjudant Frans Schiltman.

**“Op 14 januari 2011
draag ik mijn functie over aan
aan adjudant Frans Schiltman”**

TRADITIES

Het Regiment Genietroepen mag trots zijn op zijn marketentsters die al die jaren de tradities mee hebben uitgedragen. Het is bijkans onmogelijk om precies na te gaan wat dat allemaal betekend heeft, maar bij benadering kun je een heel eind komen. Waar hebben we onze tradities zoal uitgedragen? Zeer, zeer veel medaille-uitreikingen en recepties vanwege functioneel leeftijdsontslag, medal parades, opleidingen van de korporaals en soldaten, de onderofficieren en de officieren, het aanmeren, bezoek reünies, herdenkingen, de Bloesemtocht, de Vierdaagse en ga zo maar door. Ook waren we ruim 400 keer op vliegvelden - meestal op Veldhoven, maar ook in Amsterdam, Keulen en Brussel - bij vertrek naar en thuiskomst uit missiegebieden. Beëdigingen organiseerden we 60 keer en ik stuurde ongeveer 300 weekmails richting het uitzendgebied. In deze jaren heeft het regiment ongeveer 600 regimentsboeketten weggegeven en ruim 40.000 borreltjes. Kun je nagaan hoeveel keer ons Mineurslied te horen was. En dan de saamhorigheid, de verbondenheid, de teamgeest en het vakmanschap: geweldig gewoon!

VRIJWILLIGERS

Maar wat me het meest is bij gebleven is de saamhorigheid die er was wanneer we elkaar nodig hadden bij een minder fijne gebeurtenis. Dat is het Regiment Genietroepen op zijn best. Ons regiment mag zich gelukkig prijzen met zeer veel vrijwilligers, die er voor zorgen dat alles bij elkaar blijft, dat alles bewaard blijft,

dat alles omschreven staat, waar elke genist binnen kan komen en waar men de financiën bewaakt. Ik heb het natuurlijk over de Stichting Veteranen Genie, de Stichting Geschiedschrijving, de Stichting Historische Genieverzameling en de Stichting Vrienden van het Regiment.

Een regiment ook met veel reünieverenigingen: 107 Kipautocompagnie, 11 Pantsergeniebatallion en zeker niet te vergeten de VOPET. Maar waarschijnlijk vergeet ik er nog enkele. Een regiment met zijn eigen muziekkorps, het Oud-leden Fanfarekorps Genie, en een een bigband, het Reünistenorkest Genie. Een regiment met veel heel veel regimentsleden, nog in dienst zijnde militairen en burgers, koude oorlog-veteranen, en veteranen van vele missies wereldwijd; allemaal collega's die het Regiment Genietroepen een warm hart toedragen.

Wat ik wil vragen aan al deze mensen: geef mijn opvolger Frans Schiltman net zoveel of nog meer steun als ik heb gehad en ik kan je verzekeren dat we er als regiment een geweldige regimentsadjudant voor terug krijgen. Eentje waar we als regiment op kunnen bouwen en trots op zullen zijn.

Mannen en vrouwen het ga jullie allen goed. Zorg goed voor elkaar, maar ook zeker voor jezelf. ●

Jullie trotse regimentsadjudant,
Cees van Vessem

● REGIMENTSMEEDEDELINGEN

Beëdiging in Vught

Welkom voor 35 man bij het Regiment Genietroepen

DE 35 NIEUWE REGIMENTSLIEDEN:

v.l.n.r. Voorste rij: kap Van Uden, kpl Van der Weerd, sld-1 Los, sld-1 Verveer, sld-2 van 't Land, sld-2 Van Rooijen, sld-2 Kreukniet, kap Scipio. Rij 2: kap Verhoef, sld-1 Aalders, sld-2 Merkus, sld-2 Van Santen, maj Rietjens. Rij 3: kap Westerduin, sld-1 Duijmelinck, sld-2 Boer, sld-2 Nijs,

sld-2 Stout, kap Cox, tlnt Van der Vliet. Rij 4: kap Embrechts, sld-1 Hendrix, sld-1 Prins, sld-2 Dijkstra, sld-2 Van de Perre, sld-2 Uitterdijk, kap Hoogland, kap Maas. Laatste rij: kap De Wit, sld-1 Huizer, sld-1 Roeloffzen, sld-2 Doodeman, sld-2 Peters-Rashid, sld-2 Weijland, kap Kuenen.

Vught, 30 september – In de *Tuin van het Regiment Genietroepen*, ofwel het Geniepark van het Geniemuseum, staan 35 militairen aangetreden om te worden verwelkomd bij het Regiment Genietroepen. Dat gebeurt tijdens hun beëdiging. Hoewel dit voor zeven officieren eigenlijk niet opgaat. Deze heren zijn al langere tijd reserve-officier Civil Infrastructure bij de CIMIC-eenheid en hebben dus de eed of belofte reeds afgelegd, maar zij kozen ervoor toe te treden tot het Wapen der Genie. De regimentscommandant mag ruim honderd familieleden verwelkomen en ook zijn er vele commandanten en CSM's bij de plechtigheid aanwezig. Na het afleggen van de eed of belofte ondertekenen de nieuwe regimentsleden de akte van hun beëdiging op het bureau van de regimentscommandant in het *Huis van het Regiment Genietroepen*. Alle beëdigingen bij de genie, zes per jaar, vinden tegenwoordig plaats in Vught, waar het Geniemuseum een passend decor vormt voor deze plechtigheid. ●

Bij zijn afscheid als commandant Taskforce CIED:

Generaal Peter van Uhm speldt het ereteken op

Op 22 september vond de commando-overdracht van de *Taskforce Counter IED* plaats. Kolonel der Genie Joland Dubbeldam droeg het stokje over aan zijn wapengenoot kolonel Bernard Wulfse. Dubbeldam heeft de taskforce sinds de oprichting in een zeer bewogen tijd geleid. Iedereen, die in de afgelopen drie jaren iets met CIED te maken heeft gehad, is het er

Eretoken van Verdienste voor kolonel Joland Dubbeldam

volledig over eens dat hij dit op een zeer goede en effectieve wijze heeft gedaan. Door zijn onvermoeibare inzet, door zijn strakke leiding aan zijn taskforce en door de centrale coördinatie die hij defensiebreed afdwong bij alle CIED-gerelateerde organisaties, is de strijd tegen het *Improvised Explosive Device* tot dusverre succesvol geweest. Maar dat gezegd hebbende, treuren we diep om het verlies van veertien kameraden die, ondanks de effectieve aanpak, toch bij IED-aanvallen sneuvelden. Zij werden met een minuut stilte herdacht. De strijd tegen het IED is nog niet gestreden. De verwachting is dat we ook in de toe-

komst geconfronteerd zullen blijven worden met dit *poor-men's* wapen. Kolonel Wulfse gaf aan met de zelfde inzet als zijn voorganger door te gaan om CIED definitief in onze organisatie te verankeren. De waardering voor alle inspanningen van kolonel Dubbeldam werd vervolgens nadrukkelijk onderstreept door de Commandant der Strijdkrachten, die hem namens de Minister van Defensie het Eretoken van Verdienste uitreikte. Het Regiment Genietroepen is bijzonder trots kolonel Dubbeldam in zijn geledingen te hebben en feliciteert hem met deze dubbel en dwars verdiende onderscheiding. ●

Op het eindappèl van de Wapendag: Regimentslegpenning voor drie bijzondere genisten

Het is het begin van weer een nieuwe traditie: het uitreiken van regimentswaarderingen op het afsluitende appèl van de Wapendag Genie. "....., mits hier uiteraard aanleiding voor is." zei regimentscommandant kolonel Tjeerd de Vries in zijn inleidende toespraak. Hiermee gaf hij nadrukkelijk aan dat een (hoge) regimentswaardering iets bijzonders is en dat ook moet blijven. Op de derde Wapendag Genie bleken er maar liefst twee personen te zijn die voor de hoogste regimentswaardering in aanmerking kwamen: luitenant-kolonel bd Kees Jonk en majoor bd Jacob Huls werden onderscheiden met de Regimentslegpenning. Net voor de afsluiting van het eindappèl bleek er echter nog een Regimentslegpenning te vergeven en wel aan regimentsadjutant Cees van Vessem. Tot zijn grote verbazing: "Hoe kan dat nu? Ik bewaar zelf alle penningen." Het werd bovendien een legpenning met een symbolisch gouden randje vanwege een spontaan extra lang applaus van de aangetreden troepen.

LUITENANT-KOLONEL DER GENIE BD KEES JONK

"In de functie van voorzitter van het dagelijks bestuur van de stichting de Historische Genieverzameling heeft hij gedurende meer dan tien jaar met grote inzet en betrokkenheid krachtadig sturing geven aan het veranderingsproces van het Geniemuseum naar het huidige Huis van het Regiment Genietroepen. Dit veranderingsproces leidde tot de metamorfose van een bonte verzameling geniehistorische objecten naar een professioneel beheerde geniecollectie, gesitueerd in een eigentijdse, praktische en regimentseigen omgeving. Hij leverde daarmee een belangrijke bijdrage aan het historische besef van de leden van het regiment, alsook een belangrijke bijdrage aan een professionele en voorbeeldige presentatie van het Regiment Genietroepen. Kortom: een bijzondere prestatie die het aanzien van het regiment in belangrijke mate heeft verhoogd."

In de oorkonde bij de legpenning worden de verdiensten van Jonk kort en krachtig beschreven. Als betrokken bestuurder heeft hij het hele veranderingsproces dan ook op alle manieren meegemaakt. In zijn laatste functie als chef-staf van het Genie Opleidingscentrum halverwege de jaren negentig van de vorige eeuw, was hij al vicevoorzitter van stichting de Historische Genieverzameling. De "HGV", zoals het Geniemuseum in die tijd werd aangeduid, was toen vooral erg intern gericht en had een wat stoffig imago. Overste Jonk zette bestuurlijk de zaken weer op gang. Na zijn functioneel leeftijdsontslag in 1997, keerde hij een jaar later terug als vicevoorzitter van de stichting en voorzitter van het dagelijks bestuur. Intussen was hij ook betrokken bij de formulering van het nieuwe museaal beleid van de landmacht. Zo werkte hij onder andere mee aan de profielschets voor de functie van museummanager en adviseerde hij bij de aanname van

zo'n beroepskracht voor het Geniemuseum. Het was het begin van een nieuwe periode in de geschiedenis van de historische verzameling van het Regiment Genietroepen. Dit stelde ook hele andere bestuurlijke eisen: de samenwerking en afstemming met de museummanager, vaststelling van een vernieuwd beleidsplan, fondsenwerving, uitbreiding van de vrijwilligersorganisatie, grootschalige verbouwingsplannen, vernieuwde presentatie, verwerving en renovatie van Rijksvaartuig 29, inschrijving in het Nederlands Museumregister. Het zijn zo maar wat onderwerpen die in die afgelopen twaalf jaren aan de orde zijn geweest. Iedere maandag komt hij met de museummanager en het dagelijks bestuur bijeen. Het museum is inmiddels het *Huis van het Regiment Genietroepen* gaan heten. Bestuurlijk heeft de stichting de zaken goed voor elkaar. Dit is zeker ook te danken aan de manier waarop Jonk - en ook de andere bestuursleden - de museummanager de vrijheid en ruimte geven om zaken te doen en uit te voeren. Samenwerking, betrokkenheid en vertrouwen zijn hierbij de kernwoorden.

Majoor Huls (l) en luitenant-kolonel Jonk (r)

MAJOOR DER GENIE BD JACOB HULS

De tekst op de oorkonde van overste Jonk komt vrijwel geheel overeen met die van Jacob Huls, behalve dan dat zijn functie secretaris is van het dagelijks en algemeen bestuur van de stichting de Historische Genieverzameling. In 1999 verliet hij de actieve dienst en bij zijn afscheid werd hij gevraagd voor de functie door de toenmalige regimentscommandant, kolonel Marcel van den Broek. Zijn aantreden kwam precies op het goede moment. Bestuurlijk moest de stichting een omslag maken van een - wat vrijblijvende - vrijwilligersorganisatie naar die van een professioneel museum. ►

● REGIMENTSMEEDEDELINGEN

Zijn accurate en snelle manier van werken maakte hem tot de ideale secretaris van het bestuur. Vanaf het begin waakte hij over de steeds uitgebreidere correspondentie, (beleids-)plannen en subsidieaanvragen. Met alle vrijwilligers werd een overeenkomst opgesteld. Hij heeft het voortouw bij de organisatie van de bijeenkomsten met onder meer de publieksmedewerkers van het museum. Verder houdt hij de handleidingen voor die medewerkers bij. In praktische zaken staat hij als rechtgeaarde genist ook zijn mannetje. Hij opende in 2003 de door 103 Constructiecompagnie aangelegde parkeerplaats van het museum. Echter, daarna stond hij nog samen met de museummanager het brekelzand in te vegen! Verder maakt hij, als nautisch liefhebber, deel uit van het team van de vrijwillige bemanning van Rijksvaartuig 29.

C.A.A. VAN VESSEM, ADJUDANT ONDEROFFICIER VAN HET WAPEN DER GENIE

"In de functie van regimentsadjutant van het Regiment Genietroepen heeft hij gedurende ruim zeven jaar op uitstekende wijze en met grote inzet, persoonlijke betrokkenheid en enthousiasme, met passie en toewijding, inhoud en uitdrukking gegeven aan de tradities van het regiment. Door zijn aanpak wordt de beleving van de regimentsgedachte, die is geworteld in professionele en emotionele verbondenheid, regimentsbreed door alle geledingen van het Regiment Genietroepen gevoeld en gewaardeerd en vooral ook met overtuiging uitgedragen. Hij levert daarmee in deze voor de krijgsmacht veranderlijke en uitdagende tijd een belangrijke bijdrage aan het zelfbewustzijn en het moreel van het Regiment Genietroepen. Kortom: een zeer bijzondere prestatie die wezenlijk bijdraagt aan het aanzien en het respect voor het Regiment Genietroepen."

Regimentsadjutant Cees van Vessem

Een groot deel van de in de oorkonde genoemde zeven jaren zijn al online te volgen op www.regimentgenietroepen.nl. In ruim 260 weekbrieven verhaalt de RA over zijn belevenissen en zijn drukke agenda. "Mannen en vrouwen, het ga jullie allen goed, zorg goed voor elkaar maar ook zeker voor jezelf." is de standaardafsluiting van deze veelgelezen internetrubriek. Cees van Vessem heeft in de afgelopen periode op een geheel eigen wijze inhoud gegeven aan de functie van regimentsadjutant. Hij wil er zijn voor "zijn jongens en meiden" van het Regiment Genietroepen en die boodschap komt over. In een hectische periode, gekenmerkt door vele en gevaarlijke missies, is hij zichtbaar aanwezig. Hij doet er alles aan om alle genisten, die op het vliegveld vertrekken naar - of terugkomen van - een missie, de hand te schudden. Hierbij moet hij al ontelbare malen het Mineurslied hebben gezongen, op alle vliegvelden in Nederland en op allerlei andere locaties. Hij kent de omstandigheden in

het missiegebied, want diverse malen is hij op werkbezoek geweest en wordt daar dan enthousiast ontvangen. Met zijn regimentsleden deelt hij niet alle 'lief' maar zeker ook het 'leed'. Daarvan heeft hij ook zijn deel gehad, onder andere door de missie in Afghanistan. Het valt hem zwaar, maar ook onder die omstandigheden is de RA de vertegenwoordiger van het regiment. Er is veel gerealiseerd in de afgelopen periode. Het regimentsmonument, de Wapendag Genie en het Huis van het Regiment Genietroepen zijn onderwerpen waar de RA nadrukkelijk ook zijn stempel op heeft gedrukt. Niet voor niets kijken veel regimenten van de Koninklijke Landmacht met bewondering naar het Regiment Genietroepen en zijn vertegenwoordiger, adjudant Cees van Vessem. Het zeer langdurige en opnieuw opklinkende applaus van de aangetreden troepen bij de uitreiking van de regimentslegpenning greep onze RA emotioneel meer aan dan de waardering zelf. En dat zegt alles over de persoon Cees van Vessem. ●

De Regimentslegpenning wordt toegekend:

- als blijk van erkentelijkheid voor aan het regiment bewezen uitstekende diensten;
  - op grond van zeer bijzondere prestaties die het aanzien van het regiment in belangrijke mate hebben verhoogd;
  - in zeer bijzondere gevallen. Voordrachten voor toekenning van de Regimentslegpenning worden opgesteld door leden van de Regimentstraditieraad
- en ingediend bij de Regimentsscommandant, die de legpenning persoonlijk uitreikt. De legpenning is uitgevoerd in zilverbrons. Op de voorzijde staat het regiments-embleem en op de achterzijde staat gegraveerd: "Vanwege Uw Verdiensten". In de bijbehorende oorkonde staat beknopt de reden van toekenning.

De 24 legpenninghouders van het Regiment Genietroepen

Eerste luitenant bd J.H.M.G. van den Tillaard
Majoor bd G.M.N. Beerkens
Eerste luitenant bd J.H.G.M. van Mackelenbergh (†)
Majoor bd P.C. de Jong
Kolonel bd J. Sneep (†)
Brigade-generaal bd G.H.W. de Gilde
Adjudant bd C.J. Hamers
Kolonel bd P.C. Reinhoudt
Majoor bd A.J.J. Aarendonk
Luitenant-kolonel R.H.M. Boeije
Luitenant-kolonel (R) bd A. van Sluifers
Kolonel bd J. Brandenburgh
Kapitein bd J.B.M. Maas
Kapitein bd H.J. Schuurs
Luitenant-kolonel (R) bd A. de Koning
Luitenant-kolonel (R) bd A. Hooimeijer (†)
Adjudant E. Steiger
Luitenant-kolonel bd W. van Hout (†)
Kolonel bd D.J. Tees
Kolonel bd C. van den Dungen
Generaal-majoor bd T. de Kruijff
Majoor bd J.A. Huls
Luitenant-kolonel bd K. Jonk
Adjudant C.A.A. van Vessem

TERUGBLIK WAPENDAG

2010 Regiment Genietroepen

Gezellig met je vak en je kameraden in de weer!

Vught - 20 en 21 mei 2010. Voor de derde keer heeft het regiment zijn verjaardag gevierd met een tweedaags programma voor *elck wat wils* op het OTCGenie. De eerste dag wordt gevuld met sport, waarbij de genie-eenheden strijden om de *Baron De Torcy-beker*, een wisselprijs, die het komende jaar in de kast zal prijken bij 413 Pantsergeniecompagnie (zwaar) uit Oirschot. De sportdag is de afgelopen jaren steeds verder verfijnd, waardoor er meer militairen dan voorheen aan de spellen kunnen deelnemen en ook blijkt alles nu geheel genie-proof te zijn. Het eindspel speelt zich af op De Kamp-1, waarbij men met heuse Romeinse strijdswagens allerlei hindernissen moet nemen. Een deelnemend team van het *Centre of Excellence Military Engineering* (dat een *international diving conference* in Vught achter de rug heeft) geeft de sportdag een internationaal tintje. Na de inspanning volgt de ontspanning met de geweldige band *Riverside* voor de circa 1.400 aanwezige genisten op het grasveld bij de grote feesttent. Op dag 2, wederom een zonovergoten dag (dank, projectofficier Harm Renes!), vindt er een scala aan activiteiten plaats, niet alleen voor alle actief dienende genisten, maar ook voor de oudgedienden, van wie er zich enkele honderden hebben aangemeld. De herdenking van alle ons ontvallen regimentsleden bij het nieuwe monument naast het Geniepark op de Van Brederodekazerne is indrukwekkend. Nabestaanden zijn aanwezig. Aalmoezenier Vincentie zegt in zijn rede: "Niemand leeft voor zichzelf; niemand sterft voor zichzelf." De diverse geledingen uit het regiment leggen een krans, evenals de burgemeester van Vught. ▶

TOYS & TOOLS

Dan is er koffie en veel 'Hallo! Hoe gaat het?' tegen oude bekenden. En er is een informatiemarkt met niet minder dan zestig bedrijven, die aan een belangstellend publiek hun *toys and tools* showen. De regelaar van deze bedrijvenmarkt, majoor Johan Kranenburg van het Kenniscentrum Genie, is blij met de interactie tussen de bedrijven en de genisten, van hoog tot laag. De exposanten stellen hierbij vooral het directe contact op prijs met de soldaten en korporaals; de gebruikers van hun materieel. Wie weet leidt dit hier en daar nog tot enkele modificaties van de productspecificaties. Kraanproducent *Liebherr* houdt een behendigheidswedstrijd en de winnaar krijgt een miniatuurkraan.

HET EINDAPPÈL VORMT HET SLUITSTUK.....

Het eindappèl vormt het sluitstuk van twee fantastische dagen. Voor drie regimentsleden zal dit appel wellicht ook het hoogtepunt zijn geweest. Want zij krijgen de hoogste onderscheiding, de Regimentslegpenning (zie het artikel elders in *Genist*). Als iedereen al lang tevreden weer thuis zit, is de logistieke eenheid van het OTCGenie nog steeds in touw om alles wat ze hebben voorbereid, geregeld en opgebouwd, weer af te breken, in te nemen en af te voeren. Hun inzet maakt de wapendag mogelijk!

De secretariaatsmedewerkster van het RGT, Angelique van Heertum, richt haar blik, samen met de volgende RA, Frans Schiltman, alvast op 2011. Dan vinden de Wapendagen Genie, met als thema *Chemische, Biologische, Radiologische en Nucleaire verdediging - CBRN*, plaats op **woensdag 13 april en op donderdag 14 april 2011**. Op deze tweede dag zijn ook de oudgedienden weer van harte welkom.

www.regimentgenietroepen.nl

VIP's

Er zijn veel VIP's uitgenodigd en die zijn ook in groten getale gekomen. Onder hen ook veel externe relaties van het Regiment Genietroepen, omdat volgens de regimentscommandant, kolonel De Vries, dit de dag is waarop we ons als regiment naar buiten presenteren. Voor de volgende jaren wil hij ook meer commandanten en stafofficieren van niet-genie-eenheden uitnodigen.

EVENEMENTENKALENDER REGIMENT GENIETROEPEN 2011

WAPENDAGEN

13 APRIL:

Sportdag voor genie-eenheden

14 APRIL:

Herdenking gevallen kameraden
Veteranen weerzien

Commando-overdracht Regiment Genietroepen
Bedrijven Informatiemarkt met Thema:
CBRN - Chemische, Biologische, Radiologische
en Nucleaire Verdediging

10 OKTOBER:

Uitreiking Herinneringsspelde Genie

DONDERDAG 3 NOVEMBER:

Regimentsdiner onderofficieren

VRIJDAG 4 NOVEMBER:

Regimentsdiner officieren

BEËDIGINGEN:

vrijdag 28 januari
vrijdag 4 maart
donderdag 23 juni
donderdag 22 september
vrijdag 7 oktober
donderdag 24 november

GENIE-OPTREDEN IN FRAGIELE STATEN!

Wat is de rol van de Genie tijdens stabilisering, wederopbouw en ontwikkeling van fragiele staten?

DONDERDAG 2 DECEMBER 2010

KONINKLIJKE MILITAIRE ACADEMIE
Koninklijke Militaire Academie te Breda

Opvragen van het volledige programma en/of aanmelden via geniesymposium.2010@mindef.nl of 073-6881304 (tijdens werkdagen van 9.00-11.00 uur bereikbaar)

Om deze strategische vraag te kunnen beantwoorden, zijn er 2 december op de KMA door de Genie diverse sprekers uitgenodigd, die het optreden in fragiele staten vanuit hun eigen expertise en vakgebied zullen benaderen. Allereerst zal er een kader worden geschetst van de problematiek rondom de fragiele staten door de Directeur van de eenheid Fragiliteit en Vredesopbouw van Buitenlandse zaken. Vervolgens zal onder het motto "hoe doen anderen het?" getracht worden uw gedachten te prikkelen... waarom zijn commerciële bedrijven, zoals Heineken, actief in fragiele staten? Hoe zit het met de NGO's, zoals SOS-Kinderdorpen, en de GO's, zoals Bundesanstalt Technisches Hilfswerk, zijn zij wel effectief en efficiënt genoeg? En hoe treden onze strategische partners, zoals de German Federal Agency for Technical Relief, met hun krijgsmacht in fragiele staten op? Hopelijk brengen deze sprekers een gedachtestimulus bij u teweeg en zorgt dit uiteindelijk voor discussie, die in goede banen geleid zal worden door prof. Hilhorst van de Universiteit van Wageningen. Het laatste woord die dag zal zijn voor oud-politicus Jan Pronk, die zijn visie op het thema zal geven. Mocht u door willen praten over het onderwerp na de afsluiting door de dagvoorzitter prof. van der Stoel, dan kan dat onder het genot van een hapje en een drankje.

In de pauze presenteren diverse bedrijven in de exoruimte hun specifieke kennis en ervaring met betrekking tot werken voor/in fragiele staten en tonen zij hun producten en diensten. Bij HP Printing kunt u een fraaie symposium poster laten printen op elk formaat ter herinnering aan dit 2010 symposium van het Regiment Genietroepen.

GOLDEN PIONIERSCHOP 2010

Tijdens het symposium op 2 december wordt de *Gouden Pionierschop* uitgereikt. Dit eenvoudige maar stijlvolle kleinood is bestemd voor het bedrijf dat het meest innovatieve idee heeft op het gebied van *Military Engineering*. De eerste *Gouden Pionierschop* werd in 2008 uitgereikt. BAM Infraconsult won de prijs toen met de ingenieuze *Boxbarrier*; een constructie die water gebruikt om water te keren. Het OTCGenie heeft een aantal van deze moderne 'zandzakken' in bruikleen gekregen zodat genisten ermee kunnen oefenen. De verwachting is namelijk dat onze genie-eenheden de boxbarriers in de toekomst nog veel zullen tegenkomen.

De Gouden Pionierschop is niet het enige initiatief van Defensie om innovatie te bevorderen. Onlangs nog werd door de Directie Research & Development (D-R&D) de Defensie Innovatie Competitie gehouden. De winnaar was een bedrijf dat in samenwerking met TNO het idee wil ontwikkelen om met behulp van zonlicht en absorptietechnieken de energievoorziening voor airco's te verzorgen. Als het lukt, kunnen we in een compound als Kamp Holland minimaal zo'n 20% van het dagelijkse dieselgebruik besparen. Over innovatie gesproken! De D-R&D heeft het betreffende bedrijf - Green Energy Technologies - voor de verdere ontwikkeling een aardig geldbedrag in het vooruitzicht gesteld. Een fantastisch initiatief van de D-R&D waar trouwens niet alleen Defensie van kan profiteren maar onze hele maatschappij en zelfs v er daarbuiten.

Aan de *Gouden Pionierschop* is helaas geen geldprijs verbonden. Maar het gaat ook niet helemaal alleen om de eer. De *Gouden Pionierschop* is namelijk een instrument om met elkaar - genie en bedrijfsleven - te communiceren over problemen en oplossingen. Het is een middel om samen goede idee en uit te proberen, te verbeteren en eventueel te vervolmaken. E en voorbeeld is er al: de *Boxbarrier* van BAM Infraconsult.

Hoe gaat de toekenning in zijn werk? Een jury beoordeelt alle inzendingen. Die staat onder voorzitterschap van prof. dr. ir. ing. Almer van der Stoel, Hoogleraar Civiele Techniek, Nederlandse Defensie Academie - Faculteit Militaire Wetenschappen voor de vakrichting Genie. Juryleden zijn: de commandant van het Regiment Genietroepen, het hoofd van het Kenniscentrum Genie, de commandant van  en van de bataljons van de genie, de commandant van het Joint Kenniscentrum CBRN en de commandant van Geniewerken.

DE JURY HANTEERT ALS CRITERIA:

- Operationele relevantie voor het vakgebied Genie
- Financiële relevantie
- Bijdrage aan duurzaamheid
- Beschikbaarheid
- Haalbaarheid

DE GENIE HOOPT DAT VEEL VAN HAAR RELATIES DE UITDAGING OPPAKKEN!

BOXBARRIER

● GENIESYMPIOSIUM

KOEN M. DAVIDSE, Directeur Fragiliteit en Vredesopbouw bij het Ministerie van Buitenlandse zaken

Foto's en redactionele bijdrage

Meisje uit Dafur

CONFLICTLANDEN EN 3 D-BELEID

Op 1 augustus kwam de inzet van de Task Force Uruzgan ten einde. De afgelopen jaren heeft Nederland in Uruzgan bijgedragen aan veiligheid, bestuur en vredesdividend:

- veiligheid door militaire inzet en training van leger en politie;
- legitiem bestuur door capaciteitsopbouw;
- vredesdividend door het stimuleren van economische activiteiten.

Nederland wilde uiteindelijk de Afghaanse inspanningen ondersteunen en duurzame ontwikkeling tot stand brengen. Maar ook in andere conflictlanden is Nederland actief om bij te dragen aan veiligheid, bestuur en vredesdividend. Nederland werkt met anderen aan een effectievere internationale inzet via de VN, Wereldbank en EU. Waarom die aandacht? En wat zijn binnen de benadering van conflictlanden de thema's die de komende tijd relevant zijn?

1. ONTWIKKELING, MENSENRECHTEN EN 'VERLICHT EIGENBELANG'

Aandacht voor conflictlanden en inspanningen om conflict te voorkomen

zijn van groot belang. Allereerst is er het idealisme om ook in deze landen ontwikkeling en mensenrechten mogelijk te maken. Landen die te maken hebben met conflicten lopen ver achter bij de internationaal overeengekomen ontwikkelingsdoelstellingen: het gebrek aan vrede, veiligheid en stabiliteit staat de welvaart en duurzame levering van diensten voor vooral de allerarmsten in de weg. Conflict, fragiel bestuur en instabiliteit zijn *binding constraints* voor effectieve ontwikkeling. Bevordering van mensenrechten is ook een belangrijke reden, omdat juist in deze landen de rechtsstaat onvoldoende ontwikkeld is om wetteloosheid en onrecht te voorkomen. Het is ook 'verlicht eigenbelang' van Nederland om stabiliteit en ontwikkeling te bevorderen en dreigingen vanuit deze landen tegen te gaan. Instabiele landen leiden vaak tot instabiele regio's met grote potentiële risico's voor buurlanden die zich wel ontwikkelen en internationale criminaliteit. Preventie en tijdige aandacht kunnen helpen om de inzet van dure vredesoperaties te voorkomen.

2. RESULTATEN

Bescheidenheid en volhardendheid zijn van belang bij het boeken van resultaten in landen die te maken hebben met conflicten, omdat de weg van conflict naar duurzame vrede vraagt om een pragmatische en langdurige betrokkenheid van de internationale gemeenschap. In de praktijk blijkt dat er meer mogelijk is dan soms gedacht wordt en dat concrete resultaten kunnen worden behaald om bij te dragen aan veiligheid, bestuur en vredesdividend in risicovolle gebieden. Voorbeelden hiervan zijn:

- een rapport van de Afghaanse NGO TLO die stelt dat de Nederlandse inspanningen in Uruzgan bij hebben gedragen aan vredesdividend en veiligheid in de regio, waarbij Nederland werd geprezen voor de benadering op basis van kennis van tribale verhoudingen;
- de in Burundi geleverde Nederlandse strategische adviseurs, die onder andere via advisering en trainingstrajecten een belangrijke bijdrage aan de hervormingen van

politie en leger leveren, waarbij de veiligheid van de Burundese burgers centraal staat;

→ de Nederlandse bijdrage in Noord-Kosovo aan de verzoening tussen bevolkingsgroepen die nog niet zo lang geleden het geweld niet schuwden;

→ de Nederlandse activiteiten in Soedan op allerlei vlakken, waaronder diplomatieke initiatieven voor humanitaire toegang en bijdragen aan ontwikkeling, terugkeer van ontheemden, capaciteitsopbouw en militaire inzet in de lokale VN-missies.

Dorpsoudste Noord Darfur

3. INTERNATIONALE SAMENWERKING IN CONFLICTGEBIEDEN

Die resultaten komen vaak in samenwerking met vele partners tot stand. Omdat onveiligheid en instabiliteit een bedreiging vormen voor duurzame ontwikkeling in een groot aantal landen en regio's, neemt overal ter wereld de aandacht hiervoor toe. Zo ziet de VN conflictlanden al sinds jaren als de kern van haar mandaat en geeft ook de EU steeds meer aandacht aan conflictlanden: in het Verdrag van Lissabon is een belangrijke rol weggelegd voor de civiele missies van de EU die in een groot aantal landen bijdragen aan vrede en stabiliteit in samenwerking met ontwikkelingspartners in het veld. Binnen de OESO/DAC wordt gewerkt aan beleidsontwikkeling in de door Nederland voorgezeten werkgroep voor conflictlanden en fragiele staten. Dit heeft geleid tot consensus over principes voor het werken in deze landen, waarin onder andere het belang van een landenspecifieke benadering en een flexibele en snelle internationale

response worden benadrukt. Ook steeds meer bilaterale partners nemen maatregelen om de inzet in conflictlanden te verbeteren, waarbij een samenhangende inzet op het gebied van veiligheid en ontwikkeling centraal staat. VS, VK, Canada, Duitsland en Denemarken lopen met Nederland voorop door speciale eenheden en fondsen op te richten en specifieke capaciteit en expertise te ontwikkelen op het gebied van vredesopbouw. Om een snelle en flexibele inzet in fragiele staten te kunnen bieden beschikt Nederland over een aantal specifieke instrumenten, waaronder het Stabiliteitsfonds, en zet het ook steeds meer experts in die snel inzetbaar zijn en op cruciale momenten de juiste inzet kunnen leveren in conflictgebieden.

4. UITDAGINGEN

Het werken aan verbetering van de situatie in conflictlanden is vol complicaties, waarbij de grote dilemma's gevormd worden door conflictpreventie, het zorgen voor voldoende nationale en internationale capaciteit om de situatie te stabiliseren en het tot stand brengen van de juiste mix van instrumenten.

A. CONFLICTPREVENTIE EN MANAGEMENT

Veel van de conflicten in landen komen voort uit conflicten uit het verleden die niet goed zijn aangepakt. De vraag is hoe conflicten beter aangepakt en voorkomen kunnen worden. In de eerste fase na een conflict gaat alle aandacht vaak uit naar ondersteuning van het politieke proces via bemiddeling, het zorgdragen voor de veiligheid van de bevolking, het leveren van humanitaire voorzieningen en het starten van de wederopbouw. Organisaties als de VN, de AU en de EU kunnen hierin een grote rol spelen. Op de langere termijn is het van groot belang dat de structurele factoren die tot conflicten leiden worden aangepakt. Een gedegen kennis van deze onderliggende factoren en van de politiek-economische machtsverhoudingen in een land zijn van groot belang voor de effectiviteit van de politieke dialoog met lokale partners en van de ontwikkelingsactiviteiten. Onderdeel van een dergelijke conflict-sensitieve benadering is de training van medewerkers in analysevaardigheden, nauwe samenwerking tussen politieke en ontwikkelingsmedewerkers en sa-

menwerking met politiekgeoriënteerde lokale en internationale organisaties.

B. INTERNATIONAAL LEIDERSCHAP VS. OPBOUW VAN DE STAAT

Een groot probleem bij conflictlanden is capaciteit en leiderschap, omdat er vaak sprake is van een vacuüm op het gebied van bestuur. In deze fase is er een belangrijke rol voor de internationale gemeenschap weggelegd, maar daarbij zal steeds goed in ogenschouw genomen moeten worden op welke wijze de rol van nationale actoren versterkt kan worden. Alleen overheden die over voldoende legitimiteit beschikken in de ogen van de bevolking zullen stabiliteit creëren voor levering van diensten en goed bestuur. Daarom staat naast capaciteitsopbouw van lokale en nationale overheden het versterken van de relaties tussen deze overheden en verschillende bevolkingsgroepen in de samenleving.

C. EEN SAMENHANGENDE EN MULTIDIMENSIONALE INZET

Werken aan verbetering van de situatie in conflictlanden betekent vooral simultaan schaken: er moet aandacht zijn voor vele zaken tegelijk. Veiligheid, beter bestuur en vredesdividend moeten hand in hand gaan. De winst van de afgelopen jaren is dat bestrijding van ge-

Jonge vluchteling uit Oost DRC

wapend geweld, rechtsstaatontwikkeling en veiligheidssectorhervormingen stevig op de internationale agenda staan. De internationale inzet moet al deze aspecten tegelijkertijd ondersteunen, bijvoorbeeld in de vorm van geïntegreerde vredesmissies. Verschillende situaties vereisen daarbij een verschillende balans tussen de inzet van militairen en civielen. De juiste balans is nodig met als uitgangspunt: militair waar nodig, civiel waar mogelijk. ●

Axuda Insurance

Uw partner in fragiele staten

*“By failing to prepare
you are preparing to fail”*

Benjamin Franklin

Over Axuda Insurance BV

Wij zijn een Nederlands assurantiebedrijf dat is gespecialiseerd in het verzekeren van mensen, bedrijven en organisaties met activiteiten in (post)conflictgebieden zoals bijvoorbeeld Afghanistan, Somalië en Irak.

Ons internationale netwerk in combinatie met onze lokale aanwezigheid maakt het mogelijk onze oplossingen wereldwijd aan te bieden. De dekkingen van Axuda zijn natuurlijk inclusief de risico's verbonden aan oorlog, terrorisme en piraterij. Naast de personele risico's zijn wij ook in staat uw bedrijfsmatige risico's in fragiele staten van een passende dekking te voorzien.

Axuda Insurance gebruikt Lloyds of London als herverzekeraar van haar producten.

w : www.axudainsurance.com
e : info@axudainsurance.com
t : 0475-741664

Over Lloyds of London

Lloyds is de oudste verzekeringsmarkt ter wereld. Het heeft een reputatie als toonaangevende partij met betrekking tot gespecialiseerde oplossingen voor zware en moeilijk verzekerbare risico's. Haar unieke financiële structuur en haar aanwezigheid in meer dan 200 landen samen met haar A+ rating van Standard and Poors and Fitch maken van Lloyds een van de sterkste aanbieders van verzekeringen in (post) conflictgebieden.

Met vriendelijke groet,

Marcel Hagens, Directeur

w : www.lloyds.com

THW the Federal Agency for Technical Relief: Professional volunteers in Germany and abroad

PARTNER IN DISASTER RELIEF AND CIVIL PROTECTION

THW – Technisches Hilfswerk/Federal Agency for Technical Relief – is the disaster relief organisation of the German Federal Government. It is made up to 99% of volunteers who are organised in local sections all across Germany. The THW headquarters is located in Bonn. The 668 local sections are supported by 8 State (“Länder”) Associations and 66 regional offices. Across the nation, about 80,000 people are thus actively involved in disaster relief and emergency operations. Thanks to this unique structure THW’s entire mission range is available all over Germany. Upon request its experts are always on the spot where they are needed.

THW’s capacities range from search and rescue operations to flood containment and all other kinds of technical assistance. With its highly specialised units, THW is perfectly equipped for any requirements in emergencies and disasters. Its close cooperation with the fire brigade, other relief organisations and the police ensures maximum protection for its citizens.

With the Federal Agency for Technical Relief, the Government has equipped the German society with a valuable partner. In case of disasters and calamities, THW provides support to the population and is thus a fundamental pillar in civil protection and disaster relief in Germany and beyond.

PARTNER IN AN INTERNATIONAL NETWORK

THW has the legal mandate to provide technical relief abroad on behalf of the German Federal government. Its range of services covers assistance in an emergency up to longterm, partnershipbased commitments. Since 1953 it has been active in 2042 deployments and projects in 129 different countries.

Regarding its internationally deployable units its rapid deployment units USAR and Water Supply, its High Capacity Pumping Modules, Technical Assistance Support Teams etc, THW can send international assistance within 6-12 hours after a request. Their flexibility, high standards of training and modern equip-

ment have been of highest value in many recent disaster relief operations. As an internationally active organisation, THW is intensively involved in the global network of relief organisations. It is a competent partner both in the global network of the United Nations as well as within the European Union. At EU-level THW is an active partner of ECHO, supporting the development of the European Community Civil Protection Mechanism by conducting trainings and EU projects or providing operational capacities.

With regard to the United Nations, THW was a founding member of the co-operation platform INSARAG. (International Search and Rescue Advisory Group). As an IHP (International Humanitarian Partnership) Member or on its own it conducts missions and projects e.g. by order and on account of OCHA, WFP and UNHCR. THW’s training centres provide trainings for international managerial staff to prepare them for future missions. Not to mention the least the THW experts advise and support partner organisations all over the world in building up and strengthening structures for protecting the population.

WELL-EQUIPPED FOR THE FUTURE

THW’s good reputation as a humanitarian ambassador is based upon the fact that its experts achieve sustained success even under difficult conditions. Within the frame-work of long-term project work, for example after civil wars, THW has acquired a high reputation during the last decades. Moreover, as a governmental organisation, THW offers its clients the guarantee of a reliable and competent implementation of projects.

Threatening scenarios as a result of an increase in natural catastrophes or due to inter-national terrorism create evernew challenges both as mission strategies as well as the technical equipment are concerned. As a modern relief organisation, THW sets standards on a national but also on an international level thanks to its up-to-date, flexible mission components, transnational support systems and global networks and collaboration. ●

Netherlands-African Business Council (NABC)

De geschiedenis van NABC gaat terug tot 1946, toen onze stichting is opgericht door het Nederlandse bedrijfsleven met zakelijke belangen in Afrika. NABC bestaat dus al bijna 65 jaar en nog steeds staan we dichtbij het doel van de oprichters: het delen van elkaars kennis en contacten door middel van een gezamenlijk platform. Elk Nederlands bedrijf met aspiraties om zaken te doen in Afrika is welkom in ons netwerk. We gaan op zoek naar nieuwe markten en nieuwe businesspartners in Afrika en kunnen daarbij gebruikmaken van veel kennis en ervaring onder de aangesloten bedrijven.

Onze visie is "trade instead of aid": voor de ontwikkeling van Afrika is een versterking van de private sector in Afrika een absolute voorwaarde. Naarmate de Afrikaanse economieën beter gaan draaien, kan de afhankelijkheid van ontwikkelingssamenwerking afnemen. Dat is een goede zaak, vooral voor de Afrikaanse landen. Zoals het Oegandese spreekwoord zegt: Water that has been begged for does not quench the thirst. Ondernemerschap en commerciële samenwerking staan garant voor duurzame groei en gelijkwaardige relaties. Het Nederlandse bedrijfsleven is in tal van sectoren van wereldklasse, zoals bijvoorbeeld de watersector en de agribusiness sector. Economische relaties leiden tot de uitwisseling van knowhow en hebben voor beide partijen een duidelijk voordeel. Dat maakt deze commerciële relaties bij uitstek juist zeer duurzaam!

Onze missie is om de economische relaties tussen Nederland en Afrika te versterken. Nederlandse bedrijven hebben Afrika veel te bieden en Afrika biedt

voor veel Nederlandse bedrijven een vaak nog onontdekte nieuwe markt. Op dit moment is de handel tussen Nederland en Afrika nog zeer beperkt, maar mede als gevolg van subsidieprogramma's van de Nederlandse overheid (PSI en ORIO) zien we de belangstelling geleidelijk toenemen. Trade instead of aid betekent ons inziens dus niet dat alle hulp per direct kan worden gestopt, maar dat donoren hun pijlen vooral moeten richten op het ontwikkelen van productieve sectoren in Afrika. Er zou meer moeten worden geïnvesteerd in zakelijke steunpunten in Afrika, ter ondersteuning van de activiteiten die door de Nederlandse ambassades op het terrein van de handelsbevordering al worden ontplooid.

NABC heeft in de afgelopen jaren door middel van een groot aantal activiteiten in Nederland en door een groot aantal bedrijvenmissies naar Afrika ook een uitstekende rol gespeeld waar het gaat om het genereren van belangstelling voor zakendoen met Afrika. In een periode van minder dan twee jaar hebben we maar liefst tien uitgaande handelsmissies georganiseerd! Met een bevolking die in de komende 40 jaar zal verdubbelen van 1 miljard naar 2 miljard en met een economische groei die structureel veel hoger ligt dan in de EU, is Afrika wel degelijk een groeiemarkt waar Nederlandse bedrijven serieus naar zouden moeten kijken. Bedrijven die nu al energie steken in het ontwikkelen van de Afrikaanse markt, zullen daar in de komende decennia veel profijt van hebben.

NABC staat met haar jonge en enthousiaste team elke dag klaar om Nederlandse bedrijven met raad en daad bij te staan!

Netherlands-African Business Council (NABC)

T +31 (0)70 304 3618
F +31 (0)70 304 3620
www.nabc.nl

Prinses Beatrixlaan 614
2595 BM Den Haag
The Netherlands

P.O. Box 93082
2509 AB Den Haag
The Netherlands

De rol van Heineken in de ontwikkeling van enkele Afrikaanse staten

Heineken is al meer dan een halve eeuw actief in Afrika en heeft een dertigtal brouwerijen in zestien verschillende landen. Afrikanen zijn echte bierdrinkers, want Heineken produceert er 22 miljoen hectoliter bier per jaar waarvan 20 miljoen voor een serie lokale merken. Het feit dat Afrika's

bevolking groeit en vooral het percentage onder de 25 jaar, draagt bij aan de enorme afzetmarkt in het 'donkere continent'. Heineken heeft ruim 12.000 medewerkers in de regio Afrika. Heineken biedt ook werkgelegenheid, betreft lokale boeren bij de productieketen, genereert economische activiteit en draagt belasting af aan overheden. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) in optima forma dus.

WINST

De regio Afrika draagt voor ongeveer 15% bij aan de totale winst van Heineken, maar Heineken wil meer dan alleen winst maken. De wereldwijd opererende brouwerij wil ook een bijdrage leveren aan ontwikkeling. In verschillende zogenaamde fragiele staten, zoals de Democratische Republiek Congo (DRC), Rwanda en Sierra Leone, heeft Heineken werkmaatschappijen. De bierbrouwer is sinds 1923 actief in DRC en heeft daar een zestal brouwerijen en zelfs tijdens de zeer gewelddadige burgeroorlog tussen de Hutu's en de Tutsi's begin jaren negentig werd er gewoon bier gebrouwen. Het Nederlandse bedrijf was voor, tijdens en na de burgeroorlog in Sierra Leone in het land aanwezig. Uit een economische impact studie in Sierra Leone blijkt dat de bierproducent significant bijdraagt aan de economie van het land.

BIER

Bier wordt uit mout en gerst gemaakt; gewassen die alleen in gematigde klimaten groeien. Uit onderzoek van Heineken blijkt dat gerst gedeeltelijk vervangen kan worden door sorghum (giest) dat in Sierra Leone verbouwd kan worden. De Nederlandse bierbrouwer heeft geholpen de sorghum te veredelen en ondersteunt boeren bij de verbouw van het gewas. Voor de afzet van de sorghum zijn coöperaties opgericht met steun van de bieronderneming. Jaarlijks genereert dit project ongeveer 600.000 dollar aan inkomen voor boeren. Voor het brouwen van bier is ook schoon water nodig. Een van de brouwerijen van Heineken in Nigeria haalt vervuild water uit een lokale bron. Uiteraard wordt dit water grondig gezuiverd, zodat het voor het brouwproces gebruikt kan worden. Echter er wordt meer gezuiverd dan nodig is en dat wordt via diverse tappunten aan de buitenzijde van de brouwerij gratis aan de lokale bevolking geleverd.

INKOMEN

De werkgelegenheid die Heineken schept met zijn brouwerijen geeft niet alleen inkomen aan diegene die er werken. Naar schatting profiteren er op de een of andere manier twintig tot dertig personen per werknemer van. Denk hierbij aan de landbouw, detailhandel en vervoersbedrijven, maar ook door de Afrikaanse traditie waarin inkomen binnen de familie gedeeld wordt. Uitgaande van het eerder genoemde aantal medewerkers van Heineken in Afrika profiteren er dus ongeveer 300.000 mensen, direct dan wel indirect van de aanwezigheid van Heineken.

GEZONDHEID

De Heineken Africa Foundation is misschien wel het boegbeeld van het maatschappelijk ondernemerschap. De Stichting verbetert de gezondheid van mensen in de gemeenschappen waar Heineken actief is door middel van financiële steun

aan gezondheidprojecten. Zo heeft elke brouwerij een eigen kliniek waar werknemers en hun gezin terecht kunnen. Daarnaast lopen er in Burundi, Rwanda, Namibië en Sierra Leone diverse gezondheidsprojecten waar Heineken financieel aan bijdraagt.

NEUTRALITEIT

Voor Heineken is neutraliteit van essentieel belang, zeker in de fragiele staten of landen waar conflicten zijn. Als er een oorlog of een conflict is, proberen de strijdende partijen vaak de Nederlandse multinational aan hun kant te krijgen. Voor de bierbrouwer is dit een zeer riskante aangelegenheid, want het kan leiden tot grote problemen bij een eventuele machtswisseling. Als de situatie te gevaarlijk wordt, kan besloten worden tot (een tijdelijke c.q. gedeeltelijke) terugtrekking, waarbij over het algemeen de internationale staf in fases geëvacueerd wordt en de lokale staf met een gereduceerd inkomen in dienst blijft. Zodra het weer rustig is wordt alles weer in gang gezet om de productie weer zo snel mogelijk op gang te brengen. Heineken heeft in de afgelopen twintig jaar verschillende keren (Rwanda 1994, Indonesië 1998, DRC 2003 en Libanon 2006) een dergelijke "tactiek" moeten toepassen.

TOEKOMST

In 2020 wil Heineken 20% van alle benodigde grondstoffen lokaal kunnen produceren. Omdat Heineken daarbij ook een afzetmarkt biedt en een duidelijke prijsstelling, werken deze micro financieringsprojecten heel goed. Verder ondersteunt Heineken infrastructurele projecten en investeert de Heineken Afrika foundation jaarlijks 20 miljoen aan het uitvoeren van ontwikkelingsprojecten. Vertrekken uit de regio om in stabielere lijkende andere (Afrikaanse) landen brouwerijen te bouwen, overweegt Heineken niet. Afrika is onvoorspelbaar, maar dat is ook direct de uitdaging! ●

Load Handling Systems for military applications

During the disaster relief operations in Haiti the Rough Terrain Container Handler, RTCH, of our business area Kalmar played a vital role to get all kind of disaster and human relief material in vast quantities into Haiti.

With totally devastated harbours there was no other effective and efficient pieces of equipment than the RTCH of Kalmar that was able to perform on this scale and for several months thereafter.

The Kalmar RT240 reachstacker has unequalled features:

- Unloads ISO containers in longitudinal direction from vessels;
- Fords in 2 meters water;
- Drives through 90 cm of mud;
- Handles 20' and 40' ISO containers up to 24 tonnes.

Cargotec is the world leader in the demanding field of (military) logistics with their business areas:

- Hiab - load handling @ vehicles;
- MacGregor - load handling @ vessels;
- Kalmar - load handling @ terminals.

Cargotec UK Ltd
Cargotec Industrial Park
Ellesmere, Shropshire
SY12 9JW, UK
Tel: +44 1691 623 100
Email: gboenquiries@cargotec.com

Cargotec UK Ltd (Netherlands office)
P.O. Box 141
5530 AC Bladel
Tel: 0497 362 135
E-mail: frank.van.dongen@cargotec.com

www.cargotec.com

we keep cargo on the move™

KALMAR RT240 RTCH unloading landing vessel

World Food Project Operations in Haiti

KALMAR RT240 RTCH unloading vessels via pontoons

Recovery Operation using the RTCH

HULP KINDEREN HAÏTI

Op dinsdagavond 12 januari verwoestte een aardbeving van 7.0 op de schaal van Richter de levens van honderdduizenden Haïtianen. Verschrikkelijke beelden bereikte ons via TV en internet. SOS Kinderdorpen startte direct met het geven van noodhulp vanuit haar bestaande voorzieningen. Een uiterst moeilijke situatie. Nu, bijna één jaar na de alles verwoestende aardbeving, proberen de Haïtianen op de resten van hun oude leven naar de toekomst te kijken.

SOS KINDERDORP SANTO

Voor de aardbeving woonden er maximaal 150 kinderen in het kinderdorp Santo, nabij de hoofdstad Port-au-Price. Maar in de weken na de ramp liep het kinderdorp vol met alleenstaande kinderen die hun ouders waren kwijtgeraakt in het tumult van de aardbeving. Momenteel wonen er 408 kinderen in het kinderdorp. Een aantal van hen woont in tijdelijke woningen die zijn opgetrokken op het terrein van kinderdorp Santo. Het is een uitzonderlijke situatie die veel van de SOS collega's ter plaatse vraagt. Zij zorgen er echter dag en nacht voor dat de kinderen een zo normaal mogelijk leven leiden in een liefdevolle en rustige omgeving. Ondertussen wordt met lokale instanties naar de biologische ouders of familieleden van deze kinderen gezocht, om ze uiteindelijk met elkaar te kunnen herenigen. SOS Kinderdorpen onderzoekt elke mogelijke biologische familieband van de kinderen en vervolgens of dit gezinslid goed in staat is om voor het kind of de kinderen te zorgen. Een dankbare maar uiterst tijdrovende en secure taak. Vol trots melden de Haïtiaanse collega's dat ze de afgelopen maanden 165 kinderen hebben kunnen herenigen met hun familie. Vlak na de aardbeving werd de school in het kinderdorp gebruikt als opslagplaats voor hulpgoederen en als uitvalsbasis voor de hulpverleners. In april is de school weer geopend en zijn de klassen weer gevuld met leerlingen. Vóór

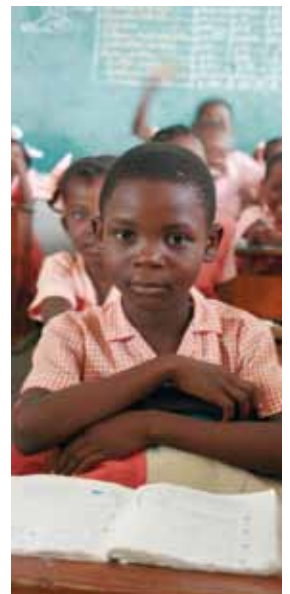
de aardbeving bezochten 550 leerlingen deze school. Nu veel scholen in Port-au-Price zijn verwoest en het aantal inwoners van het kinderdorp is gegroeid, is dit aantal toegenomen tot 850 leerlingen. Om ondanks het grote aantal kinderen toch goed onderwijs te kunnen blijven garanderen, zijn extra docenten ingehuurd en worden er ook lessen gegeven in tenten op het terrein van de school.

WERK VANUIT DE GEZINSVERSTERKENDE PROGRAMMA'S

Naast het werk in de kinderdorpen, reikt SOS Kinderdorpen via de gezinsversterkende programma's uit naar de omliggende gemeenschappen. Inmiddels bereikt de organisatie vanuit buurtcentra dagelijks 21.500 kinderen en hun familie. Zij worden ondersteund met voedsel, water, sanitaire voorzieningen en andere levensbenodigdheden, zoals het bieden van kinderdagopvang in deze centra. Zo kunnen de ouders een start maken met de wederopbouw van hun leven.

PLAN VAN AANPAK HAÏTI

Direct na de aardbeving heeft SOS Kinderdorpen vanuit het kinderdorp Santo noodhulp geboden. Slachtoffers kregen voedsel, kleding, tijdelijk onderdak en medicijnen. In de fase die nu aanbreekt wordt de aandacht gericht op meer structurele hulp in de vorm van wederopbouw van de omliggende gemeenschappen. Kinderen die door de ramp alleen zijn achtergebleven worden opgenomen in de kinderdorpen. In psychologische hulpprogramma's, speciaal bedoeld voor kinderen en getroffen families helpt SOS Kinderdorpen hen met het verwerken van hun verlies. Daarnaast blijft de organisatie de hereniging tussen kinderen en hun families faciliteren. Op de langere termijn wordt een derde kinderdorp gebouwd en zullen gezinnen geholpen worden bij de wederopbouw van hun huizen. Daarnaast zal SOS Kinderdorpen waar nodig haar eigen voorzieningen renoveren. De wederopbouw in Haïti zal nog lange tijd in beslag nemen. ●

Op de website van SOS Kinderdorpen kunt u het werk van de organisatie volgen. www.soskinderdorpen.nl/haïti

SOS KINDERDORPEN

SOS Kinderdorpen zorgt er al ruim 60 jaar voor dat kinderen die er alleen voor staan kunnen opgroeien in een liefdevol gezin. De organisatie werkt vanuit de visie dat kinderen recht hebben op een thuis en een goede opvoeding binnen een veilige omgeving in hun eigen land. Ongeacht hun geloof, afkomst of huidskleur. Met deze unieke gezinsgerichte aanpak kan SOS Kinderdorpen in 132 landen verspreid over de hele wereld ruim 410.000 kinderen een solide basis geven. En daarmee een kans om zich te ontwikkelen tot kansrijke en zelfstandige volwassenen, die een bijdrage leveren aan hun omgeving.

Facts & Figures:

- SOS Kinderdorpen is al 60 jaar actief en werken in 132 landen.
- Wereldwijd geeft SOS Kinderdorpen op dit moment 410.000 kinderen een thuis in een gezin.
- 51.181 kinderen hebben zich in de afgelopen zestig jaar ontwikkeld tot zelfstandige volwassenen.
- Circa 80% van voormalig SOS kinderen heeft een eigen gezin en een baan, is tevreden met zijn bestaan, kan zichzelf en zijn gezin onderhouden en kijkt met positieve gevoelens terug op zijn jeugd.
- Naast de 500 kinderdorpen en 580 gezinsversterken de programma's zijn er ruim 520 kleuterscholen, basisscholen en beroepsopleidingen waar meer dan 200.000 kinderen en jongeren onderwijs volgen.
- Daarnaast maken 500.000 kinderen en hun ouders gebruik van 65 medische centra.
- SOS Kinderdorpen werkt alleen samen met lokale mensen en met zusterorganisaties in het internationale SOS netwerk waardoor er veel kennis van de plaatselijke situatie is.
- Waar de organisatie is, blijft ze. Ook in geval van oorlog of crises, zoals bijvoorbeeld in Mogadishu.
- In 2009 heeft SOS Kinderdorpen Nederland financieel bijgedragen aan 74 kinderdorpen en gezinsversterkende programma's over de hele wereld.

Geef een kind een liefdevol thuis

 SOS KINDERDORPEN
Een liefdevol thuis voor ieder kind

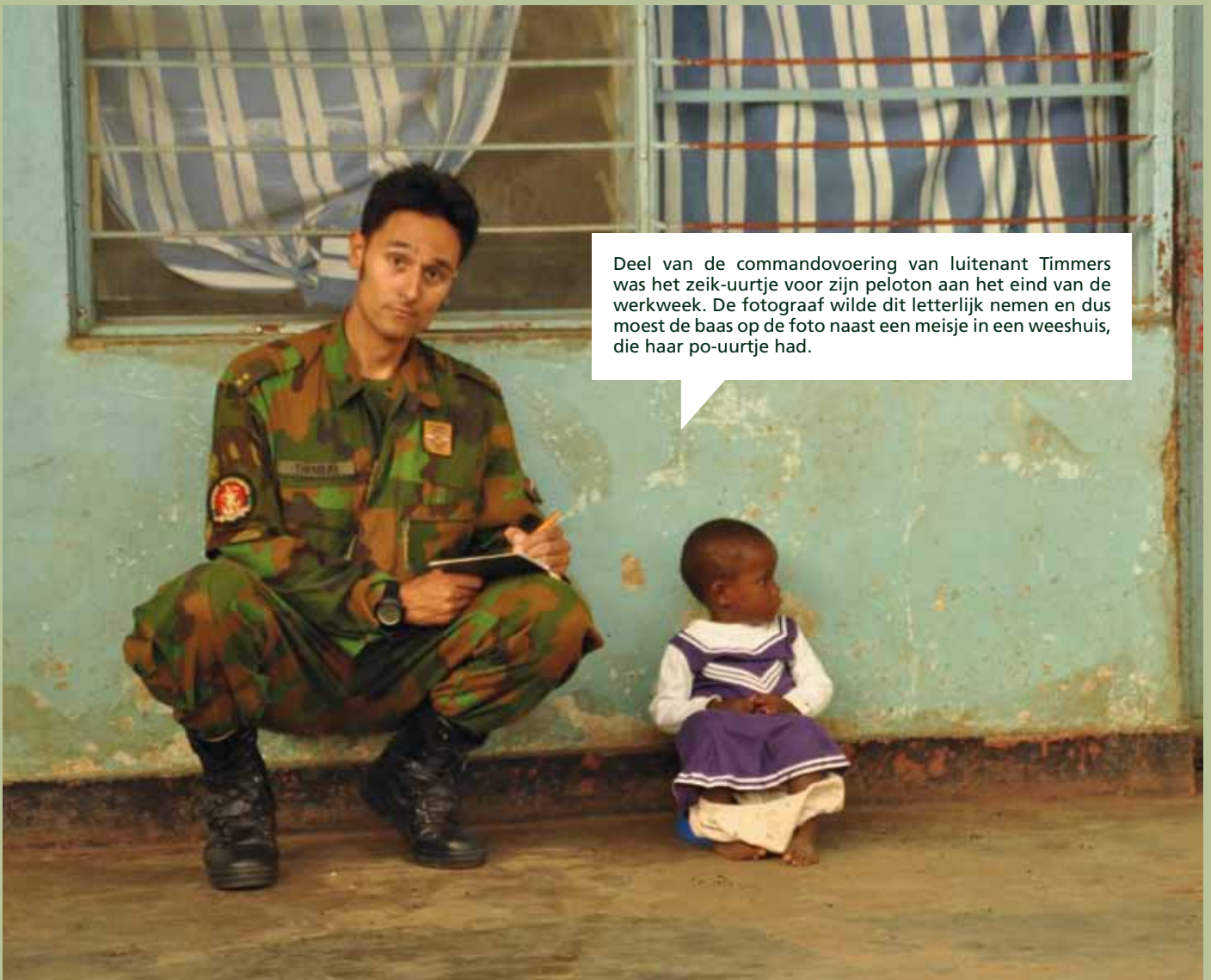
word donateur

▶ giro 2280

▶ www.soskinderdorpen.nl

TIPS & TRICKS VAN DE WERKVLOER

Ervaringen van Task Force
Burundi Engineers ook bruikbaar
in andere fragiele staten

Deel van de commandovoering van luitenant Timmers was het zeik-uurtje voor zijn peloton aan het eind van de werkweek. De fotograaf wilde dit letterlijk nemen en dus moest de baas op de foto naast een meisje in een weeshuis, die haar po-uurtje had.

Uit de *Volkscrant* van 24 september 2010 – “In Burundi woedde van 1993 tot 2005 een burgeroorlog tussen Hutu-rebellen en het door Tutsi’s gedomineerde leger, waarbij volgens sommige schattingen 300.000 doden vielen. In 2005 werden er verkiezingen gehouden. In juni 2010, bij de nieuwe verkiezingen, kon president Nkurunziza moeiteloos worden herkozen, omdat zes kandidaten van de oppositie zich terugtrokken wegens uitgebreide verkiezingsfraude. In september 2010 werd het ‘electorale proces’ verstoord door enkele slachtpartijen in de buurt van de hoofdstad Bujumbura met vele tientallen doden, na jaren van vrede. De onvrede over de verkiezingen voedde de geruchten over rebellengroepjes die de bush weer waren ingetrokken en achter dit geweld zouden zitten. Met de mededeling dat er al meer dan 40 ‘gewapende bandieten’ zijn gearresteerd, probeert de Burundese politie de bevolking gerust te stellen. Maar iedereen in Burundi is bang. De bevolking in de streek is weggetrokken en de boerderijen zijn verlaten.”

Burundi leek dus enige tijd op te krabbelen uit de ellende, maar valt nu misschien weer snel terug. Wat eigenlijk ook niet verwonderlijk is, gezien de roerige regio (Congo, Rwanda). Voorzichtige conclusie: een fragiele staat blijft vaak fragiel en in ieder geval instabiel, ondanks dat er aan de oppervlakte schijnbare rust en vooruitgang voorkomt.

WERKVLOER

Het symposium op de KMA gaat over *Bouwen in fragiele staten*. Hooggeleerde en hooggeplaatste deskundigen zullen er hun licht over laten schijnen. Maar inmiddels is er ook een stevige ervaring opgedaan door de bekende, maar nog te weinig gehoorde, werkvloer. In 2009 is de *Task Force Burundi Engineers* (TFBE) uitgezonden geweest. Deze genie-eenheid, onder leiding van de toenmalige commandant van 102 Constructiecompagnie majoor Erik van den Berg, heeft belangrijke eerste stappen gedaan in een fragiele staat. De werkvloer bestond uit een constructiepeloton onder het bezieland commando van eerste luitenant Nesse Timmers, dat daar twee maanden gewerkt heeft aan het vergroten van de legeringscapaciteit van het Burundese leger en de politie. In het kader van de *Sector Security Reform* (SSR) was ‘kennisuitwisseling’ de te gebruiken methode om tot deze nieuwbouw te komen. Timmers heeft daarover twee artikelen gepubliceerd (in *Genie* 2009-3 en 2010-

ZO’N GAT VALT NIET MET
KENNISUITWISSELING
BINNEN TWEE MAANDEN
TE DICHTEN

1). Daarin beschrijft hij het bouwproces en de bouwtechniek. Daar zullen we het nu niet verder te veel over hebben. Maar hij geeft ook aan voor welke *uitdagingen* - het bekende eufemisme voor *problemen* - de genisten kwamen te staan. En hij eindigt met enkele tips voor ons, *mzungu’s* (blanken), bij hun verblijf in het zwarte continent. In dit artikel herhalen we deze uitdagingen en tips, omdat ze min of meer relevant en toepasbaar zijn in een veelheid van onderontwikkelde – en dus vaak ook – fragiele staten. Maar we zijn eerst even bij deze luitenant langs gegaan om te horen hoe

hij nu – bijna een jaar na dato – op zijn missie terugkijkt.

SECTOR SECURITY REFORM

Timmers: “Onze opdracht was: via ‘kennisuitwisseling’ tien legeringsgebouwen wegzetten. Ons project was een bepaalde invulling van de SSR; een vorm van samenwerking met een ontwikkelingsland, waarbij we hun overheidsinstellingen zoals de politie en het leger helpen zich te ontwikkelen tot een stabiele en betrouwbare factor in hun land. Tevens kunnen we dan als donerend land toezicht houden op een verantwoorde besteding van onze euro’s”. Wat wist u vooraf van deze missie? Luitenant Timmers: “Personeel van Geniewerken is vooraf op verkenning geweest. Zij hebben vooral naar de technische kant gekeken: welke gebouwen moeten er komen; daar maken we CAD-tekeningen van en daar rollen gelijk ook de materiaalstaten uit. Prima; dat is ook de taak van deze mensen. Maar voor de beeldvorming: het handboek voor de Burundese genie stamt nog uit 1910;

uit de koloniale tijd, terwijl de voormalige koloniale machthebbers nu bouwen aan het ruimtestation ISS. Zo'n gat valt niet met kennisuitwisseling binnen twee maanden te dichten. Dan is er ook nog zoiets als het bouwproces: hoe pak je alles aan; hoe krijg je het gebouw voor elkaar binnen de randvoorwaarden en hoe kunnen we ook nog leerwinst boeken? Daar is vooraf helaas minder aandacht voor geweest." Volgens Timmers is de bewuste kennisuitwisseling als een nachtkaaars uitgaan: "Binnen kennisuitwisseling moet je accepteren dat je eerst vier stappen terug moet voordat je één stap in de juiste richting kan maken. Deze manier van werken slokte veel tijd op en dat werd gaandeweg steeds minder geaccepteerd omdat er uiteindelijk wel harde infra opgeleverd moest worden. Een genie-eenheid die half werk levert is natuurlijk ondenkbaar!".

MZUNGU

Het peloton is in een totaal andere wereld terechtgekomen: "Laat ik beginnen met een stukje *situational awareness*. De meeste Burundezes moeten elke dag weer vechten om te overleven, in letterlijke zin! Dit merk je aan alles en dat was voor ons, *mzungu's*, vaak onbegrijpelijk en soms ook schokkend. Ook binnen het leger en de politie is nergens geld voor. Maar tijd is er genoeg. Dus wordt er met afspraken en plannings vrij losjes omgegaan. Aan de andere kant dwingt het gebrek aan gereedschap en bouwmaterialen onze Burundese collega's zeer vindingrijk te zijn. Wij hebben ons elke dag positief verbaasd over hun creativiteit om op een alternatieve manier toch tot het eindresultaat te komen." En wat heeft dat alles met de Nederlanders gedaan? Timmers: "Al met al kan ik zeggen dat de missie voor ieder van ons een persoonlijke verrijking is geweest. En als militaire eenheid hebben we ervaringen opgedaan, die andere onderdelen van 101 Geniebataljon - of van de genie als geheel - zeker ten goede kunnen komen.

WIEL OPNIEUW UITVINDEN

"We hadden het als Nederland niet op ons eentje hoeven doen, maar we hebben weer eens zelf het wiel uitgevonden", vindt de luitenant: "In Burundu zitten de VN en allerlei NGO's. Maar wij hebben daar vooraf weinig contact mee

gezocht. Wij hebben veel op eigen kracht gedaan, maar de VN-missie daar en ook de NGO's hadden wellicht veel voor ons kunnen betekenen. Niet alleen met hun *know how*, maar wellicht ook met hun compleet ingerichte *compound* á la Kamp Holland, waar we gebruik van hadden kunnen maken." Hij heeft nog meer voorbeelden: "Een genieclub kan alleen goed functioneren als de logistiek goed geregeld is. Mijn *counterpart*, kapitein Mozes, zou een vrachtwagen regelen om dakspanten te vervoeren, maar wat bleek op het *moment suprême*: er stond geen vrachtwagen klaar, omdat er geen brandstof bij aangevraagd was! En omdat benzine daar op de bon is, zoals zoveel andere dingen, voelde men er niets voor zomaar bonnen in te leveren als daar niet specifiek om gevraagd was. Uiteindelijk na twee weken touwtrekken kwam er een gammele truck voorrijden, nog uit het Belgische leger. En dan te bedenken dat de VN daar een spiksplinternieuw vrachtwagenpark had staan!"

ADVANCED CONSTRUCTIEPELTON.

De Burundese ervaring heeft inmiddels al

tot concrete veranderingen geleid, vertelt luitenant Timmers met toenemend enthousiasme: "Onze BC, luitenant-kolonel Blankestijn, heeft binnen 101 Gnat met zijn kader veel gesproken over de toekomst en heeft - mede op grond van onze ervaringen in Burundi - een concept bedacht om constructiepelotons effectiever te laten opereren. Met mijn peloton draaien we nu binnen 102 Constructiecompagnie een *pilot*, die we *advanced constructiepeloton* noemen. Het komt erop neer dat iedere vent zich bezighoudt met zijn *core business*: timmeren, pijpen buigen en draden trekken. Uiteindelijk moeten zij heer en meester worden in hun eigen vakdiscipline. Tot nu toe moesten onze pioniers van alles kunnen: naast het zijn van bijvoorbeeld ▶

WESTERSE LANDEN, DIE EEN PROJECT IN AFRIKA GAAN DOEN – OF WAAR OOK TER WERELD IN FRAGIELE STATEN - MOETEN ZICH AANPASSEN AAN HET LAND. LEES IN ONDERSTAANDE PUNTEN VOOR 'BURUNDEES' OOK 'AFRIKAAN'

- De grondregel is: toon begrip en sta open, maar pas op dat men geen misbruik van je maakt.
- Als blanke word je door hoog en laag gezien als een wandelende portemonnee en een reddingsboei in hun woelige zee van overleven.
- In Afrika is Frans 9 van de 10 keer de voertaal, dan wel de tweede taal. Maar slechts weinig collega's van mijn niveau spreken Frans, laat staan de niveaus onder mij. Ik heb ervaren dat het spreken van Frans twee voordelen met zich meebrengt. Ten eerste accepteert je *counterpart* je direct om zaken te doen. En ten tweede is een locale tolk niet voor 100% zuiver in de vertaling van vakjargon. Soms is hij ook niet te vertrouwen als er bepaalde emoties om de hoek komen kijken. Heb je een tolk én spreek je zelf Frans, dan koop je tijd om tot een weloverwogen antwoord te komen. Voer het vak Franse taal opnieuw in op de KMA. Ook bij de manschappen valt er nog veel te winnen, waar ze zich nu maar net redden met een *boekje-pienter* en plaatjes om onderling te communiceren.
- Schriftelijke afspraken hebben iets meer kans van slagen dan mondelinge.
- Kritiek? Gooi er een positief sausje overheen; voorkom daarmee dat een Burundees zich beledigd voelt.
- In het Burundese leger gaan officieren over alles; zowel over het (bouw-)proces, als over de (bouw-)techniek. Onderofficieren hebben vaak niets in de melk te brokkelen. Met adviezen van ondergeschikten wordt niets gedaan; want dan zou je iets 'toegeven' en dat wordt gezien als het tonen van zwakte.

timmerman is hij tevens vrachtwagenchauffeur, mineur en *combat life saver*. Maar alles goed kunnen is een illusie: dan doe je in feite niets echt goed. Uit onze missie in Burundi hebben we geleerd, dat we nog meer hadden kunnen bereiken indien onze kerels daadwerkelijk boven de stof hadden gestaan in combinatie met leidinggevende vaardigheden om hun vakkennis over te brengen op de Burundese genisten. "In mei 2010 is het advanced constructiepeloton (adv constropel) geformeerd met twintig man, tegen vijfendertig in een gewoon constructiepeloton. Samen met de OPC, sgt-1 Bauke Janssen, stuurt Timmers drie groepen aan: bouwkunde (sgt Jayson Tecla), installatietechniek (sgt Manuel van Groningen) en elektrotechniek (sgt Patrick Polling). "Dat de specialisten nu geclusterd zijn naar vakdiscipline is de grootste verandering. Nu kan de sergeant zijn groep daadwerkelijk naar hoger niveau tillen omdat zij dezelfde taal spreken. De groep is gestroomlijnd en effectiever. Het credo 'meer doen met minder' blijft tevens van kracht in de komende bezuinigingsronde!"

Zo'n adv constropel wordt volgens de luitenant gereed gesteld voor nieuwe taken: "Ik noem er drie:

- projectbegeleiding, zoals we dat in Burundi hadden willen doen;
- een Infra Support Detachement als peloton geheel vullen, wat ons bureau Geniewerken kan ontlasten;
- een pantsergeniecompagnie of luchtmobiele geniecompagnie versterken met bouwtechnische kennis. Deze eenheden hebben als neventaak 'constructie' en wij zouden door onze inbreng hun niveau goed kunnen aandikken.

Als dit concept aanslaat is het de bedoeling dat alle drie de constructiecompagnieën met zo'n advanced peloton gaan werken. En dit zou wel eens de toekomst van de constructiegenie kunnen worden."

LESSONS LEARNED VERSPREIDEN

Ing. D.N. Timmers kan het weten, want deze luitenant is HTS-er Civiele Techniek, met de afstudeerrichting Constructie (Ingenieursbureau Amsterdam) en hij volgde vervolgens nog een post-HBO opleiding tot *allround* constructeur. En behalve zijn ervaring in Burundi staat op zijn CV een indrukwekkend lange lijst van civiele gebouwen en werken, waarvan hij de draagconstructie heeft ontworpen en doorgerekend (Ingenieursbureau

voor bouwtechniek Baarn). In 2008 was hij in Afghanistan commandant van de *Task Force Housing-1* van het *Regional Command South*. Volgens Timmers kan het overigens ook geen kwaad meer aandacht te besteden aan het verspreiden van alle ervaringen: "*Lessons learned* zijn er genoeg; we sterven ervan! Maar de kunst is om ze op het juiste moment te gebruiken. Waar ik nogal droevig van werd, was dat er een groep van 11 Geniecompagnie luchtmobiel naar Gabon is geweest, zonder dat zij van onze Afrikaanse ervaringen op de hoogte waren." ●

BOUWEN IN FRAGIELE STATEN? DIT ZIJN DE ERVARINGEN UIT BURUNDI:

- Onduidelijk bouwtechnisch niveau. Ook agenten zonder opleiding werden ingezet.
- Een aantal Burundese genieofficieren is geworven uit de voormalige rebellenlegers. Daardoor zijn ze niet opgeleid aan een militaire academie, en weten ze niet veel van bouwtechniek. Dit verklaart hun besluiteloosheid af en toe en het niet helemaal doorgronden van het bouwproces.
- Het komt voor dat salarissen niet worden uitbetaald. Gevolg: laag moreel en veel ziekteverzuim (er moet immers overleefd worden!).
- De meest pientere genisten werden van het project afgehaald om op missie naar Oeganda te gaan.
- De Nederlandse en de Burundese bouwwijzen zijn moeilijk op elkaar aan te sluiten.
- Het voorwerk van de Burundezen was minder briljant: scheve funderingen en de stekken voor de kolommen op de verkeerde plaatsen.
- Moeizame levering van bouwmaterialen; ook vervolgleveringen van bijvoorbeeld metselstenen met andere maten. In het algemeen zijn lokale bouwmaterialen van een slechte kwaliteit.
- De werktekeningen zijn incompleet, het ontwerp wordt regelmatig gewijzigd en er is vaak geen IT- en ET-plan.
- Geen gegarandeerde stroomvoorziening op de bouw.
- Trage aanvraagprocedures voor transport met bijbehorende brandstof.
- Het houten steigerwerk is onveilig (naar onze normen).
- Het (meestal Chinese) gereedschap gaat snel kapot en er is altijd te weinig essentieel gereedschap, zoals betonmolens, trilnaalden, cirkelzagen en SDS-boormachines.

INTERVIEW DOOR TWEEDE LUITENANT ATMOSOERODJO

**MIJN NAAM IS:
korporaal-1 Berendsen en sergeant Jansen**

"Burundi was een warm avontuur in een vreemd land". Dit is de eerste reactie van kpl-1 Berendsen (102 Constrcie) over zijn missie in het Centraal-Afrikaanse land, inmiddels alweer een jaar verder na deze bijzondere klus. De belevenis zit nog vers in het geheugen. De doelstelling van de missie in Burundi was het overdragen van kennis aan de Burundese genie en het opdoen van kennis en ervaring over de werkzaamheden, leefwijze en cultuur in een Afrikaans land. Op mijn vraag aan sgt Jansen (momenteel geplaatst bij 101 NBC Verdcie), die ook mee is geweest, of hij vindt dat defensie in de nabije toekomst meer van dit soort missies moet uitvoeren, zegt hij volmondig: "Ja, want Afrika is weer heel wat anders!" Ook Berendsen deelt deze mening: "Het is een kans om echt met je werk als genist bezig te zijn en daarbij is de lokale bevolking je erg dankbaar. Zulke missies bieden in praktijk leermomenten

die je nergens anders kunt opdoen: subtropische temperaturen, taalbarrière, cultuurverschil. Allemaal zaken die een verrijking zijn voor de ervaring van genisten op welk niveau dan ook." Een voorbeeld van Jansen: "’s Avonds hadden we geen stroom, dus ga je met het hele team jezelf vermaken in het donker. Geeft prima samenwerking. Een ervaring die ik nog dagelijks meedraag in mijn functie". Jansen en Berendsen benadrukken dat het voor de genie van groot belang is om verder te gaan met dit soort missies: "*Je bent genist; verzin een list!* Deze befaamde spreuk komt bij zulke exotische missies echt tot leven. Want je bent daar ver weg van huis, letterlijk en figuurlijk, en voor je gemeenschappelijke taak ben je totaal afhankelijk van de middelen en mensen om je heen." Dit soort missies draagt bij aan de groei van het militair personeel, op zowel professioneel- als persoonlijk vlak. Onmisbare ervaringen voor de verdere vorming van de genist van de toekomst tot een *allround* inzetbare militair met als expertise techniek /constructie.

GIS voor de Genie

De afgelopen jaren is het takenpakket van de genieist behoorlijk uitgebreid. Er wordt steeds meer verwacht van de genieist en de kwaliteit van de informatie kan vaak nog beter. Met de huidige taken van de Genie zijn er hulpmiddelen die het werk van de genieist makkelijker en nog beter kunnen maken.

Eén van die hulpmiddelen is een Geografisch Informatie Systeem (GIS). GIS is op elk niveau binnen Defensie van toegevoegde waarde. Voor de Brigade Staf tot de individuele genieist die op uitzending data verzameld van de aanwezige of ontbrekende infrastructuur, is GIS een onmisbaar hulpmiddel. Wat is de status van een brug? Welke materialen heb ik nodig voor reparatie en waar liggen deze materialen? Allemaal vragen en uitdagingen waarbij GIS een rol speelt om beslissingen makkelijker, beter en sneller te kunnen nemen.

GIS wordt door veel eenheden binnen Defensie gebruikt voor het verzamelen, beheren, analyseren, visualiseren en delen van Geografische Informatie. ESRI is de wereldmarktleider als het gaat om GIS software. De ArcGIS software van ESRI is dé Defensie standaard bij NATO en de meeste krijgsmachten in de wereld.

Mobiel GIS voor de Genie

Mobiel GIS (van ESRI) maakt het mogelijk om direct op locatie informatie over objecten zoals bruggen, wegen en gebouwen makkelijk, snel en accuraat op te slaan. Voor het verlaten van de poort wordt de laatste geografische informatie geüpload op bijvoorbeeld een laptop of PDA. De commandant beschikt hierdoor over de laatste informatie van het gebied waarin hij zich bevindt, en kan deze aanpassen waar nodig. Deze informatie wordt

vervolgens direct opgeslagen in de centrale database en is daardoor direct beschikbaar voor anderen. Zo beschikken commandanten over de juiste up-to-date informatie en kunnen zij hun acties hier op afstemmen.

ArcGIS

Het ArcGIS platform maakt het mogelijk om alle informatie met een locatie component aan te maken, te wijzigen, te visualiseren en te delen. Deze informatie kan centraal opgeslagen worden, aangepast en hergebruikt worden. Locaties van berrmbommen, bruggen, voertuigen en zelfs personen zijn hierdoor te koppelen en geeft een totaalbeeld over een situatie in een bepaald gebied. Het geografische informatie systeem maakt het mogelijk om hierdoor patronen en verbanden te ontdekken. Het geeft tevens meer inzicht in waar, maar ook, waarom iets op een bepaalde locatie is gelegen. De toekomst van GIS binnen Defensie is collaboratie en informatie delen. ArcGIS is dé internationale Defensie standaard, en dat maakt het mogelijk om informatie zowel joint als combined uit te wisselen.

ESRI Nederland

Geographic Thinking biedt nieuwe perspectieven. Daar staat het ArcGIS platform van ESRI Nederland voor. Een Geografisch Informatie Systeem (GIS) neemt vanuit die gedachte een belangrijke rol in het begrijpen en analyseren van onze steeds complexer wordende wereld. ArcGIS is standaard GIS software voor het maken, analyseren en delen van geografische informatie.

ESRI Nederland biedt een veelzijdig en compleet platform aan oplossingen, data, opleidingen en implementaties. Onze deskundigheid komt voort uit jarenlange ervaring binnen Defensie. Daarnaast maakt ESRI Nederland deel uit van het wereldwijde ESRI netwerk. Innovatie, technische ontwikkeling en openheid kenmerken daardoor het ArcGIS platform. Zo is er naadloze aansluiting op andere systemen en speelt ESRI in op nieuwe ontwikkelingen binnen de IT wereld.

Voor verdere informatie, neem contact op met **Rik van der Wansem** op **06-22524793** of **Evert Verveer** op **06-15098033**.

De afgelopen negen jaar zijn reserveofficieren als Functioneel Specialist (FS) in diverse landen ingezet bij Nederlandse vredesmissies. Hun civiele kennis wordt gebruikt op momenten dat er behoefte is aan CIMIC.

CIMIC staat voor *Civil Military Coöperation*: de samenwerking tussen

burgers, hulpverleners en militairen. 1 CIMIC Bataljon is het jongste bataljon van de krijgsmacht en valt onder het Operationeel OndersteuningsCommando Land. Het bataljon bestaat uit een vaste staf van beroepspersoneel en een poule van maar liefst 480 FS'n. De poule is verdeeld in zes vakgebieden: Civil Infrastructuur, Humanitarian Affairs, Cultural Affairs & Education, Economy & Employment, Civil Administration en IDEA. FS'n worden aangesteld uit het bestaande bestand van reservisten of vanuit het bedrijfsleven en burgerpersoneel bij Defensie (bijvoorbeeld de Dienst Vastgoed Defensie). Ook voormalige werknemers van Defensie zijn van harte welkom. Vooral voormalige collega's van het Regiment Genietroepen kunnen een goede bijdrage leveren aan CIMIC en in het bijzonder aan het netwerk van Civil Infrastructuur.

De band met het Regiment Genietroepen is van oudsher aanwezig. Verschillende mineurs en sappeurs hebben de weg naar ons bataljon gevonden. Wij werken samen met Bureau Geniewerken en het OTCGenie. Een aantal van onze FS'n heeft recent de overstap gemaakt naar het wapen der Genie en zijn daar op 30 september beëdigd.

De FS is een specialist op zijn vakgebied. Hij of zij heeft goede kennis van het militaire bedrijf en een opleiding op HBO-niveau. Het zijn enthousiaste professionals met een *drive* om een bijdrage te leveren in de (weder-)opbouw van voormalige crisis- of rampgebieden. De FS is ambtenaar, werkzaam bij een bedrijf of zelfstandige. Daar waar Nederland in NATO- of VN-verband actief is, levert de FS een wezenlijke bijdrage in het doen slagen van de (militaire) missie. FS'n Civil Infrastructuur zijn ingezet op de Balkan, in Irak en Noord-Afghanistan. De laatste vier jaar zijn we volop actief geweest in Uruzgan. Vooral op het gebied van weg-

en waterbouw, bouwkunde, energie, irrigatie en drinkwater wordt veel kennis en kunde geleverd. Bij civiele techniek, energie, water en bouw zijn er totaal nog ruim dertig vacatures. Ook binnen de andere poules bestaat nog een ruime keus aan mooie functies. De Functioneel Specialisten komen allen zeer voldaan en enthousiast terug van hun uitzending in Uruzgan. Zij leverden in een periode van twee tot zes maanden een concrete bijdrage binnen het PRT of bij het OMLT. Zij waren bij (technische) projecten en ook meer beleidsmatige adviezen betrokken. De FS'n zijn vooral actief met het "Development" deel van de 3D benadering. De civiele kant van de missie was de laatste jaren fors gegroeid en er kwamen steeds meer medewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking. Ook werd intensief samengewerkt met de Missieteams van het PRT; zij waren actief in de verschillende districten van de provincie. Als het gaat om nieuwe uitdagingen gaan onze gedachten nu uit naar het Afrikaanse continent of misschien inzet bij grootschalige rampen! Een intensieve samenwerking met genie-eenheden staat ook op ons verlanglijstje. Wij denken dat inzet van reservisten van toegevoegde waarde kan zijn, vooral bij het toepassen van civiele oplossingen in een militaire context.

Het netwerk Civil Infrastructuur is een van de meest actieve netwerken binnen 1 CIMIC Bataljon. De Informatie- en trainingsdagen dragen bij aan een goede sfeer en het wij-gevoel. Ook de uitbreiding van het persoonlijk netwerk levert mooie contacten en zakelijke relaties op. Jaarlijks nemen we deel aan reguliere (schiet) oefeningen, trainingen en groene dagen. Voor meer informatie en/of een persoonlijk gesprek sta ik altijd paraat. ●

s.lefevre@upcmail.nl of mobiel 0653.186.508

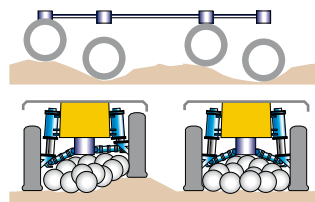
Grove GMK4080-1

De kranen van Grove voldoen aan militaire eisen

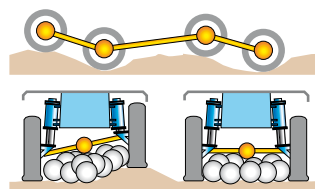

GROVE AT (All Terrain) kranen staan bekend om hun duurzaamheid, robuustheid en hoge restwaarde. De GROVE GMK4080-1 is een 80-ton mobiele kraan op een 4-assig AT onderstel. Deze is uitgevoerd met een 51m MEGAFORM TWIN LOCK™ telescoopgiëk welke nog verlengd kan worden met een jib van 21m. Deze kraan is uitermate geschikt voor de zware eisen welke Defensie stelt aan haar kranen.

MEGATRAK™

Conventioneel Aandrijfsysteem

Voor optimale aandrijving zowel op de weg als in het terrein zijn de GROVE AT kranen uitgerust met het gepatenteerde MEGATRAK™ systeem. Dit veer- en aandrijf systeem met onafhankelijke wiel ophanging, is uniek in de mobiele kraan wereld.

Maniowoc Vestiging Breda

Maniowoc Cranes is een divisie van Maniowoc Company, Inc; dit is een beursgenoteerde onderneming, gevestigd in Maniowoc WI USA. Maniowoc Cranes produceert en vermarkt Maniowoc rupskranen, GROVE mobiele kranen, Potain toren kranen en National truck kranen. De producten worden wereldwijd verdeeld via 27-zelfstandige vestigingen en een werelddekkend netwerk van dealers en agenten. Maniowoc Crane Care is de aftersales organisatie welke verantwoordelijk is voor de garantie afhandeling, de service- en onderdelen voorziening.

Maniowoc Cranes heeft in Nederland een zelfstandige vestiging, welke is gesitueerd in Breda. Maniowoc Crane Group Netherlands BV verzorgt direct de verkoop van GROVE mobiele kranen en MANITOWOC rupskranen in Nederland. Crane Care verzorgt vanuit dezelfde vestiging de garantie afhandeling, service en de onderdelen voorziening van de producten. De Nederlandse Crane Care organisatie heeft de beschikking over een ruime en goed geoutilleerde werkplaats en zet 5-volledig ingerichte service voertuigen in om optimale service te bieden voor de gebruikers van onze producten in het veld.

Maniowoc Crane Group Netherlands BV.

Veilingkade 15   **Tel:** +31(0)76 578 3999
4815 HC   **Fax:** +31(0)76 578 3978

www.manitowoccranes.com

GROVE
by **Maniowoc**

Operationele infrastructuur

Ondersteuning van de missie met betrouwbare infrastructuur.

Als we de politieke signalen van oktober mogen geloven, gaan we de Nederlandse missie in Afghanistan sterk afbouwen. Dit lijkt ons een goed moment om de aandacht te vestigen op de operationele infrastructuur op de kampen Holland en Hadrian. Bij het ontwerpen van Kamp Holland en de compagnieslocatie in Deh Rawod hebben we een "state of the art" base voor ogen gehad. Dat is grotendeels uit de verf gekomen, maar er zijn altijd zaken te leren. Deels omdat de functionaliteiten van de infra voor de gebruikers in de loop van de tijd gewijzigd zijn, deels omdat de gekozen oplossingen niet passen bij een base waar zo'n 2000 militairen werken en leven. Het ontwerp ging uit van maximaal 1400 personen, terwijl tijdens rotaties het aantal bewoners in Tarin Kowt soms zelfs oploopt tot 2600. Operationele infrastructuur behelst duidelijk meer dan het enkel plaatsen van wooncontainers en deze op een aggregatenpark aansluiten. In dit artikel beschouwen we de infrastructuur van de Nederlandse bases en maken we een voorzichtige tussentijdse evaluatie. Voorzichtig, want het heeft weinig zin om een enkel onderdeel van het totaalpakket aan infrastructuur te belichten. De infrastructuur op de base moet een integraal werkend geheel zijn en daarmee een afdoende oplossing bieden voor onze militairen om te kunnen werken en leven. Voorzichtig, ook omdat we ons niet willen voorbereiden op de laatste oorlog. We moeten lessen voor de toekomst leren.

Daarom doen we dit aan de hand van tien "lessons noted" die we menen te onderkennen. Daaraan koppelen we aan het einde enkele mogelijke consequenties die dat heeft voor de "constructiegenist" ►

VERANDERING VAN BOUWKUNDIGE EN CIVIELTECHNISCHE CONSTRUCTIES

Waren we in Bosnië en Kosovo nog gewend dat er voldoende hout op de lokale markt beschikbaar was, in Irak werd dat al anders. En voor de missie in Uruzgan is hout helemaal een product dat lokaal schaars aanwezig is. Kijk naar de boomstammetjes die door een lokale aannemer keer na keer worden gebruikt als stempel van bekistingen. Onze bouwkundigen moeten bij het ontwerp en bij het bedenken van oplossingen daarom proberen lokaal beschikbare materialen te gebruiken. In elk geval is het belangrijk om bewust te zijn van de kosten als hout vanuit Nederland moet worden ingevaren. Natuurlijk kunnen we in Nederland constructies samenstellen en deze als een "IKEA pakket" transporteren.

Lokaal stempelwerk

LESSON NOTED 1:

GEWAPEND BETON VOOR LEGERING

De werk- en legeringchalets in Tarin Kowt en Deh Rawod zijn gebouwd met gepantserde Drehtainer containers. De containers bieden fantastische bescherming, maar zijn erg duur. Men klaagt wel eens dat de groepsbinding verdwenen is, omdat men zich met een laptop terugtrekt in de container. Voor die groepsbinding is begrip op te brengen, maar veilig slapen is wel rustgevend. Erg interessant is de bouw van legering van gewapend beton. De ervaring van Australië met betonbouw is zo goed, dat ze deze bouwmethode verkiezen boven Drehtainer legering. Gewapend beton biedt voldoende beveiliging tegen 107 mm raketten en de "stichtingskosten" zijn ongeveer 50% van de kosten van Drehtainer. Een ander voordeel van betonbouw is dat de indeling van de legeringruimte vrij wordt; grotere legeringkamers, inpandig sanitair en douches van allerlei maten zijn mogelijk. Een tweede voordeel is het koele binnenklimaat door 20 centimeter dikke wanden. In de zomer heeft een hoge gebouwmassa een gunstig effect op het energiegebruik doordat de binnentemperatuur minder snel oploopt, waardoor er minder koelvermogen nodig is.

LESSON NOTED 2:

MEER AANDACHT VOOR FUNDERINGEN

De in Lesson noted 1 vermelde betontechnologie ligt op de grens van bouwtechniek en civiele techniek. Funderingen en plaatvloeren zijn vaak onderdeel van bouwkundige infrastructuur. (Keer-)wanden en wegverhardingen zijn onderdeel van civiele techniek. Als we terugkijken naar de moeite die het gekost heeft om een vlakke strip voor de verkenningsvliegtuigen aan te leggen, dan kunnen we daar nog wel wat lering uit trekken. Want wie controleert de mengselverhouding, de zetmaat en het betonstaal tijdens de bouw? Is dat belangrijk? Wel als we een baan willen zonder scheuren, die bestand is tegen een normale asdruk van de veegwagen. Dat geldt eigenlijk ook voor de vloer onder een logistieke hal, als deze wordt belast. Toepassingen voor vloeistofdichte platen bij de logistieke losplaats van een tankauto in de bravin installaties zijn nodig om milieuschade te beperken.

LESSON NOTED 3:

WERKEN MET STAALCONSTRUCTIES

We zijn goed geslaagd in het ontwerpen van lichte staalconstructies met een geïsoleerde beplating als huid. De constructie kan in Nederland worden verworven en vervolgens in containers worden vervoerd. De relatief dure transportkosten worden teruggewonnen door een prijsgunstige verwerving in Nederland ten opzichte van verwerving in het missiegebied. De ontworpen constructies zijn licht, goed geïsoleerd en duurzaam in het harde klimaat van Afghanistan. Vooral isolatie is een interessant punt; het verhoogt het werkklimaat in de hal of constructie en verlaagt het energieverbruik aanzienlijk. Mooie voorbeelden zijn de hal voor de schoonwateropslag in Tarin Kowt en de loods voor vliegtuigladingen op de Motorpool in Kandahar.

Er zijn aanbieders op de markt die expeditionaire hangars aanbieden; een beetje tussen de tent en vaste infrastructuur in, maar voor een prijs die in de buurt komt van de kosten van grote tentsystemen en die beter bestand zijn tegen het klimaat. De moeite van het onderzoeken waard. Grote tentsystemen blijven overigens altijd belangrijk. Een tent heeft over het algemeen een minder zware fundering nodig en is eenvoudiger te verplaatsen. Het gaat erom te onderkennen dat er meer mogelijkheden zijn dan tenten en (werk-)containers

Lokaal stempelwerk

BETROUWBARE ENERGIEVOORZIENING.

LESSON NOTED 4:

TOENEMENDE AFHANKELIJKHEID VAN ENERGIE

Ongeveer 70% van de brandstof op de base gaat op aan het maken van elektrische energie. Best veel natuurlijk; een grote logistieke inspanning, maar het maakt de base ook kwetsbaar bij onderbrekingen in de brandstofvoevoer. Bijna elk jaar worden door onze elektriciens complete stroomketens op zijn kop gegooid omdat de brandstofvoorraad onder het aanvaardbare peil gedaald is. Alleen al daarom is het slim om te zoeken naar andere manieren van elektriciteitsopwekking. Het Kenniscentrum studeert op de mogelijkheid van hoogspanning waarna de spanning bij de verbruikers wordt terug getransformeerd. Hoogspanning lijkt beter te voldoen bij grote bases. Hoogspanning kost minder zware stroomkabels en de energieopwekking gebeurt efficiënter. Zonneboilers en solar energie zijn nog relatief duur en niet zo betrouwbaar als onze aggregatenparken. Het is echter goed om alternatieve mogelijkheden te onderzoeken en te testen. Zowel uit oogpunt van logistieke onafhankelijkheid als uit oogpunt van schaarste aan brandstoffen. Energiebesparing is ook mogelijk door de warmte van aggregaten met warmtewisselaars opnieuw te gebruiken.

LESSON NOTED 5:

SLIMMERE KLIMAATBEHEERSING

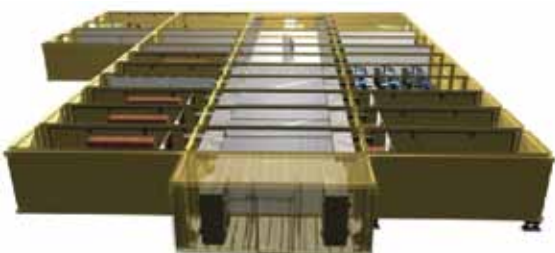
Bij onze partnerlanden zien we nog steeds veel expandable legering units (merken als Trimo, Esko, Sabu) ►

De power plant zoals we die in Afghanistan toepassen, zorgt voor een erg stabiele en betrouwbare energievoorziening. De power plant is een schakeling van drie of meer aggregaten die afhankelijk van de vraag naar vermogen op- of afschakelen. Door deze toepassing hebben we eigenlijk nooit stroomuitval meegeemaakt. Dat is ten opzichte van het gebruik van losse aggregaten een enorme verbetering. Daarnaast is een power plant brandstofbesparend, omdat de aggregaten alleen draaien wanneer er vermogen wordt afgenomen. De betrouwbaarheid van de energievoorziening danken we ook aan het integrale ontwerp van de energieverdeling op de bases. In het elektrotechnisch ontwerp worden de verbruikers in de woon- en werkomgeving op een slimme manier gegroepeerd, waardoor het vermogen per power plant klopt. Een aggregaat loopt het meest storingsvrij als er tussen de 60 en 80 % vermogen wordt afgenomen.

Power plant

De voordelen? Snelle bouwmethode, comfortabel, goed geïsoleerd, relatief goedkoop. Bescherming van de wanden kan door het plaatsen van betonnen barriers of Hesco wanden. Maar er zijn ook nadelen. Elke unit wordt gekoeld of verwarmd door een aparte airco. Naast het onbeschermde dak zijn losse units energieverlinders. Daar hebben we wat op gevonden. Ons hoofd van het vakgebied installatietechniek heeft een bestaand klimaatstelsel laten doorontwikkelen, waardoor zes units aangesloten zijn op één luchtbehandeling. Resultaat? Meer dan halvering van het energieverbruik, een betere circulatie van verwarmde of gekoelde lucht en veel minder onderhoud. Het mooie van het klimaatbeheersingssysteem is de toepasbaarheid bij verschillende uitvoeringen van containers. Het past dus ook in expandable legering.

Woonchalet met klimaatbeheersing

LESSON NOTED 6A: PIT AND PIPE SYSTEEM

Tijdens het ontwerp zijn een werkchalet en een aantal ICT voorzieningen gepland om de inlichtingenketen onder te brengen. Gedurende de missie is de inlichtingenbehoefte echter behoorlijk uitgebreid. Dat geeft een druk op de werkruimte, op de anteneparken en op het veilig delen van deze informatie. Het pas later aangelegde Pit & Pipe systeem is een ondergronds buizenstelsel waarin met behulp van glasvezelkabels verbindingen worden gemaakt. Het is een veilige en flexibele oplossing; de data van de pas in gebruik genomen Aerostar verkenningsvliegtuigen maken er nu bijvoorbeeld ook gebruik van. De aanleg van het Pit en Pipe systeem kwam net te laat om de sleuven te gebruiken die we voor energie en riolering hadden gegraven. Ook Australië legt achteraf een eigen pijpnetwerk aan. Het is beter om Pit & Pipe vooraf al op te nemen in het ondergrondse infrastructuurplan. Wel is het noodzakelijk om bij het plannen een beeld te hebben van de gewenste ICT architectuur. Met die architectuur plannen we de locaties van de inspectieputten waar de data vanuit de grond naar de verwerker of gebruiker worden gebracht.

LESSON NOTED 6B: EARLY WARNING SYSTEMEN

We zien een opkomende behoefte aan early warning systemen om de base te beschermen tegen raketaanvalen. Technisch gezien is het geen probleem om ook deze functie aan te sluiten op een Pit & Pipe netwerk. Door de Amerikaanse uitbreidingen in de perimeter rond de dirtstrip wordt er op dit moment nagedacht over een gecoördineerde base beveiliging. Het early warning systeem past daar als een onderdeel in. Dat was tijdens de eerste bouwplanning allemaal niet te voorzien, maar we kunnen in de toekomst wel rekening houden met de vlucht die de inlichtingenbehoefte en commandovoering hebben genomen. Zie het als een soort ondergronds netwerk van buizen en inspectieputten om de informatiestromen veilig en flexibel aan te passen. Ingraven is geen must, maar het voorkomt beschadigingen en inwerking van hitte en UV straling. Voor onze geclassificeerde Intel beschermt een ingegraven Pit & Pipe tegen ongewenst afnemen van informatie.

LESSON NOTED 7: WATERZUIVERING MET HOGER RENDEMENT

Op dit moment voert de Defensie Materieel Organisatie voor Geniewerken een onderzoek uit naar efficiënte installaties om bronwater te zuiveren. De mobiele drinkwaterinstallatie die we nog steeds gebruiken, maakt gebruik van omgekeerde osmose; een beproefd en veilig systeem, maar het genereert 65 % afvalwater. En dat is jammer wanneer we te maken hebben met waterschaarste. Er is een alternatief waar we naar toe willen. Dit is een installatie die kan kiezen tussen omgekeerde osmose voor drinkwaterkwaliteit en ultra filtratie voor douche en toiletwater. Ultra filtratie zuivert het bronwater door membranen en geeft slechts 15 tot 20 % afvalwater. ►

Natuurbeton Milieu b.v. heet vanaf 15 Oktober j.l. Afvalwatertechniek NB Milieu b.v.. Afvalwatertechniek NB Milieu en defensie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Bospagplaatsten van kazernes in het zuiden van het land werden in de jaren 80 voorzien van compacte gietijzeren olieafscijders. Inmiddels is Afvalwatertechniek gegroeid tot een volwaardige aanspreekpartner voor de Nederlandse Genie. Met waterzuiveringen in voormalig Joegoslavië, Irak en Afghanistan is Afvalwatertechniek betrokken bij bijna alle uitzendingmissies van onze strijdkrachten. Maar ook projecten in Nederland zijn noemenswaardig gezien het duurzame karakter ervan. Zo maakte Afvalwatertechniek eind jaren 90 deel uit van het project team van de waterwerken op Strijpse Kampen. Ook werd in 2003 de NBR techniek bij defensie geïntroduceerd. De helikopterwasplaats in Gilze Rijen kreeg in 2008 een moderne waterzuivering. De nieuwste wasplaats in Oirschot is in 2009 voorzien van een moderne waterrecycling waar zonder drinkwater wordt gewassen. Veel KEK gebouwen hebben een Natuurbeton Milieu vetafscijders. De twee basissen in Afghanistan kregen in 2006 een biologische waterzuiveringen, ontworpen en geleverd door Afvalwatertechniek NB Milieu. Afvalwatertechniek introduceert nu de nieuwste generatie waterzuiveringen voor uitzendinggebieden. Met de NBR en SBR techniek en een doordachte slibontwatering en slibverwerking is nu het gehele afvalwaterprobleem getackeld. Er is lering getrokken uit de uitzending naar Afghanistan waarbij het slib door plaatselijke contractors werd opgehaald en verwerkt. Het nieuwe concept zorgt ervoor dat niet alleen het afvalwater goed wordt behandeld maar ook al het afvalwaterslib op een verantwoorde manier wordt verwerkt. Het concept is modulair uitbreidbaar.

Biologische waterrecycling type Aqua HZ/HRW

Car- & truckwash, vliegtuig- en helikopterwasinstallaties en wasplaatsen voor militaire voertuigen

Bye-Pass-systemen

Waarbij al het afvalwater altijd een olieafscijder doorloopt alvorens het wordt geloosd. Dit wil zeggen dat bij calamiteiten tijdens een regenbui geen schadelijke stoffen in het oppervlaktewater of in het riool kunnen komen. Voorheen werden er altijd putten met een overstort geplaatst voor de olieafscijder. Bij hevige regenbuien treedt deze overstort in werking en loopt al het regenwater incl. vervuiling om de afscheider heen. Het nieuwe systeem van Afvalwatertechniek behandelt elke regenwaterdruppel. Toepassing vindt het bij grote oppervlaktes zoals parkeerplaatsen, landingsbanen etc.

Biologische afvalwaterbehandelingsystemen SBR, NBR voor afvalwaterbehandeling en recycling (grijswaterhergebruik).

Chemisch & fysische zuivering voor zwaarder vervuuld afvalwater.

PARTNER SCHÄFER

Het in 1937 opgerichte bedrijf is wereldwijd de grootste aanbieder van hoogwaardige magazijn-, fabrieks-, bedrijfs- en bureau- inrichtingen en produceert daarnaast, sinds 1976, hoogwaardige afvalinzamelsystemen. De inhoudsmaten van de afvalcontainers variëren van 60 tot 5000 liter. Deze worden wereldwijd gebruikt voor de inzameling van restafval, papier, glas, karton, verpakkingen, plastic, GFT afval of textiel. De productie van kunststof minicontainers voor de Nederlandse markt vindt plaats in Duitsland (Neunkirchen). Naast de productiefaciliteiten in Duitsland beschikt SSI Schäfer over productiebedrijven voor afvalcontainers in de USA en Maleisië.

Enkele "kernpunten" van de SSI Schäfer Groep:

- SSI Schäfer verwerkt jaarlijks meer dan 400.000 ton staal en meer dan 50.000 ton kunststof granulaat
- Totaal aantal werknemers Schäfer Groep 9.000
- High-Tech productie faciliteiten garanderen een optimale, hoge productkwaliteit
- Kwaliteitsmanagement conform DIN ISO 9001 en RAL garanderen duurzaamheid en betrouwbaarheid van onze producten
- 16 productievestigingen op 3 continenten
- Wereldwijd in 50 landen vertegenwoordigd
- Snelleveringsprogramma van meer dan 6.000 artikelen

PARTNER EKOTEK

Milieu wetgeving evalueert continue. Ekotek heeft zich flexibel opgesteld in dit doolhof van regels en wetten. Kwaliteit en conformering aan KOMO kwaliteitseisen vereist continue bijsturing en verbetering. Innovatie en ontwikkeling speelt dan ook een belangrijke rol in het dagelijkse werk van het "Ekotek Network". Als fabrikant met meerdere productielocaties in Nederland alsook daarbuiten is Ekotek niet meer weg te denken uit de INFRA-wereld.

Het Ekotek productengamma omvat afscheiders, maatwerk betonproducten, rioleeringsartikelen etc.

Afvalwatertechniek NB Milieu BV

Ing. Mike J.G.A. Voesten

Nieuwstraat 1 B

6031 NG Nederweert

Tel. +31 (0) 495-461212

Fax. +31 (0) 495-461210

www.afvalwatertechniek.nl

Waterrecycling Strijpse Kampen Oirschot

Airlift

Wasplaats Strijpse Kampen Oirschot

Waterzuivering Compound Afghanistan

Omgekeerde osmose is nodig om bijvoorbeeld brak grondwater zoals we dat in Irak tegenkomen te zuiveren. Deze techniek blijft dus wel waardevol. De gecombineerde filtratie en osmose installaties zijn op de markt gangbaar en zijn een stuk onderhoudsvriendelijker dan de mobiele drinkwaterinstallatie. Alles is in een container ingebouwd en dan is er nog ruimte over voor een klein waterlab. Overigens blijft de mobiele drinkwaterinstallatie een prima systeem om initieel in te zetten bij de eerste fase van ont-plooiing. Zodra de base vaste vorm krijgt, is het verstandig om een efficiëntere drinkwatervoorziening aan te leggen.

LESSON NOTED 8: IN ELKE UITHOEK ZELF WATER "BOTTELEN"

Bronwater krijgen we uit de boorgaten die door ons waterboordetachment zijn aangelegd. De twee boorinstallaties die we gebruiken zijn van uitstekend kaliber, maar tegelijkertijd is het een logistieke heksentoer om de boor met meer dan tien containers met toebehoren in het operatiegebied te krijgen. Dat pleit voor het verwerven van een luchttransportabele en daarmee expeditionaire boor. Ook op patrol bases is onafhankelijkheid van drinkwater belangrijk en kan een expeditionaire boor goed werk doen. Overigens betaalt kwalitatief goed werk zich terug: alle lokaal gepulste boorgaten zijn binnen drie jaar verzand en niet meer bruikbaar, terwijl onze bronnen nog steeds in topconditie zijn. De bronnen in Deh Rawod zijn een soort tussenoplossing. Het boorgat is lokaal gepulst en ons waterboordetachment heeft de filters (professioneel) ingebouwd. Met de beperkte waterafname op die locatie houden de bronnen zich gelukkig goed.

Besturing bioreactor en afvalwaterketen

LESSON NOTED 9: VERLAGEN MILIEUBELASTING

Rioolwaterzuivering is om twee redenen belangrijk. Ten eerste hebben we een verplichting om de bevolking geen verontreinigde footprint terug te geven na afloop van de missie. Ten tweede moeten we voorkomen dat verontreiniging in de bodem zakt en vervolgens in ons drinkwater terugvinden. De ingegraven afvalwaterbehandeling is erg gevoelig voor verstoringen. Een goedbedoelde schoonmaakbeurt van een sanitaire unit met chloor, doodt de bacteriën die het organisch afval juist moeten afbreken. Het wassen van onze kleding met lokaal waspoeder heeft bijna hetzelfde effect. Je moet dus continu opletten welke schoonmaakmiddelen onze col-

Onlangs is de schoonwaterinstallatie in Tarin Kowt aangepast. Het water wordt nu bewaard in grote buffersilo's in een stalen varianthal. Het is er koel en hygiënisch; een hele vooruitgang ten opzichte van vrijstaande watertanks en zwarte ethyleen leidingen in de brandende zon. De pompen worden binnenkort vervangen en er is een apart vulpunt voor de brandweer dat buiten het drinkwatereiland ligt. Omdat we te maken hebben met veel mineralen in het bronwater, verkalken de leidingen en verwarmingsspiralen in de boilers. In de nieuwe schoonwaterinstallatie wordt voor douche- en toiletwater een mix van gechloreerd bronwater en zacht gezuiverd water gebruikt. Door de mix verlaagt het aandeel mineralen tot acceptabele waarden. Een en ander is beter voor het in bedrijf houden van onze leidingen en boilers.

Schoonwaterinstallatie

lega's gebruiken. Gedwongen door de personele uitbreidingen hebben we een extra bovengrondse membraanbioreactor geplaatst. Hetzelfde principe, maar nu met computergestuurde zuurstoftoevoer en geconditioneerde temperatuur voor onze werkbacteriën. De beestjes vinden het heerlijk en de bioreactor werkt een stuk effectiever, maar ook hier moeten we opletten met wat er in het riool wordt gekieperd. Bedenk wel dat het in bedrijf houden van een bioreactor behoorlijk wat systeemkennis vraagt.

LESSON NOTED 10: UITBESTEDEN VS. ZELF DOEN

In Afghanistan maken veel landen gebruik van lokale aannemers. Daar is veel voor te zeggen. Soms zijn lokale aannemers goedkoper. Soms heb je zelf geen capaciteit beschikbaar en/of heb je andere doelen voor ogen, zoals de ontwikkeling van lokale ondernemers. Het betekent in elk geval dat duidelijk moet zijn welke capaciteiten je als krijgsmacht zelf wil hebben. In sommige gevallen wil je immers niet afhankelijk zijn van derden. Uitbesteden kan op vele manieren. Zo kan je bouwmaatschappijen huren (een hele lichte vorm van uitbesteden), maar je kunt ook observatieposten laten bouwen door een lokale aannemer. Binnen CIMIC wordt veel geld voor projecten uitgegeven. Waar je wel voor moet zorgen is dat je de kennis en ►

● 101GNBAT

kunde in huis hebt om werk aan te besteden en de uitvoering te controleren.

AFSLUITEND

Op constructiegebied maken we opnieuw een steile leercurve mee. Toekomstige bases kunnen en willen we nog beter maken. Fit for use en dan net iets beter dan de gebruiker verwacht. Alleen al daarom is het goed om naar Lessons noted te kijken. Natuurlijk zijn er meer dan de bovengenoemde tien. Een echte evaluatie moet nog volgen. Het ontwerpen van een base is het bij elkaar brengen van de juiste combinatie van nutsvoorzieningen en installaties. Dat klinkt simpel, maar een base moet zo doordacht zijn dat elke militair zonder problemen midden in de woestijn een warme douche kan nemen. Iedere stafofficier moet elke morgen zonder problemen zijn laptop kunnen opstarten. Met goed functionerende spuitplaatsen, Apache onderhoudsruimten, een UAV landingsbaan en alles wat Den Haag tussen vandaag en de redeployment nog wil realiseren. Denken dat een heleboel intelligente systemen een goede base maakt, is niet goed genoeg; de base moet storingsvrij draaien om de missie optimaal te ondersteunen. Dat geldt voor grote bases, maar ook voor patrol bases. En als er al storingen zijn, moeten die "eenvoudig" en snel op te lossen zijn. Hier kunnen we consequenties uit trekken voor onze constructiegenisten. De toegevoegde waarde van de constructiegenist is de match tussen het verwachtingspatroon van onze opdrachtgevers en de infrastructuur die we als resultaat (laten) neerzetten en onderhouden. Onze soldaten zijn de bouwmonteurs; vaardig in het gebruik van gereedschap en bewust van veilig werken op de bouwplaats. Onze korporaals worden inge-

zet als storingsmonteur. De onderofficier moet de storing kunnen analyseren en een oplossing vinden. De officier moet kunnen denken en plannen op systeemniveau, maar ook een goed advies kunnen uitbrengen aan de operationele commandant. Voor een goede match hebben we ten minste een HBO-denkniveau nodig bij onze officieren en MBO bij onze onderofficieren. Enkel affiniteit met techniek is niet voldoende.

Krijgen opleiding en training door deze lessons noted een wending? Het gaat ons te ver om te pleiten voor een aangepaste opleiding van onze mensen, maar de vermelde lessons noted hebben wel degelijk impact. Zo is het secuur uitzetten van ankers wel degelijk een kunde en moet de timmerman zich wel even aanpassen om in plaats van de bouwcielzaag een doppenet te gebruiken. Het opgaand werk blijft zijn vakgebied. De geordende bouwplaats blijft vooral een zaak voor ons kader, dit is van alle tijden.

Waar we op moeten letten is om de techniek zo beperkt en hufferproof mogelijk te houden. Technisch is alles mogelijk, maar laten we bewust blijven dat we bouwen in uithoeken van de wereld waar onze onderofficieren en korporaals de installaties draaiende moeten houden. Gelukkig hebben we nog wat civiel opgeleide collega's die van de hoed en de rand weten. En mooi dat we hulp kunnen krijgen van bijvoorbeeld het betonlab op de Defensie Academie of de Dienst Vastgoed Defensie. We kunnen een hoop samen, maar de man in het veld moet uiteindelijk wel weten waar hij mee bezig is. Daar moeten wij dan wel met zijn allen voor zorgen. ●

MIJN NAAM IS: Ted Verstappen (104Constrcie)

Deze Rotterdammer is 23 jaar jong, kwam op 11 Juni 2007 in dienst en is momenteel bouwmachinist bij het bouwmachinepeloton van 104 Constructie BM. Hij bedient de Werklust wiellaadschop, en levert al doende zijn bijdrage aan de bouw van kampementen, verdedigingswerken en grond-, weg- en waterprojecten. Hij vindt het erg leuk werk, ook omdat de sfeer binnen het peloton relaxt is en erg goed. Binnen het peloton is zijn bijnaam "Jos", dit "dankzij mijn zeer goede stuurkunsten op de wiellaadschop en andere voertuigen". Hij stond gepland om mee te gaan met de redeployment missie, maar dit is helaas niet doorgegaan; jammer omdat je er toch helemaal voor opgewerkt hebt en het zou zijn eerste uitzending geworden zijn.

MIJN NAAM IS: Sjoerd Kuin (102Constrcie)

Deze blauwogige Brabander uit Fijnaart, die in december 2005 het gevechtspak aantrok, zit als korporaal-1 hele dagen op de shovel. En als hij daar niet op zit, kun je hem vinden op de hydraulische graafmachine. Bij TFU-10, in 2009, heeft hij erg veel gemaakt en hersteld en daar veel van geleerd. Als machinist is hij bezig met veel soorten werkzaamheden. Grondverzet, werken met palletvorken en zelfs hijswerkzaamheden. Bij oefeningen is hij van 's morgens vroeg tot 's avonds laat aan het graven. Hij maakt een dijklichaam, een wegcunet, of een terp. Ook vlakt hij graag een terrein uit, zodat constructie en andere eenheden hun opdrachten op een mooie vlakke ondergrond kunnen uitvoeren. Het leukste aan zijn functie is de diversiteit aan opdrachten en ook het werken met de verschillende hulpmiddelen aan de machine. Het valt alleen niet mee steeds een mooie opdracht neer te leggen als je op oefening lange dagen maakt met weinig slaap. Zijn tip voor de lezers van *Genist*: "Zoek je afwisseling en een leuke baan; dan moet je voor machinist gaan."

MIJN NAAM IS: Rolf Hammerschmidt (103Constrcie)

Deze 29-jarige Hoogeveener is gelukkig getrouwd en heeft twee waanzinnig leuke dochters. Hij is onder de indruk van zijn drie dames: "Omdat ze het leven met een militair nog steeds volhouden". Rolf is al tien jaar in dienst en werkt nu, in de rang van korporaal-1, als machinist en plaatsvervangend groepscommandant bij het Bouwmachinepeloton van 103 Constructiecompagnie. Zijn twee uitzendingen waren oké, maar de kazerneweken; die duren soms lang. Werken met bouwmachines, en het aansturen en motiveren van zijn groep; dat vindt hij leuk, als er maar niet te veel planning aan vastzit. En wanneer hard werken wordt beloond, is het helemaal goed. Deze fotogenieke genist werkt met een positieve instelling, humor en stemvolume. Ook als het tegen zit! Zijn motto is dan ook: *Eerst werken; dan klagen.*

MIJN NAAM IS: Francisco Semedo (102Constrcie)

Deze Rotterdammer van bijna 33 is van vele markten thuis. Hij werkt als korporaal-1 bij het constructiepeloton van 102 Constrcie. Francisco is trots op zijn vakkennis. Die wordt gevormd door Bouwkunde niveau-2, Installatietechniek niveau-2 en door zijn rijbewijs voor de 4-tonner en de Scania. Sinds hij in 2003 in Ermelo is opgekomen, is hij drie keer op uitzending geweest: Irak, SFIR-4 (2004), Afghanistan, DTF/TFU (2006) en nog eens Afghanistan, ISD-10 (2009). Bij 102 Constructiecompagnie is hij zowel militair, timmerman en loodgieter: "Als constructiegenisten zijn we als een van de eersten in het uitzendgebied om daar een *compound* te maken, met de complete infrastructuur en alle nutsvoorzieningen zoals een eetzaal, *slaapfabs*, fitnessruimte, douches, toiletten en wegen van het kamp. Wij zorgen ook voor elektra en water in de verschillende fabs. Door mijn dubbele vakgebied (bouwkundige en installatietechnicus) heb ik in bijna alle onderdelen van de bouw wel een functie gehad. Met de rest van de compagnie voel ik me de aannemer van defensie. Vooral de uitzending in 2006, toen 102 Constrcie de hele base Deh Rawod (Camp Hadrian) heeft opgebouwd in vijf maanden tijd vormde een hoogtepunt. En dat je van anderen hoort hoe goed ze het daar hebben gehad, daar doe je het voor." Deze oude rot in het vak stoort zich aan sommige jonkies: "Jonge, nieuwe collega's die meteen een grote mond hebben. Ik vind dat er soms best wat meer respect mag zijn voor oudere korporaals, onderofficieren en officieren." Francisco, die zichzelf omschrijft als „spontaan, meedenker en af en toe zo gek als een deur“, is trots op zijn uniform en op de uitdaging die je af en toe mee mag maken: "Zo niet: zoek een andere baan. Wees te allen tijde jezelf!"

MIJN NAAM IS: Bauke van Dijk (104Constrcie)

In het noordelijke Sint Annaparochie woont Bauke van Dijk met zijn vrouw en dochtertje van bijna twee jaar. Bij het stafpeloton van 104 Constructiecompagnie is hij officieel *korporaal verkenners* en dat verkennen gebeurt in de breedste zin van het woord. En daarbij heeft Bauke zijn grote lengte mee. Ook ondersteunt hij het compagnieskader en vervult hij de allerbelangrijkste randvoorwaarde voor het functioneren van de staf, namelijk koffiezetten. "Maar gelukkig deel ik deze taak met nog twee korporaals-1. Maar alle gekheid op een stokje: we werken lekker zelfstandig en de sfeer in ons peloton is gewoon goed." Hij is momenteel tien jaar militair en is in die jaren in Irak (SFIR-2) geweest en twee maal in Afghanistan (Masar e Sharif en de Deployment TaskForce). Er zijn ook droevige gebeurtenissen geweest: "Het overlijden en de crematie van sergeant-1 Rosier hebben diepe indruk gemaakt." Ten slotte groet Bauke van Dijk alle 5.000 lezers van Genist en ook wil hij nog deze vraag kwijt aan het OTCGenie: Is er enige kans op een ABOO-klas in het noorden van het land?

MIJN NAAM IS: Niels Kelder (104Constrcie)

De *benjamin* uit deze serie portretjes is soldaat-2 Niels Kelder. Deze 20-jarige timmerman uit Nijverdal werkt sinds kort bij het Constructiepeloton van 104 Constructiecompagnie. Hij kwam een jaar geleden in dienst, heeft uiteraard nog geen uitzending gedraaid, maar weet precies wat hij leuk vindt: "Samenwerken met mijn collega's. Ik heb voor de genie gekozen, omdat ik in de burgermaatschappij ook altijd in de bouw heb gewerkt. Ik wou graag een keer wat anders; een stukje uitdaging met sport of met werken onder moeilijke omstandigheden. Ik heb me aangemeld via internet, de keuring gehad en de AMO gehaald. Ik ken al mijn collega's nog niet, omdat de meesten nog op uitzending zijn. Maar met het na-deteachment heb ik al redelijk goed samen kunnen werken in de korte tijd dat ik hier zit."

SEE THE UNSEEN

Compound security

Long range surveillance

Vehicle situational awareness

tel. (+31) 0172-44 60 60 - www.bfioptilas.nl

Taakteam Afghan Security Guard (TT ASG) begeleidt bouwprojecten

IN DE EERSTE HELFT VAN 2010 ZAT 103 CONSTRUCIE IN ZIJN OG-PERIODE EN WAS DUS HOFLEVERANCIER VAN O.A. HET ISD-ELEMENT IN AFGHANISTAN. OOK WERDEN ER VOORBEREIDINGEN GETROFFEN OM EEN TF MIDQT UIT TE ZENDEN. DEZE TF ZOU IN JULI/AUGUSTUS DE KAMPEN IN AFGHANISTAN VOOR MOETEN BEREIDEN OP DE KOMST VAN DE COLLEGA'S VAN RDTF.

GROOT AANTAL NIEUWBOUWPROJECTEN

Om het ISD-collega's zoveel mogelijk te ontlasten zodat zij zich konden focussen op hun primaire taak, werd er naast het ISD een apart taakteam *Afghan Security Guard* (TT ASG) uitgezonden, specifiek gericht op het voorbereiden en begeleiden van het grote aantal nieuwbouwprojecten. Het ISD is hiervoor immers niet in het leven geroepen. Op zeer korte termijn vertrokken twee kwartiermakers, sergeant Peter de Jongste (bmpel) en korporaal-1 Albert van 't Hul (constrpel), richting Kamp Holland in Uruzgan. De hoofdtaak van de kwartiermakers was het rondmaken van de contracten, bestekken en bestektekeningen waar de *local contractor* en de TT ASG mee moesten werken. Naast het afhandelen van de "papierwinkel" werd ook de opstart van de te bouwen projecten begeleid. De 'hoofdmacht' van het TT ASG, bestond uit sergeant-1 Martijn van Brenk (constrpel) en korporaal-1 Roy de Vries (bmpel). Zij reisden op 3 februari 2010 af om voor vijf maanden de *local contractors* te begeleiden en te monitoren. Dankzij het goede voorbereidende werk van de kwartiermakers konden ze direct aan het werk.

Het TT ASG had een groot aantal projecten dat begeleid moest worden:

- Initieel 11 ASG-posten in de buitenring (later werden dit er minder);
- ASG-kamp (eetzaal, stafgebouw, renovatie van de sanitaire unit, nieuwe ET-infra);
- Bouwen van hekwerken om de verschillende projecten op het kamp;
- Zonwering bouwen voor de MOR (mortier opsporingsradar) van de Singaporezen;
- Steunen van de G7 bij o.a. de bouw van het schoolgebouw voor de politieopleiding en betonwerk op het ANA-kamp. ▶

VIDEO-OBSERVATIE IN DE INFRA

Video-observatie is niet meer weg te denken uit onze samenleving. Er is steeds meer behoefte aan video-observatie oplossingen zowel in tijdelijke als permanente situaties. Video-observatie als ondersteuning voor de handhaving van openbare orde en veiligheid.

Heijmans Techniek & Mobiliteit heeft een aantal oplossingen, die uitermate geschikt zijn voor de inzet bij evenementen, openbare orde vraagstukken, en wegwerkzaamheden. Deze oplossingen zijn voornamelijk gebaseerd op draadloze video overdracht en zijn geschikt voor inbouw in voertuigen en motoren. Voor de Inframarkt heeft Heijmans Techniek & Mobiliteit een camera ontwikkeld die onder alle omstandigheden maximale prestaties kan leveren. De camera is een samenstelling van een professionele videocamera ondergebracht in een zeer hoogwaardige buitenbehuizing. Deze Infracamera is uitermate geschikt om toe te passen zowel als observatie camera (bv. bij spits of plusstroken) en als incident management camera. Deze oplossing leent zich ook uitstekend voor de observatie van bedrijventerreinen en binnensteden.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:
Anthony Elbers 06-54982293

Heijmans Techniek & Mobiliteit, Postbus 766, 5231 XA 's-Hertogenbosch
Kijk op www.heijmanstechniekenmobiliteit.nl of bel 073 648 4111

High End Security:

Voor de High End Security markt heeft Heijmans Techniek & Mobiliteit diverse Security oplossingen zoals een volledig stand Alone Thermische camera geschikt voor onder andere Defensie doeleinden.

Deze totaaloplossing bestaat uit een bestuurbare thermische camera op een kantelbare mast van minimaal 6 meter en heeft een interne stroomvoorziening goed voor tenminste 25 dagen. De mast is ook voorzien van de laatste technische ontwikkelingen op het gebied van draadloze video overdracht. UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) COFDM (Coded Orthogonal Frequency Division Multiplexing) en Satelietverbindingen of een combinatie hiervan behoren tot de mogelijkheden. De video streams zijn encrypted zodat meekijken onmogelijk wordt gemaakt.

Door deze verschillende technieken te combineren ontstaat een hightech Security oplossing die uitermate geschikt is voor de beveiliging van uitgestrekte gebieden en/of grote periferieën van risico-objecten.

heijmans
Techniek & Mobiliteit

DAGINDELING

's Morgens rond 07.30 uur vond de opstart plaats bij het VCG. Aansluitend werden de lokale arbeiders opgehaald bij de poort en begeleid naar de verschillende projecten in de buitenring. Tot 14.00 uur werd er tussen de verschillende projecten op en neer gependeld waarbij *trouble shooting* de voornaamste bezigheid was. Om 16.00 uur werden de lokale arbeiders weer richting de poort begeleid. Driemaal per week werd de G8/contractmanager geadviseerd bij de verschillende aanbestedingen, contractbesprekingen en termijnbetaling met/aan de local contractors. 's Avonds werd er tijd besteed aan de administratie: tekeningen en bestekken moesten worden bijgewerkt, zodat de lokale arbeiders de volgende morgen weer verder konden met hun werkzaamheden aan de hand van up to date informatie. De werkweek liep van maandag tot maandag, en slechts af en toe was er tijd om op zondag wat te ontspannen.

ISD EN GENIEWERKEN

Dagelijks zochten we contact met het ISD om van gedachten te wisselen of om vragen te stellen over de verschillende technische problemen die oppoeten. De goede verhoudingen tussen ISD en TT stonden borg voor een adequate samenwerking. Regelmatig ook moest er via de telefoon en de email gebruik worden gemaakt van het *back office* van Geniewerken in Wezep; vooral met de wat meer ingewikkelde problemen.

UITDAGINGEN

Uitdagingen genoeg, maar een drietal springen er wel uit.

1 Door de gebrekkige aanwezigheid van hout in Afghanistan is de

ervaring in het bouwen van houtskeletbouw zeer beperkt. Hierdoor bleken de projecten vaak niet te voldoen aan de gestelde eisen en moesten er objecten weer worden afgebroken.

2 Verder zijn de Afghaanse aannemers wat makkelijker met maatvoeringen. Hierdoor moest het TT ASG veel controlemetingen uitvoeren.

3 En tenslotte: niet alle lokale aannemers zijn gewend om met bestektekeningen te werken, met als gevolg dat er onderdelen aan het te bouwen object werden toegevoegd die er niet op of aan hoorden. De uitdaging was te voorkomen dat dit zou gebeuren en duidelijk te maken wat er dan wel bedoeld werd met de afbeeldingen op de bestektekeningen.

LESSONS LEARNED

Materialen moesten soms van ver komen. Gevolg was dat er deadlines niet gehaald werden. Dus: rekening houden met langere opvoertijden in de plannings. Door constructieve fouten liepen projecten vertraging op. Dus moet je zo vaak mogelijk op de locatie ter controle aanwezig zijn om fouten snel te kunnen verbeteren en mogelijk te voorkomen. Je kunt eigenlijk niet weg bij het project. Technieken en oplossingen zijn vaak onbekend bij de local contractors: ervaring met houtskeletbouw hadden

ze bijvoorbeeld niet. Dat vraagt extra veel tijd van de begeleiders voor instructie en controle. Het samenwerken met de lokale arbeiders is intensief en dus tijdrovend geweest. Dit kwam niet alleen door de taalbarrière, maar ook door de manier van werken: de lokale arbeider werkt tot hij tegen een probleem aanloopt en zoekt dan een oplossing. Idealiter kijk je wat verder vooruit, onderken je op dat moment al eventuele problemen en voorkom je zo dat er fouten gemaakt worden en er vertraging wordt opgelopen. Die andere manier van werken is de lokale arbeider natuurlijk niet zo maar even aangeleerd!

EINDSTAND

Na vier maanden werd het tijd om weer naar huis te gaan. Het TT ASG werd overgedragen aan sergeant-1 Willem Vos. De stand van zaken op dat moment was als volgt:

- 6 ASG-posten gereed, nog 3 te gaan;
- van het ASG-kamp waren de eetzaal, het stafgebouw en het sanitair gereed;
- de zonneschermen voor de MOR waren gereed;
- het merendeel van het hekwerk was gereed.

Al met al toch een bijzonder visitekaartje dat de constructiegenie heeft achtergelaten: dit keer bleef het immers niet alleen bij het realiseren van de broodnodige infra, maar hebben we vooral ook de kans gekregen om de nodige *skills and drills* bij te brengen bij de lokale Afghaanse aannemerij. ●

Grenzen verleggen

Toen ik in 1971 voor "mijn nummer" opkwam hoopte ik op een functie bij de genie. Maar het liep anders: ik kreeg een opleiding als chauffeur op een drietonner. Na een korte tijd bleek hem dat niet te worden en was het einde dienst. In de jaren '80 kwam ik zonder werk, maar na een tijdje kon ik via een uitzendbureau beginnen bij de toenmalige DGW&T. Momenteel ben ik daar technicus bij de DVD, Directie Zuid in Tilburg (en kapitein der Genie bd!). Het management van de DVD draagt *uitzending* hoog in het vaandel. Zo kan het dus voorkomen dat 101Gnbat een beroep doet op de DVD om vrijwilligers te rekruteren voor een uitzending van vier tot zes maanden naar een gebied in verre oorden. Deze vrijwilliger wordt dan gemilitariseerd en ingezet als *basegenist*. En zo werd ik in één jaar tweemaal uitgezonden naar Afghanistan. Geen punt; ik wilde in deze levensfase mijn grenzen verleggen. Mei 2006 vertrok ik voor vier maanden naar Pol-e-Komri (PeK); nog geen negen maanden na terugkeer ging ik in juli 2007 naar Kandahar, nu voor vijf maanden. Beide missies zijn, ondanks de korte voorbereidingstijd, voor mij persoonlijk volledig geslaagd. In zes weken werd ik gemilitariseerd, kreeg mijn inentingen, werd mijn kleding besteld en volgde ik een Missiegerichte Opleiding; dit terwijl ik ondertussen nog gewoon op kantoor werkte. Als dat dan allemaal achter de rug is, sta je ineens in de woestijn en daar begint dan de taak als basegenist.

In de ruimste zin van het woord zorgt de basegenist voor de infrastructurele voorzieningen binnen de Nederlandse *compound*. Van kleine reparaties aan gebouwen en installaties, het reinigen en ontstoppen van sanitaire toestellen tot het in goede staat houden van alles; vooral de airconditioning. Groot onderhoud moet geïnventariseerd worden en in voorkomend geval aanbesteed aan lokale aannemers, waarbij de basegenist dan uitvoerder en toezichthouder is. Voor specifieke voorzieningen wordt een taakteam uit Nederland ingevlogen, bijvoorbeeld de elektrische installatie aanpassen en op norm brengen of een brandpreventie-circuit aanleggen. In dit geval treedt de basegenist op als coördinator. En dan is er ook nog de onvermijdelijke papierwinkel, vergaderingen met onze eigen commandanten en met andere NAVO-landen. Dit waren in een notendop de standaardtaken, maar omdat je 24/7 aanwezig (lees *inzetbaar*) bent, vult eenieder deze tijd op zijn eigen manier in.

Mijn insteek bij vertrek was: "Ik doe het voor onze jongens (ook meisjes)", en zo mogelijk ook voor de Afghanen. Dus heb ik van de mogelijkheden tot wederopbouw gebruik gemaakt. Zoals de voorbereiding en uitvoering van projecten die door de genie of CIMIC waren opgezet. In mijn geval bijvoorbeeld: een tentenproject voor een meisjesschool, het verleggen van een dam in de rivier om voorkomende overstromingen tegen te gaan,

het repareren van een generator, aanpassen van de wegenstructuur naar en van een aanliggend dorp en het beschikbaar stellen van een gereviseerde container die geschikt werd gemaakt om het door Nederland aangeleverde bloed op temperatuur te houden. Ook het coördineren van goederen, die door de militairen aan de lokale bevolking konden worden geschonken, was een van mijn neventaken. Al deze taken kon ik natuurlijk niet alleen. In PeK kon ik beschikken over de TD van de mariniers: mannen met een grote mond maar ook daadkracht en het hart op de juiste plek. In Kandahar waren we slechts met twee genisten, ikzelf en mijn steun-en-toeverlaat korporaal-1 R.S. van Dijk. Hij stond altijd klaar en zorgde voor de bijzondere momenten tijdens die missie.

Nog even dit. Sinds 2006 wordt hoofdzakelijk over Uruzgan gesproken, maar we moeten niet vergeten dat vele genie-eenheden al vanaf 2002 in het noorden actief zijn geweest. Hierover horen we nagenoeg niets; hoe zou het daar nu zijn?

Daar zou ik graag zelf nog eens heen gaan. Mijn missies waren voor mij onvergetelijk en mijn kernpunt om grensverleggend bezig te zijn is hiermee zeker gehaald. Ik zou zo weer gaan; het is fijn om GENIST te zijn. ●

Linksom of rechts- om, de tent moet blijven draaien!

Op de oproep om als vrijwilliger vanuit de DVD een uitzending mee te gaan draaien, hoefde ik niet lang na te denken. Ik had inmiddels van een aantal collega's enthousiaste verhalen gehoord. Na overleg met het thuisfront heb ik me definitief aangemeld. Voor iemand die geen militaire opleiding heeft genoten was het opwerktraject zeer beperkt. Maar ik had het geluk gekoppeld te worden aan een sergeant die me onder zijn hoede nam. Bij het uitreiken van de uitrusting bleek al hoe weerbarstig logistieke operaties kunnen zijn: ondanks de *high-tech bodyscan* was menselijk ingrijpen noodzakelijk om het optimale resultaat te behalen. Vier plunjebalen met kleding waren het gevolg. 17 maart 2009, de dag van vertrek. In de vertrekhal op Eindhoven Airport afscheid nemen van je dierbaren is een hele aparte gewaarwording. Bij de tussenstop op Minhad kregen we te horen dat we met verschillende vluchten (logistiek!) door zouden vliegen naar Kandahar Airfield (KAF). Na een hartelijke ontvangst door onze voorgangers werden we via de *Hand overtake over* (HOTO) van de hoofdzaken op de hoogte gebracht en was het al direct handen uit de mouwen. Ook werden we de eerste avond al direct getrakteerd op een binnenkomende raket als welkomstvuurwerk (er volgden er in onze periode nog 56). Na einde alarm weer gewoon verder met de dagelijkse werkzaamheden, want de tent moet blijven draaien. In maart en april kan het nog lelijk weer zijn in Afghanistan, dat lijkt dan wel een beetje

op het Nederlandse weer. En alsof de duivel ermee speelde: toen onze voorgangers net weg waren, kwamen met de buien onze eerste storingen. Soms ook midden in de nacht eruit om de zaak te fixen; de tent moet blijven draaien! Om niet te vaak 's nacht uit je bed te moeten komen werden er ook onderhoudsschema's opgesteld en afgewerkt. Logistiek was het lijntje met TK, waar mijn commandant verbleef, soms weerbarstig wat betreft de reservedelen. Dan moest je bij wijze van spreken, met houtje-touwtje de boel bij elkaar houden!

KAF was in die periode sterk aan het uitbreiden, waardoor er voortdurend werd geschoven met infra. In de meetings met COMKAF moest ik de Nederlandse belangen behartigen en gewenste wijzigingen presenteren. In een internationaal gezelschap (34 nationaliteiten op KAF) van zeer ervaren militairen een uitdaging. Uiteindelijk blijkt dat iedereen in hetzelfde schuitje zit.

Tijdens de uitzending hebben we diverse taakteams over de vloer gehad. In goed overleg hebben we veel hand- en spandiensten verleend met menskracht, machines en materialen. Soms moesten we hierbij terugvallen op *locals* die we als *subcontractor* inhuurden. Sommige hadden hele goede apparatuur, maar de meeste werkten met oude rommel.

Door de inventiviteit en af en toe een oogje dicht te knijpen kregen we de projecten toch gerealiseerd volgens Afgaanse normen.

De meeste uiteenlopende zaken hebben we aangepakt, immers de tent moet blijven draaien!

Buiten het werk, LOW-OPS, was er gelukkig ook tijd om te ontspannen. Meestal in alle vroegte op de mountainbike één of meerdere rondjes om het vliegveld fietsen.

Er waren ook diverse sporthallen, waar soms heuse (landen-) competities werden georganiseerd. Soms werd LOW-OPS ook ingevuld met vliegtuigspotten of slenteren over de *boardwalk*. Elke zaterdag was er de

wijs te maken dat ze je de spullen voor een hele scherpe prijs aanboden (*good price! Special for you my friend*).

Mede door de grootte van de basis waren er wel zes restaurants, waar het meest uiteenlopende eten werd geserveerd. Bij 50 graden Celsius bijvoorbeeld *Bratwurst mit Sauerkraut* (zuurkool met braadworst)

Al met al een geweldige ervaring die ik niet had willen missen.

Groeten van de *Dutch Engineers* van TFE-9; de tent is blijven draaien! ●

Over comfortzones, koninkrijkjes en heilige huisjes

Toen ze me vroegen of ik een artikel wilde schrijven in *Genist* heb ik even getwijfeld: "daar ben ik niet zo van." Maar af en toe moet het toch en moet je jezelf uit je comfortzone halen. En dat is nu precies wat ik hier kort wil aanhalen. Sinds half juli ben ik commandant Geniewerken; een leuke uitdagende baan, zoals overigens vele andere binnen de genie. Maar al mijn voorgangers waren "technuten" en ik niet. Zou ik dat wel kunnen; ben ik de juiste persoon; weet ik wel genoeg? Al die mannen (helaas nog geen vrouwen) kunnen veel beter rekenen dan ik; dat schoot allemaal door mijn hoofd. Nou ja, al deze gedachten zijn ook een prima reden om dit artikel toch te schrijven. Ik wil hier kort stilstaan bij koninkrijkjes, comfortzones, heilige huisjes en ontwikkelingen. Deze onderwerpen lijken geen directe relatie te hebben met infrastructuur, maar ik denk dat die er wel is. Daarom zal ik deze onderwerpen behandelen om af te sluiten met een voorzichtige conclusie.

KONINKRIJKJES

Om een base te onderhouden en te beheren zijn zogenaamde Infra Support Detachementen (ISD) en Base Commando's (Basco) opgericht. Dit zijn de koningen van de base met hun eigen koninkrijk. Om hun werk goed te doen krijgen deze organisaties en functionarissen veel bevoegdheden om de base te onderhouden en te verbeteren. Daartoe hebben ze contacten met vele functionarissen op de base. Een voorbeeld. Onderdeel van het ISD is de plaatselijke "Gamma" met werkplaats. Deze is al snel een bekende pleisterplaats voor iedereen die "even snel iets wil laten maken." *Even snel* bestaat echter niet, maar een "koninkrijk" is geboren. Nu is het de kunst voor iedere genist in dit "koninkrijk GAMMA" om

hier zo mee om te gaan dat niet alles kan, maar mensen toch tevreden naar buiten gaan. Diverse ISD'n en Basco's gaan hier uiteraard op verschillende wijzen mee om, maar om dit "koninkrijk" te besturen moet je niet alleen technut zijn, maar zeker ook "mini-diplomaat." Concluderend: om in een ISD te functioneren moet je niet alleen technut zijn maar tevens over een gezonde dosis diplomatie beschikken en dit kan soms net buiten de comfortzone zijn.

COMFORTZONES

Comfortzones, in het logistieke en infra land vaak *voorzieningenniveaus* genoemd, zijn die voorzieningen, die het leven op een base in het missiegebied aangenaam maken. Hoe langer een mis-

sie duurt en hoe groter de base, des te hoger het comfort. Comfortzones bestaan er in allerlei soorten en maten en verschillen per land. Finnen en Zweden bijvoorbeeld gaan niet op missie zonder sauna; Italianen en Fransen niet zonder een lekker glaasje wijn bij het eten. Buiten deze comfortzones heeft iedereen zijn privé comfortzone. Ook hier geldt: hoe ouder en hoe meer ervaring, des te groter de comfortzone. Hier schuilt een gevaar: op eenzijdige ervaring volgt vaak een smalle comfortzone, wat kan leiden tot een *heilig huisje*, waarover straks meer. Comfortzones zijn - zoals het woord al aangeeft - de zone waarin je jezelf prettig en makkelijk voelt; je kunt dit vergelijken met de comfortzone in de base. Velen van ons moeten echter voor

Papaver veld in Afghanistan

Saffraan veld in Afghanistan

Uitleg van saffraan teelt

Blue Green World ging uit de comfortzone samen met de lokale Afghaanse bevolking door hen te helpen en te leren saffraan te verbouwen i.p.v. papaver !

hun functie buiten de base optreden ("buiten je comfortzone gaan") en dat zouden we in ons dagelijks functioneren ook wat vaker moeten doen. Ga eens uit je comfortzone; kijk eens naar de minder voor de hand liggende oplossingen.

HEILIGE HUISJES

Op bases bestaan verschillende soorten *heilige huisjes*. Ten eerste zijn er de échte heilige huisjes; gebouwen waarin we gebedsdiensten houden. Deze zijn op een base van enige omvang van groot belang om het personeel van de diverse godsdiensten mogelijkheden tot diensten en bezinning te geven. Ten tweede zijn er, afhankelijk van de base, de bunkers. Niet echt een heilig huis maar als je er onder enige beschieting wat langer in hebt gezeten, dan is het duidelijk dat je daar ook kan bidden. Bunkers waren enige jaren geleden ook 'heilige huisjes' omdat iedereen vond dat ze er moesten zijn; of ze nu nuttig waren of niet. Dit heilige huisje bestaat nu niet meer, en dat is wat er zou moeten gebeuren met meer "heilige huisjes", behalve met de echte. Door het in stand houden van heilige huisjes belemmer je jezelf vrij te denken over betere oplossingen. Heilige huisjes lijken dus op comfortzones, ook hiervoor geldt: een heilig huisje is prima zolang je maar open staat voor anderen en andere gedachten. Dan staan "heilige huisjes" nieuwe ontwikkelingen niet in de weg.

ONTWIKKELINGEN

Nu het laatste onderwerp, ontwikkelingen. Deze *Genist* staat er vol mee, want *ontwikkeling en innovatie* zijn van groot belang voor de genie. Door ons snel en adequaat aan te passen, kunnen we blijven ontwikkelen. En net zoals we dat hebben gedaan door te ontwikkelen van *route proven* tot *search*, zien we ook ontwikkelingen in de bouw van bases. Iedereen die er geweest is, ziet de enorme verschillen tussen de base in Bugonjo en in Tarin Kowt (heden). Hiermee is het niet gedaan, want nieuwe technologieën en ontwerpprocessen worden continu ontwikkeld en getest op bruikbaarheid. Dit is waar we bij Geniewerken mee bezig zijn: innovatie. Om te kunnen innoveren, moet je buiten de gebaande paden denken, ontwikkelingen uit andere vakgebieden toepassen en slim combineren. Innovatie is - in tegenstelling tot wat velen denken - niet duur; het gaat namelijk om de gedachte en niet om de technologie. Dus collega-genisten: blijf ontwikkelen om voorop te blijven lopen in je vakgebied. De slotvraag: wat hebben comfortzones, koninkrijkjes en heilige huisjes te maken met infra-ontwikkelingen? Antwoord: alles! Want door comfortzones, koninkrijkjes en heilige huisjes kunnen we nu goed opereren, maar... door comfortzones, koninkrijkjes en heilige huisjes los te laten, kunnen we ontwikkelen. ●

Brons voor kpl-1 Jeffrey van der Loos

Op maandag 13 september 2010 heeft kpl-1 Jeffrey van der Loos zijn bronzen medaille opgespeld gekregen door generaal-majoor P. Dohmen, directeur Logistieke Bedrijven DMO. Jeffrey is zijn loopbaan gestart bij 13 Brigpagnie en heeft daar diverse functies vervuld. Na plaatsing bij DVVO Den Haag is hij gevraagd om de persoonlijke chauffeur te worden van wijlen generaal-majoor Andrew de Rooter, de toenmalige directeur. In Den Haag laat hij nadrukkelijk weten dat hij naast chauffeur nog altijd genist is.

MIJN NAAM IS: Karin de Vogel-Jagers (Staf-OTCGenie)

Van mijn 46 levensjaren ben ik al 26 jaar heel erg gelukkig met mijn man Martin. Kinderen hebben we niet, wel drie katten waar we heel erg gek op zijn. We wonen in 's-Hertogenbosch, maar ik ben geboren en getogen in Maliskamp, een heel erg leuk dorpje onder de rook van de stad. Daar zijn - nu nog - een snackbar, annex rock 'n roll-cafe, een kerk die al jaren geen kerkdiensten meer draait, een kerkhof, een basisschool, een cultureel ontmoetingscentrum, een shoarmazaak en een bruidsmodezaak en heel veel natuur. Als burgermedewerker bij de staf van het OTCGenie ben ik "Senior DIV". DIV staat voor Documentair Informatieverzorger. Mijn collega Irene en ik beheren de documentenstroom voor het OTC-Genie in welke vorm dan ook en we doen ons uiterste best deze in goede banen te leiden. Ik werk al bijna 25 jaar bij de genie in Vught. Begonnen als administratief medewerkster bij de Monteurschool op de Lunettenkazerne, daarna administratief medewerkster, eerst bij de SOKG op de Frederik Hendrikkazerne en daarna bij de Centrale Administratie van het OTCGenie en uiteindelijk ben ik terecht gekomen op bureau DIV. Tot 2007 zat ik daar alleen, maar gelukkig kwam er toen versterking in de persoon van mijn collega Irene. Ondanks dat ik het erg goed naar mijn zin heb op mijn werk, hoop ik toch ooit mijn brood te kunnen verdienen met schrijven. Mijn man is vorig jaar zijn eigen bedrijf begonnen onder het motto: "Volgend jaar word ik 50 en dan wil ik van mijn hobby mijn werk maken en niet meer voor een baas werken." Dat is gelukt en daar ben ik trots op! Sinds 1 juli 2009 heeft Martin van zijn grote hobby muziek zijn werk gemaakt met zijn internetbedrijf Boschrock. Op een gegeven dag las ik de volgende tekst van Paulo Coelho op het blaadje van die dag van mijn Hapinez-kalender. "Begin gewoon. Dan zal de tijd een bondgenoot worden, en geen vijand." Boem! die kwam binnen. Het is voor mij een echte houvast geworden.

Pearson Engineering is a privately owned UK company that develops combat engineer systems and equipment to meet the needs of armed forces worldwide. Our particular expertise is the development and supply of specialised countermine and combat engineer equipment for armoured fighting vehicles.

The SPARK roller is used to detonate and neutralise buried pressure-fused explosive devices. It is designed for light and medium wheeled and tracked vehicles and is available in both track-width configuration, to provide vehicle self protection, and full-width configuration to prove a route for both the host vehicle and subsequent traffic.

De Genie in (continue) verandering

Van operationele ervaringen tot doorontwikkeling naar de toekomst

Al weer bijna 20 jaar geleden verzorgde ik als luitenant, vers van de KMA, beroepskeuze voorlichting aan middelbare scholieren. Op de vraag waarom ik zelf voor de genie gekozen had, antwoordde ik dan bijna standaard: "het mooie van de genie is de enorme veelzijdigheid." Die ferme uitspraak was toen echter nog maar gebaseerd op enkele jaren KMA-opleiding met diverse SMO-modules op het OTCGenie en een bescheiden loopbaan als PC pantsergeniepeloton. Inmiddels, diverse functies in meerdere genie-eenheden verder, ben ik meer dan ooit overtuigd van mijn eigen uitspraak. Het aantrekkelijke van een loopbaan binnen de genie is inderdaad de enorme veelzijdigheid van ons wapen. Maar naast deze veelzijdigheid kenmerkt de genie zich ook door een constante ontwikkeling.

Het uitvoeren van routinematige taken in een stabiele omgeving; dat is voor onze krijgsmacht definitief verleden tijd. Juist het (met een korte reactietermijn) expeditionair ingezet kunnen worden binnen een van de defensietaken noodzaakt ons tot flexibele operationele inzet. Een veelvuldig veranderende internationale veiligheidsomgeving, technologische ontwikkelingen, financiële mogelijkheden, maar zeker ook de lessen uit onze operaties leidt ook voor de genie tot een voortdurende bezinning op de toekomst.

In de vorige uitgave van *Genist* (mei 2010) schreef ik dat de doorontwikkeling van de genie een gezamenlijke inspanning is van het OTCGenie en de operationele genie-eenheden. Het Kenniscentrum Genie voert hierin namens C-OTCGenie als *Senior Engineer* een regierol. In dit artikel ga ik in op een aantal actuele ontwikkelingen binnen de genie. Op basis van recente ervaringen van met name de missie in Afghanistan benoem ik er enkele. Ik beoog hiermee zeker niet compleet te zijn, maar enkele ontwikkelingen die aangeven dat innovaties binnen de genie aan de orde van de dag zijn voor het voetlicht te brengen. Elders in deze *Genist* en de andere geniebladen zullen deze ontwikkelingen verder uitgediept worden.

Search met inzet explosieverspeurhonden

Searchen vereist concentratie

GENIE EN MILITARY SEARCH

Als de missie ISAF in Afghanistan ons één ding duidelijk heeft gemaakt, is het wel dat *search* werkt. Toepassen van *search* voorkomt direct slachtoffers en levert zeer nuttige informatie op voor verdere operaties. Toen we enige jaren geleden

voorzichtig met *search* begonnen, maakten we dankbaar gebruik van enkele internationale partners, voornamelijk Groot-Brittannië. In plaats van hun wijze van optreden één-op-één overnemen, pasten we de toepassing van *search* zo goed mogelijk in binnen het optreden van onze eigen krijgsmacht. *Basic search* als een *awareness* voor elke militair en het uitvoeren van *Patrol search* door manoeuvre-eenheden. *Intermediate search* door genie-eenheden indien de dreiging dit noodzakelijk maakt. Tenslotte *Advanced search* door gespecialiseerde genie-eenheden met inbreng van externe specialisten zoals de EODD en CBRN in zeer specifieke situaties (hoge dreiging, noodzaak en beperking risico). Vooral basic en intermediate *search* zijn in Afghanistan zeer intensief toegepast. Door de continue dreiging van IEDs, werd vrijwel altijd van huis uit de genie ingezet voor het uitvoeren van intermediate *search*. Sinds medio 2008 is ook Nederlandse advanced *search* capaciteit in Afghanistan ingezet. Hierbij hebben we gebruik gemaakt van relatief snelle trajecten als het formeren van *Engineer Advanced Reconnaissance and Search* (EARS) pelotons, verwerving van op de markt voorhanden zijnde ►

materieel, herbestemming van voertuigen en *Concept Development and Experimentation* (tijdens operationele inzet experimenteren met nieuwe wijzen van optreden en materieel). Advanced Search zo effectief mogelijk inzetten in het operatiegebied was daarbij belangrijker dan de structurele inbedding in de staande organisatie. Met veel kunst- en vliegwerk van velen, zeker ook de operationele genie-eenheden zelf, is dit grotendeels mogelijk gebleken. Maar hoe nu verder? Nu de missie in Afghanistan voor Nederland afloopt moeten we de structurele inbedding van Military Search wel verzekeren. Dit betekent dat we onder meer onze gedachte wijze van optreden, de organisatie, het materieel, en zeker ook de opleiding en training (O&T) tegen het licht moeten houden. Belangrijke stappen hiertoe zijn, deels al tijdens de missie, gezet. Binnen het meeromvattend plan van de *Joint Task Force Counter IED* (JTF C-IED) voor de structurele inbedding van C-IED binnen de totale krijgsmacht wordt een *Joint Search Concept* uitgewerkt. In 2011 vindt een revisie van de doctrine van basic en intermediate search plaats en wordt de wijze van optreden voor advanced search beschreven. Het (intermediate) search materieel is inmiddels grotendeels geëvalueerd en zal worden aangepast. Ook de O&T wordt momenteel gezien en aangepast. De grootste uitdaging wellicht is de structurele inbedding van advanced search binnen de genie. Gezien het (toekomstig) belang van deze capaciteit heeft C-OTCGenie op verzoek van C-LAS gezien in hoeverre het mogelijk is om binnen de staande genie-organisatie (dus zonder het claimen van extra personeel) advanced search in te bedden. Momenteel ligt een voorstel op tafel dat aangeeft dat dit mogelijk is door de vorming van in totaal drie gelijkvormige EARS-pelotons bij de beide pantsergeniebataljons en 11 Geniecompagnie Luchtmobiel. Nieuw is dat in deze verder ontwikkelde EARS-pelotons duikcapaciteit wordt ingebracht om ook *onderwatersearch of search in confined spaces* uit te kunnen voeren. Gelijktijdig wordt ook de genie-inlichtingenketen op compagnies- en bataljonsniveau versterkt met extra personeel. De ruimte om dit mogelijk te maken wordt gevonden in het verkleinen van de pantsergeniegroepen (van 9 naar 8 personen) en het overhevelen van personeel van het OTCGenie naar

de eenheden. CLAS zal nog een besluit moeten nemen om het formele traject van implementatie (reorganisatie, materieelverwerving, etc.) in gang te zetten.

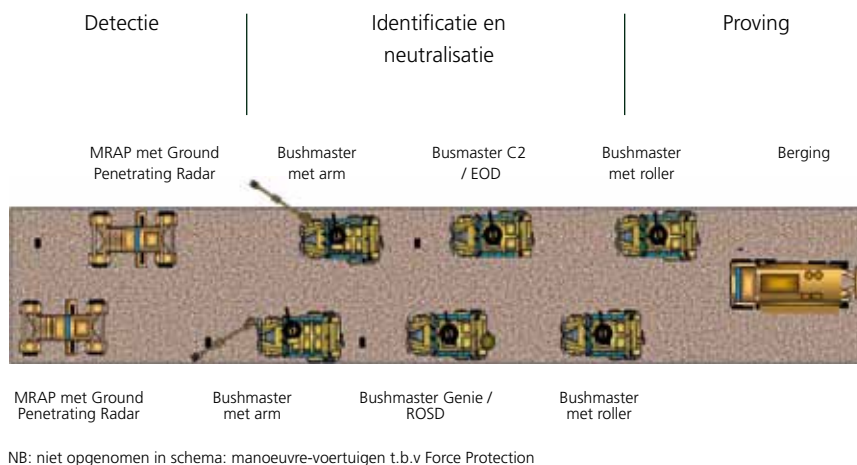

Route Clearance met inzet van C-EID sensordetectie technologie

leen IEDs, maar bijvoorbeeld ook mijnen en ongesprongen munitie, UXO's) toe te kunnen passen. Integratie van genie en EOD, maar ook de *manoeuvre* is hierbij een must.

Net als military search maakt ook de inbedding van route clearance deel uit van het plan van C-JTF C-IED om Counter-IED structureel te beleggen. Vooruitlopend hierop heeft C-OTCGenie een voorstel aan C-LAS gedaan om een aantal *Bushmasters*, ingezet in Afghanistan en voor C-IED aangepast, na terugkeer in te delen bij de genie voor de verdere ontwikkeling van route clearance en voor het verhogen van de deskundigheid van het personeel.

SAMENSTELLING ROUTE CLEARANCE PACKAGE (RCP)

ROUTE CLEARANCE: SNELLER BETER VEILIGER

Military Search zoals wij dat uitvoeren is effectief, maar heeft enkele nadelen: het is zeer tijdrovend, arbeidsintensief en moet grotendeels uitgestegen (onbeschermde) uitgevoerd worden. Om in de toekomst meer te beschikken over eigen *Freedom of Movement* en het operationele tempo van eigen eenheden te verhogen hebben we in 2009 het *Route Clearance Concept* (RCC) uitgewerkt. Ook hier is dankbaar gebruik gemaakt van de ervaringen van onze Britse (project *Talisman*) en Amerikaanse collega's en de voortschrijdende techniek. Het concept gaat er van uit dat de genie in staat moet zijn om zogenaamde *Route Clearance Packages* (RCPs) samen te stellen. Deze RCPs bestaan uit specifieke voertuigen, personeel en materieel om zowel detectie, identificatie, neutralisatie en *proving* van explosieven (dus niet al-

De huidige gedachten gaan uit naar inbedding bij beide pantsergeniebataljons. Pas op termijn is het wellicht mogelijk dat er (financiële) ruimte wordt gevonden voor verwerving van *dedicated route clearance* voertuigen en uitrusting voor de genie.

GEDACHTEN OVER DE COMPOUND

Ook voor het doorontwikkelen van operationele militaire infrastructuur, of anders gezegd de infra-faciliteiten die we bouwen voor onze eigen troepen, zijn de recente missies in Irak en Afghanistan van zeer groot belang geweest. Voortbouwend op eerdere ervaringen met het bouwen van kampementen (compounds) in Bosnië en Kosovo werden nieuwe kampen ontworpen, gebouwd, in stand gehouden en vooral ook voortdurend aangepast en uitgebreid voor nieuwe eenheden. Dit alles niet alleen voor de Nederlandse eenheden, maar ook voor onze coalitiepartners, zoals

de Australiërs en zeker ook het Afghaanse leger. Veel nieuwe constructiemethoden en materialen deden hun intrede. Voorbeelden hiervan zijn de pantsercontainers en de gestandaardiseerde ingangspartijen. Zeker ook op het gebied van installaties zijn grote stappen voorwaarts gezet. Energievoorziening gebruik makend van moderne *powerplants*, *state-of-the-art* keukenfaciliteiten en verbeteringen op de terreinen van watervoorziening en afvalverwerking betekenen ook hier grote stappen voorwaarts.

Maar ook op deze vlakken zitten we als genie niet stil. Veelal gedreven door de operationele behoefte van Bureau Geniewerken van 101 Geniebataljon (terecht en met veel succes zowel het defensie-ontwerpbureau als de hoofd-uitvoerder van operationele infrastructuur) worden mogelijke technische innovaties continu onderzocht. Zo is begin 2010, in nauwe samenwerking met enkele functioneel specialisten van 101 CIMIC-bataljon en partners uit het bedrijfsleven, bezien of technieken, materialen en constructiemethoden bruikbaar zouden zijn voor militaire toepassingen te veld. Onderzocht zijn onder meer diverse bouwmethoden (framebouw van staal, betonbouw, isolatie), energievoorziening (zonne-energie, warmteterugwinning, ondergrondse warmte-koude opslag en toepassing van hoogspanningsinstallaties) en tenslotte afvalverwerking en milieu (persriolering en rioolwaterzuiveringsinstallaties, verwerking organisch afval, scheiden en persen van afval). Leidend bij al deze onderzoeken waren de toepassing van bewezen technieken om de arbeidsintensiviteit (bouw en instandhouding) en de logistieke consequenties (opvoer) van het werk te verlagen en zeker ook de duurzaamheid te vergroten (minder brandstof, minder last voor lokaal gebied). Meer dan ooit erkennen we dat een compound optimaal ontworpen, gebouwd en in stand gehouden kan worden, indien we als bouwers (*wij, genisten*) zeer nauw samenwerken met de leveraars van diensten (*zij, de loggies*), de leveraars van communicatie (*zij, de vonkentrekkers*) en onze gevechtskracht voor *force protection* (*zij, de manoeuvre*). Zo moeten we allemaal "de grond in" voor onder meer onze funderingen, electra, wa-

Mogelijke toepassing hoogspanning

Technische ruimte sanitair containers

Gebruik van bioreactoren

Electrotechniek op hoog niveau

terdistributie, riolering, of data-kabels. Met erkenning van ieders eigen verantwoordelijkheden en taken hebben we hier dus een gezamenlijk belang. En ondanks dat dit (zeker ter plaatse) zeer logisch lijkt, is integratie van samenhangende systemen in bijvoorbeeld investeringsprojecten nog niet vanzelfsprekend. Juist om vooral deze redenen wordt er nu nauwer samengewerkt in enkele studies en projecten. Zeer centraal hierin staat het vormgeven van

een compound doctrine. In opdracht van de commandanten van het OTCGenie, OTCLog en OTCMan worden hierin de volgende facetten van een compound beschreven: de rol binnen de operatie, de levensduur, de functionaliteiten en zeker ook de verantwoordelijkheden. Sommigen zullen zeggen "niets nieuws", maar tot op heden ontbreekt het onze krijgsmacht aan een dergelijke eenduidige doctrine. Zodra dit beschikbaar (en vastgesteld) is, kan het dienen als brondocument voor nadere studies, materieelinvesteringen, opleiding en training, en kan het bovendien vormgeven aan toekomstige missies. Mooi is dat de gedachten voor de toekomstige benadering van de compound inmiddels al worden gebruikt in diverse studies naar bijvoorbeeld de energievoorziening van het grondgebonden optreden door het OTCGenie, en de logistieke diensten door het OTCLog. Naast het vaststellen van een compound doctrine, bezien we ook nadrukkelijk de inhoud van een toekomstige compound. Uiteraard is het uitgangspunt dat we blijven voldoen aan de eis om een bruikbaar en veilig kamp neer te zetten. Speerpunten van ontwikkelingen zijn: snelheid, beperking logistieke footprint, duurzaamheid en verlaging van de arbeidsintensiteit (in bouw en instandhouding). Mogelijkheden worden hierbij onder meer gevonden in modulair bouwen, toepassen van nieuwe constructies en materialen en gesloten systemen voor energie, water en afval. Zo geldt ook voor de toekomst van de compound: we doen het nu prima, maar op terreinen waar we kunnen doorontwikkelen is de volgende compound nog beter.

CBRN-VERDEDIGING

Ook op CBRN-gebied zijn grote ontwikkelingen gaande. Mede door een verdere intensivering civiel- militaire samenwerking (ICMS) worden de plannen voor een tweede CBRN-compagnie en een CBRN-opleidings- en trainingsfaciliteit in Vught nu omgezet in acties. Gezien de vele actoren (krijgsmachtbreed, maar ook civiel) is dit een zeer complex proces. Eerder dit jaar heeft de CDS het beleidskader CBRN-verdediging vastgesteld. Hierin is onder meer aangegeven op welk niveau de verschillende CBRN-taken en verantwoordelijkheden krijgsmachtbreed ►

● POWERPLANTS

Powerplants van Aggreko, overal en altijd!

De van origine Nederlandse onderneming Aggreko is wereldwijd de grootste verhuurder van apparatuur voor stroomvoorziening, koeling en klimaatbeheersing. Aggreko biedt oplossingen op het gebied van tijdelijke energievraagstukken voor alle defensieonderdelen en overige overheidsorganisaties in binnen- en buitenland. Of dit nu is voor een legeroefening of in crisisgebied, Aggreko biedt vanuit haar unieke wereldwijde netwerk van vestigingen altijd de gewenste apparatuur, ondersteuning en service op iedere locatie in de wereld.

Een zeer veel gevraagde oplossing van Aggreko zijn haar powerplants die overal ter wereld worden ingezet, in zeer kritische gebieden onder de meest extreme klimatologische omstandigheden. Powerplants van Aggreko variëren in vermogen van enkele MW's tot honderden MW's en leveren het opgewekte vermogen aan in de gewenste HV-spanning. Deze powerplants kunnen draaien op verschillende soorten brandstof zoals gasolie, GTL, aardgas, natuurlijk gas en diverse bio- en hybride brandstoffen. Powerplants kenmerken zich door hun extreme redundantie en de brandstofbesparende cascade regelingen.

Een nieuwe ontwikkeling is de toepassing van warmte-regeneratie binnen deze powerplants. Het rendement van een dergelijk installatie stijgt dan naar 76.5% in plaats van 37.5%. Het hergebruik van de vrijgekomen warmte van de generatoren kan dan worden gebruikt voor verwarmings-, koel- en stoomtoepassingen. Nog grotere besparing kunnen er gevonden worden als er mogelijkheden zijn tot koud- en warmteopslag door middel van Phase Change Materials. Duurzame oplossingen met flinke besparingen in de brandstofkosten.

Deze powerplants worden toegepast in zowel een militaire of civiele omgeving. Aggreko heeft in opdracht van onder andere NAMSA en USACE op diverse locaties

in Afghanistan, zoals Kandahar AB, Bagram AB, Jalalabad FOB, Sharana FOB en Salerno FOB powerplants operationeel inclusief service en ondersteuning door Aggreko medewerkers. Recente civiele toepassingen zijn onder andere een 70 MW gas powerplant in Ivoorkust, 240 MW diesel powerplant in Bangladesh, 280 MW diesel powerplant in Kenia. Een grootschalige gas powerplant in Siberië is op dit moment in aanbouw. De realisatie van dergelijke plants kan binnen 40 dagen uitgevoerd worden. ●

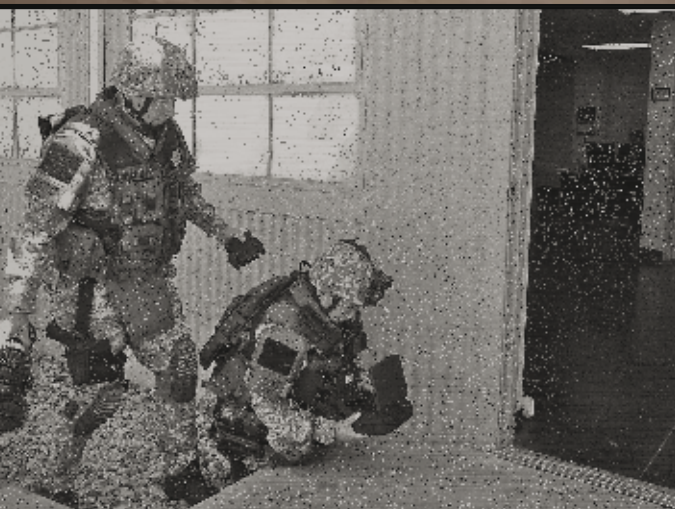
AGGREKO VERZORGT O.A. DE ENERGIE- EN KLIMAATVOORZIENING VOOR:

- Volledige compounds
- Accommodaties;
- Mobiele datacentra;
- Dineerfaciliteiten;
- Geconditioneerde opslagfaciliteiten;
- Veldhospitaals;
- Communicatie- en controlecentra;
- Walvoeding voor alle marine vaartuigen;
- Tentkoeling.

aggreko

Aggreko Nederland B.V.
Fuutweg 3 - Havennummer 461A
4791 PB Klundert-Moerdijk
Telefoon: +31 (0)88 644 1441
Fax: +31 (0)88 644 1453

Contactpersoon:
Mark Reijnders - Sales Engineer
Mobiel: +31 (0)6 22663173
Email: mark.reijnders@aggreko.nl

SafeTactics BV
Tactical Technology Solutions

- Robotics
- Situational Awareness Solutions
- Portable Trace Explosives Detection
- Mobile forensic technology
- Aquaram - Tactical Disrupters

SafeTactics BV
Siliciumweg 61B
3812 SW Amersfoort

Tel: 033 - 4480060
Fax: 033 - 4480490
info@safetactics.eu
www.safetactics.eu

ICMS CBRN Genie nationaal ingezet

ICMS CBRN Defensie en nationale brandweer

CBRN ontsmetting

CBRN specialisten

CBRN chemische munitie

zijn belegd. CBRN-verdediging is, net als ammunition-awareness en basic search, allereerst een basis-militaire vaardigheid. Voor het lucht- en zee-optreden beschikken het CLSK en CZSK zelf beperkt over enkele CBRN-elementen (zoals commandovoering, inlichtingen verzamelen en detectie).

Traditioneel beschikt de Koninklijke Landmacht over CBRN-ontsmettingscapaciteit. Zowel de CBRN-dreiging (zoals de koppeling tussen CBRN en explosievenbestrijding CBRN-E en search) als de rol van militaire CBRN-capaciteit nationale veiligheidsketen is echter de laatste jaren veranderd. Als gevolg hiervan is, naast ontsmetting, ook CBRN-response (detectie en identificatie) belegd binnen de CBRN-eenheden van het CLAS. Door als genie hier een voortrekkersrol in te nemen, zijn we in staat om dit te garanderen. Zo is het plan om in het kader van de ICMS de respons met een zeer korte reactietijd vanuit de CBRN-opleidings- en trainingsfaciliteit te Vught in te zetten. Aanvullende detectie en ontsmetting wordt dan zo nodig geleverd door één van de twee CBRN-eenheden van de pantsergeniebataljons.

RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT

Het "bevorderen van de internationale rechtsorde en stabiliteit" is alweer enige tijd een van de drie hoofdtaken van defensie en is dé reden waarom ook Nederlandse militairen voor operaties in landen als Bosnië, Irak en Afghanistan worden ingezet. En ondanks dat ook voor iedereen duidelijk is dat de militaire bijdrage van dergelijke missies dient te passen in een bredere aanpak van conflicten en wederopbouw, is dit nog volop in ontwikkeling. Zowel nationaal als internationaal worden concepten als de *Comprehensive approach*, het *3D-concept* en zelfs de *Dutch approach* omarmd en vormgegeven. In veel gevallen zijn het hierbij de militairen die (actiegericht zoals we zijn) het voortouw willen nemen om gedachten om te zetten in doctrines, procedures en afspraken. Een zeer loffelijk streven, dat in de praktijk vaak weerbarstig blijkt te zijn. Vele spelers zoals nationale overheden, NGO's, internationale (veiligheids)organisaties en vele onderwerpen (diplomatie, economie, en veiligheid) maken het niet gemakkelijk. Ook genisten (of internationaal gesproken *Military Engineers*) vragen

zich terecht af wat hun toekomstige rol is in dit soort missies. Niet voor niets heeft de 60-jarige Vereniging Officieren Genie (VOG) bij het symposium dit jaar gekozen voor het thema *Genie-optreden in fragiele staten, de rol van de genie tijdens stabilisering, wederopbouw en ontwikkeling*. Zonder vooruit te willen lopen op dit symposium, waag ik mij tot slot van dit artikel aan enkele punten van aandacht hierbij.

Genisten (ongeacht pantser, constructie of luchtmobiel) zijn allereerst militairen, geen "bouwvakkers". Weliswaar beschikken ze over zeer specifieke deskundigheden, maar toch. Het zijn militaire deskundigen ("militaire bouwvakkers" zo u wilt) die ingezet worden in situaties die dit noodzakelijk maken. Kenmerkend hierbij is het effectief moeten kunnen optreden in onveilige situaties ook indien we niet beschermd worden door gevechtseenheden. Willen we daadwerkelijk iets op het gebied van reconstructie betekenen moeten we naar buiten en moeten we in staat zijn om zelfstandig te opereren. Onderhouden (of zelfs verhogen) van onze basis-militaire vaardigheden om te overleven is hierbij een must.

De Nederlandse genie is (net als die van vele internationale partners) traditioneel vooral op "productie" gericht. Direct werkend voor de manoeuvre (*Combat Support Engineering*), of een operatie als geheel (*Force Support Engineering*) dragen wij bij aan een verhoogde mobiliteit, contra-mobiliteit en bescherming door vooral zelf te dóen. Ook op het gebied van constructiewerkzaamheden zijn we vooral ingericht om productie te leveren. En juist voor die productie zijn vaak alternatieven aanwezig in de vorm van bijvoorbeeld lokaal (militair) personeel, aannemers, NGO's. Een voorbeeld: In Uruzgan zijn grote delen van 101 Geniebataljon ingezet voor zowel de bouw, als ook voor het in bedrijf houden van de kampen en installaties. Dit levert prima kampen op, maar gaat zeker ten koste van schaarse geniecapaciteit die we anders zouden kunnen inzetten voor taken op het gebied van de *Reconstruction and Development*. Naar mijn mening kan de (toekomstige) kracht van de genie hierbij dan zitten in taken als het begeleiden van aannemers (uitvoerderstaak), het trainen van lokaal personeel of in kaart brengen van het terrein en (schade aan) bestaande infrastructuur. In plaats van "genie-productie" ►

Genie kennisoverdracht om op een andere, modernere wijze te bouwen en infrastructuur aan te leggen

leveren we dan "genie-deskundigheid". Dit laatste is ons trouwens zeker niet vreemd. De recente missie in Burundi is daar een prima voorbeeld van.

Uitbesteding van geniewerk wordt door sommigen gezien als bedreiging. Zeker in een tijd van bezuinigen moeten we niet "in eigen vlees snijden", hoor je dan. De missie in Uruzgan heeft bovendien laten zien dat de Nederlandse genie nu prima werkt levert. Maar uitbesteding geeft nu juist de personele ruimte om genisten direct een bijdrage te laten leveren aan de missiedoelstelling. Zo gezien worden de rollen in de toekomst misschien wel omgedraaid: de genie in een "gevechts"-rol en de manoeuvre (ter beveiliging) ondersteunend aan de genie. Beelden van de inzet van het Geniehulpbataljon in Irak uit 1991 zie ik dan zo weer voor me.

QUO VADIS?

Ook op het Kenniscentrum Genie staat geen glazen bol. Zekerheden over de toekomst kan ik niet geven. En ondanks dat we bottom-up vanuit de gehele genie-organisatie veel goede ideeën omzetten in studies, behoeftstellingen en reorganisatie-voorstellen, blijven we mede afhankelijk van besluiten van

CLAS of Bestuursstaf, budgettaire ruimtes en technische mogelijkheden. Daarbij moeten we ons blijven realiseren dat doorontwikkelen noodzakelijk is. Niet

omdat we het nu niet goed doen, maar juist om ook in de toekomst goed te blijven presteren. ●

MIJN NAAM IS...CHRIS VIS

Hallo, ik ben 17 jaar en woon in Oostvoorne, Zuid-Holland. Ik heb eerst het VMBO TL gedaan. Daarna ben ik begonnen aan de opleiding Veiligheid en Vakmanschap aan het ROC Zadkine aan de Prins Alexanderlaan (PAL) te Rotterdam. Aan de opleiding Veiligheid en Vakmanschap doe ik de uitstroomrichting Service Medewerker Gebouwen (SMG). Dat leek me wel wat omdat ik graag bij defensie wil werken en ook veel plezier heb in het bouwen, repareren en maken van dingen. Wij leren drie verschillende vakken: elektrotechniek, installatietechniek en bouwkunde. Uiteindelijk is het de bedoeling dat ik, nadat ik mijn diploma gehaald heb, bij de constructiegenie ga beginnen. Daarna wil ik me ook in ICT gaan specialiseren. Door de stages bij defensie heb ik een goed inzicht gekregen in wat ik daar kan gaan doen. Ik ben blij dat ik voor deze opleiding gekozen heb. In het eerste halve jaar op het

ROC jaar zijn we naar Budel (introductiebivak), Bergen-Hohne in Duitsland (oriëntatie Koninklijke Landmacht), Doorn (oriëntatie Korps Mariniers) en Den Helder (oriëntatie Koninklijke Marine) geweest. Daarna hebben we nog twee keer in Oirschot een algemene beroepspraktijkvorming (BPV) gehad. Na dat eerste half jaar moesten we een uitstroomrichting kiezen. We hadden de keuze tussen grondoptreden KL of Mariniers, BAT (SMG, Maritiem of ICT). Vanaf januari gaan we drie dagen per week naar de PAL voor de Militaire Basis Vorming (MBV) en op donderdag en vrijdag naar een andere locatie van het ROC Zadkine voor het vakmanschap deel. Om de 4 weken gaan we voor een stage naar de Lunetten-kazerne in Vught. Bij elke stage krijgen we een ander gedeelte van bouwkunde, installatietechniek en elektrotechniek. Ik zit nu nog tot juni op school. Ik ben zeker van plan om daarna te gaan solliciteren

bij de constructiegenie, omdat ik door deze opleiding een goed beeld heb gekregen van wat er later bij defensie van mij verwacht wordt.

De Genie heeft grote behoefte aan “Loopbaanlinters”

Kolonel De Vries, Commandant OTCGenie

De genie heeft grote behoefte aan de zogenaamde “loopbaanlinters” want het zijn gemotiveerde jonge collega’s die een behoorlijke praktische technische kennis meebrengen. Die kennis hebben we hard nodig om onze taken tijdens missies goed te kunnen uitvoeren. Ik lees met plezier dat Chris Vis het goed naar zijn zin heeft in de opleiding en dat hij bij de genie wil gaan werken. Dat is een goede keuze want de genie is een veelzijdige organisatie met heel veel mogelijkheden om je verder te ontwikkelen en diploma’s te halen. Bovendien kom je ook als mens stevig in je schoenen te staan want een genist is met zijn bekende “handjes-aan”-mentaliteit niet snel voor één gat te vangen. Genisten vinden altijd wel een manier om hun opdracht uit te voeren, al zijn de omstandigheden nog zo moeilijk. Die mentaliteit is minstens zo belangrijk voor je verdere leven als de diploma’s die je bij de genie kunt halen. Ik wens alle jonge collega’s die momenteel op

de ROCa de SMG-opleiding volgen heel veel succes en plezier. Ik hoop hen snel te kunnen verwelkomen binnen onze geniefamilie!

Het “Loopbaanlint” bij Defensie heeft tot doel de instroom en het behoud van personeel te bevorderen. Een traject dat mede door de ROC’s is ontwikkeld. Het gaat om zowel opleidingen voor 16- en 17-jarigen die militair of juniorsergeant willen worden, als om opleidingen, trainingen en cursussen voor militairen. Defensie wil namelijk ook haar huidige werknemers stimuleren om dankzij opleidingen door te groeien. De mogelijkheden hierbij zijn enorm. Het is bijvoorbeeld voor een defensiemedewerker mogelijk om zich tijdens de dienstperiode verder te specialiseren binnen de bestaande functie (hogere rang) door het volgen van een vervolgopleiding. Maar men kan ook voor een hele andere richting kiezen. Daarnaast is het zelfs mogelijk om een opleiding bij Defensie te volgen om door te groeien naar een functie in het bedrijfsleven. Terugkeer naar Defensie blijft hierbij altijd een optie.

Samen een duurzame missie voor een leefbare wereld

Net als Defensie is ARCADIS gericht op het totstandbrengen van duurzaam resultaat. Op zoek naar haalbare en toekomstbestendige oplossingen. We brengen partijen met uiteenlopende doelen en belangen bij elkaar. Werken aan stabilisatie. Aan opbouw. Aan duurzame ontwikkeling. We benaderen onze gezamenlijke 'missie' elk vanuit onze eigen specifieke kennis en ervaring. De oplossingen van ARCADIS richten zich op bereikbaarheid, duurzaamheid, leefbaarheid. Ze zijn gebaseerd op meer dan een eeuw praktijkervaring, op een krachtig internationaal netwerk en op sterke lokale posities. Maar ook op resultaatgerichtheid, lef en creativiteit. Dat maakt ons tot een waardevolle partner voor uw vraagstukken op het vlak van milieu, energiebesparing, CO₂ reductie, water, duurzame gebouwen, gebieds- en locatieontwikkeling en duurzaam inkopen.

Wilt u weten hoe ARCADIS uw missie(s) kan versterken? Bel dan voor een gesprek met een van onze adviseurs. Telefoon + 31 26 377 8911. Of bezoek onze website: www.arcadis.nl

Imagine the result

Bases in 2015: duurzamer door integrale opbouw

In Afghanistan hebben we vier jaar geleefd en geopereerd vanuit diverse bases. Ik denk dat ik kan stellen dat de algemene indruk is, dat de bases van hoge kwaliteit zijn. Vergeleken met bases zoals we die in voorgaande missies bouwden en ook als we ze internationaal vergelijken, hebben we grote stappen voorwaarts gemaakt. Het is dan ook geen eenvoudige opgave om te kijken naar een project genaamd **Compounds 2015**. Toch is dit project - een samenwerking tussen diverse kenniscentra, te weten genie, logistiek, verbindingen en manoeuvre - al enige tijd geleden gestart. Het doel is om omstreeks het einde van het jaar te komen met een concept dat hanteerbaar is voor de komende jaren. Hierna zullen joint concepten volgen, waarmee we aankopen voor de toekomst zullen gaan doen, maar voordat het zover is moeten we nog veel denken, vergaderen en schrijven. In dit korte artikel sta ik stil bij verschillende punten, waaraan we nu en in de toekomst moeten werken om daadwerkelijk tot een base te kunnen komen. Als eerste beschrijf ik enige uitgangspunten zoals we die nu met de diverse belanghebbenden bespreken. Daarna schets ik hoe we een base conceptueel in de toekomst zien. Ten slotte ga ik in op een aantal technologische ontwikkelingen en innovaties waar we zeker toekomst in zien, maar die nog meer onderzoek nodig hebben voordat we ze kunnen toepassen. Laten we starten bij het begin van een base: het ontwerp.

ONTWERP

Uitgangspunten zijn essentieel voordat Bureau Geniewerken überhaupt kan beginnen aan een ontwerp. Wellicht de belangrijkste uitgangspunten zijn:

1. Ontwerp een base als een integraal deel van de lokale infrastructuur, en weet dus wat je met de base wilt doen als je de missie gaat beëindigen.
2. De base moet bijdragen aan het beoogd effect van de missie (door technische en maatschappelijke innovatie).

Momenteel spreken we over enkele afgeleide uitgangspunten. Ten eerste: *duurzaamheid* in de betekenis van de vermindering van gebruik van energie, water en de uitstoot van afval. Ten tweede moet een base eenvoudig te onderhouden en te beveiligen (personeels-

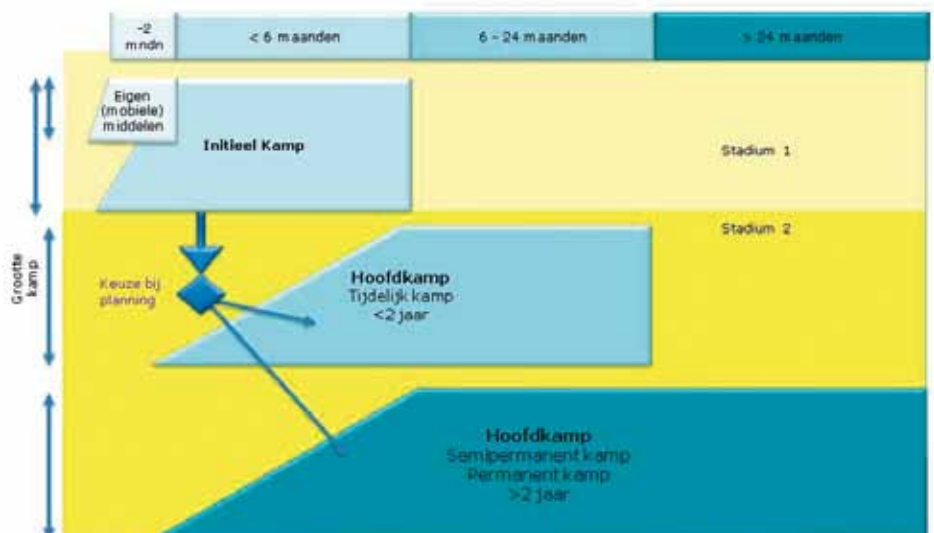
extensief) zijn, want hoe minder personeel de base in gebruik kan houden, hoe meer militairen er aan de missie buiten de poort kunnen deelnemen.

1.energie 2.water 3.afval

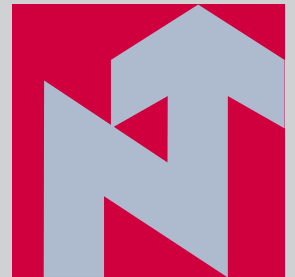
In de afgelopen tijd is er een aantal tijdslijnen gedefinieerd zoals in figuur 1 staat aangegeven. Deze termijnen zijn in overeenstemming met de NATO-doctrine op dit gebied.

In figuur 1 is er een duidelijk onderscheid tussen een initieel en een hoofdkamp. Het initiële kamp moet ►

Figuur 1: tijdschema voor de diverse soorten bases

All the space you need

Ruimte voor zekerheid

Bij het inzetten van tijdelijke en semi-permanente accommodaties moet gebouwd kunnen worden op kennis en ervaring. Neptunus is internationaal dé specialist als het gaat om tijdelijke huisvesting.

Onze oplossingen doen qua uitstraling en eigenschappen niet onder voor een permanent gebouw, maar kosten slechts een fractie van de tijd om op- of af te bouwen. Snel, duurzaam en onbegrensd!

Bekijk samen met ons de talloze mogelijkheden, en geef uw wensen de ruimte. Samen komen we tot een oplossing die staat als een huis.

www.neptunus.eu

NEPTUNUS B.V.

Neptunuslaan 2 | 5995 MA Kessel

T (+31) 077 462 24 44 | F (+31) 077 462 21 35

info@neptunus.eu | www.neptunus.eu

eenvoudig en snel op te bouwen zijn. De verwachte gebruikstijd ligt rond de zes maanden. Dit heeft dus niets te maken met de tijd dat personeel op missie is of hoe lang men in het kamp woont; dit is de periode dat Nederland het kampement gebruikt. In dit halve jaar kunnen we starten met de bouw van een hoofdkamp. Of dit kamp al dan niet tijdelijk of (semi)permanent is, hangt af van vele factoren die buiten dit artikel vallen. De genoemde tijdlijnen zijn het startpunt voor het opbouwconcept van de bases. De gedachten over de opbouw van een base zijn gerelateerd aan de eerder genoemde tijden, hieruit volgt dan het concept om in de toekomst bases te bouwen. De middelen van het initiële kamp kunnen we na het in gebruik nemen van het hoofdkamp weer voor andere doelen inzetten. Hierbij valt te denken aan voorposten en dergelijke. Hoe een en ander er schematisch uitziet is te zien in *figuur 2*. In deze figuur staan de groene delen voor de organieke middelen die elke eenheid zelf heeft. Vervolgens bouwen logistieke en genie-eenheden een initieel kamp; de blauwe delen. De krijgsmacht dient hiervoor eigen middelen op voorraad te hebben, ngezien de waarschuwingstijd kort is. Op het moment dat het besluit genomen is dat we een hoofdkamp gaan bouwen, ontwerpt Geniewerken een base. Zodra het hoofdkamp gereed is kunnen we het initiële deel afbreken en voor andere doelen inzetten. Dit is het vereenvoudigde concept voor bases.

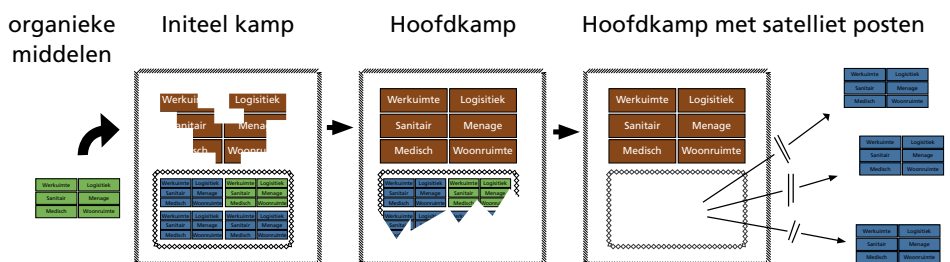
DUURZAAMHEID

Terugdringen van energie- en watergebruik en het verminderen van de hoeveelheid afval levert aanzienlijke besparingen op in de exploitatie van de base. En het vermindert ook de benodigde op-

voercapaciteit en het maakt ons minder afhankelijk van anderen. De opvoer van een liter diesel naar de voorste posten kan honderden euro's kosten, voornamelijk door het inzetten van beveiliging. Als het verbruik kan verminderen, zijn de kosten lager maar kunnen we ook de beveiliging inzetten voor hun primaire taak, namelijk het uitvoeren van een missie. Dit is overigens eenvoudiger gezegd dan gedaan. Op dit moment zijn het Kenniscentrum, Geniewerken en enkele ad hoc werkgroepen aan de slag met het begrip duurzaamheid. En hier wil ik nog een laatste misverstand wegnemen: innovatie en duurzaamheid zijn niet gelijk aan het kopen van energiezuinige (waterzuinige) componenten, maar vereisen een andere manier van benaderen van het ontwerp. Bij innovatie denk ik onder andere aan het slim toepassen van systemen uit een ander vakgebied; wellicht voor iets waarvoor het niet bedacht is. Nodig hierbij is dat we integraal denken over een base, dus niet in de geïsoleerde vakgroepen energietechniek, grond-, weg- en waterbouw, installatietechniek en bouwkunde.

UIT JE COMFORTZONE

Als we hierin willen verbeteren moeten we beter en inniger met elkaar samenwerken en uit onze comfortzone komen. Alleen met zo'n integrale aanpak is het mogelijk bases duurzamer te bouwen. Dit is voor de genie een grote kans om nog betere bases te ontwikkelen dan we al deden. Maar dan moeten we wel uit onze schulp komen en duurzaamheid in relatie tot bases integraal benaderen. Dus genisten: hier ligt een grote kans om onszelf te professionaliseren en te verbeteren. ●

Figuur 2: schematische overzicht diverse bases

Over All Obstacles

Proven in action – mobile military bridging systems from General Dynamics European Land Systems–Germany. A synergy of experience and modern technology. Providing gap crossing capability anytime, anywhere.

M3

IAB

REBS

IRB

DEFENSE SOLUTIONS
FOR THE FUTURE

GENERAL DYNAMICS
European Land Systems

Terugkijkend op operaties tot 2023:

Combat Support Engineer compagnie heeft volle multifunctionele toolkit hard nodig

Majoor Heemskerck van Beest is sedert 2020 commandant van een Combat Support Engineer compagnie van 11 Pantsergeniebataljon. In zijn huidige functie was hij met zijn compagnie uitgezonden naar het Midden-Oosten ter ondersteuning van een manoeuvrebataljon en leverde een peloton van zijn compagnie geniesteun aan een marinierscompagnie in Afrika. Daarnaast zijn delen van zijn compagnie veelvuldig op kleine schaal ingezet in het kader van nationale operaties.

Het is 15 mei 2023 als ik over de Prinses Margrietkazerne loop in de richting van het nieuwe stafgebouw van 11 Pagnbat. Over twaalf minuten meld ik mij bij mijn bataljonscommandant voor een functioneringsgesprek. Ik ben nog van de oude stempel, zoals mijn pelotonscommandanten zeggen: nette pak aan, en vijf minuten voor tijd aanwezig. Ik versnel mijn pas; in gedachten kijk ik terug op de afgelopen periode.

Als commandant van een Combat Support Engineer compagnie heb ik drie hectische jaren achter de rug. Ik was net geplaatst toen de opdracht kwam om geniesteun te leveren aan een manoeuvrebataljon voor de stabilisatiemissie in het

Midden-Oosten. Het bleek een stabilisatiemissie pür sang: erg complex, met statelijke, maar ook niet-statelijke actoren die zich in de conflicten mengden. Nieuw was, dat ook de statelijke actoren vaak op irreguliere wijze successen probeerden te halen, omdat zij wisten dat zij in een conventioneel conflict tegen ons kansloos zouden zijn. Gelukkig waren onze VOSS-genisten (*Verbeterd Operationeel Soldaat Systeem*. Sinds 2018 ook voor alle genisten uitgerold. Betere mobiliteit, bescherming, communicatie en dus situational awareness voor de uitgestegen militair.) op het ergste voorbereid en hadden we veelvuldig geïntegreerd getraind met de tanks, de gevechtsvoertuigen en de vuurmonden van het manoeuvrebataljon. Die voorbereiding bleek goud waard

in de praktijk. Gelukkig hadden we al in de voorbereiding “stabilisatie” voldoende robuust geïnterpreteerd.

Tijdens de ontplooiing hebben we intensief gebouwd aan enkele basiskampen. Daartoe was onze compagnie versterkt met constructiecapaciteit, naast de EO-DD-capaciteit en de Advanced Search capaciteit van ons eigen bataljon. De taakstelling was divers. Enerzijds waren we veel constructief bezig met wederopbouwwerkzaamheden, anderzijds zorgden we voor veilige wegen om langs te verplaatsen. Twee dagen in de week gaven we lessen aan de lokale bevolking over het gevaar van explosieven. De meeste taken waren planbaar, sommige niet. Mijn mannen en vrouwen ►

De Genie van Suzuki!

KingQuad 750AXi Power Steering

Met de introductie van de nieuwe KingQuad 750AXi Power Steering legt Suzuki de lat opnieuw een stukje hoger. Het topmodel van de Suzuki Utility ATV's is vanaf dit jaar namelijk ook verkrijgbaar met een geavanceerde elektronische stuurbeheersing voor een gemakkelijke besturing en optimale controle. De elektronische stuurbeheersing in combinatie met een zeer krachtig motorblok en vele innovatieve technieken maken van de KingQuad 750AXi het ultieme werkpaard op elk terrein. Uiteraard zijn alle KingQuad-modellen ook leverbaar met kenteken voor gebruik op de openbare weg.

Kijk voor meer informatie op www.suzuki.nl

Way of Life!

www.suzuki.nl

WE HADDEN VEELVULDIG GEÏNTEGREERD
GETRAIND MET DE TANKS, DE
GEVECHTSVOERTUIGEN EN DE VUURMONDEN
VAN HET MANOEUVREBATALJON...

hadden baat bij het feit dat zij naadloos konden schakelen tussen humanitair werk en gevechtsdrills, bijvoorbeeld tijdens de openingsceremonie van de Baileybrug, die met de bevolking was gebouwd. Een vijandelijke groepering meende ons te moeten lastigvallen. Daar zijn harde klappen gevallen. Geweldloos als het kan, maar robuust als het moet.

De meeste opdrachten in deze stabilisatiemissie speelden zich af in bebouwde gebieden: logisch als inmiddels 60% van de wereldbevolking in steden woont. In die steden zijn *boots on the ground* essentieel, met genisten om ervoor te zorgen dat die boots voorwaarts kunnen en voldoende bescherming krijgen. Daarin is in de afgelopen decennia niet zoveel veranderd. In de steden hebben wij heel frequent hindernissen en verdachte obstakels verwijderd en infanteristen geholpen om gebouwen binnen te dringen. Daarnaast bewezen onze niet-letale mijnen hun waarde, doordat we eenvoudig straten en steegjes konden afsluiten. Wel bleek dat we ons wellicht iets beter hadden kunnen voorbereiden op het fortificeren van gebouwen. Dat hadden we de

laatste jaren niet nodig gehad. Gevaarlijk. We moeten vooral breed blijven trainen en niet alleen naar de laatste missie kijken. Ook fortificeren was ineens weer nodig, omdat er veel geopereerd werd vanuit versterkte locaties in de stad, om zo dicht mogelijk bij de bevolking te zijn.

Als ik langs het gebouw van de kinderopvang Wezep kijk, zie ik op de touwbaan het EARS-peloton een fysieke training afwerken. Ongelofelijk hoe Advanced Search (AS) is doorontwikkeld, na een wat moeizame start toen ik nog pelotonscommandant was. Tijdens onze missie zijn de AS-teams herhaaldelijk ingezet als speerpunt van het bataljon, omdat "cordon and search" operaties werden uitgevoerd naar wapendepots, maar ook naar kopstukken van milities. Een bekende gezochte militieleider werd zelfs onder de grond gevonden, duidelijk zichtbaar op onze nieuwe draagbare grondpenetrerende radar. Goede reclame voor onze Advanced Search capaciteit. Terug in Nederland staat AS-capaciteit, net als CBRN-detectie- en ontsmettingscapaciteit, nu ook 24/7 paraat om binnen 2 uur de lokale autoriteiten te ondersteu-

nen. Daarbij werken zij intensief samen met de EODD, politie, brandweer en justitie. Niet alleen zijn in het afgelopen jaar diverse drugs- en wapenopslaglocaties ontmanteld, ook worden frequent regeeringsvoertuigen doorzocht en moeten we zekerstellen dat locaties voor belangrijke bijeenkomsten vrij zijn van af luisterapparatuur of explosieven.

Bij de appèlplaats word ik bijna van de sokken gereden door de nieuwe *quads* van de geniegroepen. Snel, mobiel en wendbaar; ideale vervoermiddelen als aanvulling op ons groepsvoertuig, de Boxer. De quads blijken heuse werkpaarden te zijn, ter ondersteuning van eenheden te voet. Een prima oplossing voor het transport van materiaal. De grenzen van het draagvermogen van de enkele man zijn inmiddels wel bereikt.

Ons Combat Support Engineer peloton is het afgelopen jaar met een marinierscompagnie mee geweest naar Afrika, die een politiemissie moest beveiligen. In de aanloop naar die missie hebben we met de compagniestaf veel effort gestoken in het bijscholen van de pontoniers, ►

● 11 PAGNBAT

omdat verplaatsingen over water relatief eenvoudig en veilig zouden zijn. In het missiegebied hebben de pontoniers hun hart kunnen ophalen aan de nieuwe snelle moerasboten. Bermbommen, die ze op de wegen continu tegenkwamen, waren er op het water nauwelijks. Pas tegen het einde van deze korte missie werden de eerste geïmproviseerde explosieven op en om het water aangetroffen. Gelukkig nog zonder succes. Ook hier zal wel weer een wapenwedloop ontstaan. Eens kijken of wij, ondersteund door ons National Search Centre in Reek, de opponent vóór kunnen blijven. Ik heb in ieder geval hoge verwachtingen van het versnelde besluitvormingsproces en de supersnelle decentrale verwerving, die nu definitief zijn geformaliseerd. Daardoor wordt nu snel gereageerd op behoeftes uit een inzetgebied, en dringen we misschien eindelijk eens de OODA-loop van de vijand binnen (Observe, Orient, Decide, Act. John Boyd: "Hij die sneller in staat is dan de tegenstander om informatie om te zetten in relevante actie, kan een belangrijk militair voordeel bereiken.").

Ook op de wegen in Afrika heeft het peloton de meeste problemen met IED's snel kunnen afvangen. Daar ben ik best trots op. De nieuwe mobiele route clearance capaciteit, die voor het eerst uitgebreid operationeel is ingezet, blijkt heel effectief. Nagenoeg alle geïmproviseerde explosieven zijn gevonden voordat zij schade hebben kunnen aanrichten. Tweemaal moesten alleen wat onderdelen vervangen worden.

De route clearance capaciteit verhoogt de

snelheid waarmee wegen gecontroleerd kunnen worden enorm, zodat konvooiën nauwelijks meer vertraagd worden. Alleen als er daadwerkelijk explosieven gevonden worden kost dat tijd. Dan vallen we terug op de meest betrouwbare en multifunctionele capaciteit: de genist. De mens, gesteund door technische hulpmiddelen, blijkt uiteindelijk steeds weer de beste en meest flexibele detector. Daarin zijn we gelukkig maximaal blijven investeren met opleidingen en trainingen. Mentaal en fysiek zijn de genisten beter dan ooit. Ik ben blij dat we dat serieus nemen, en inmiddels ook alle startfuncties hebben verlengd van 3 naar 3,5 jaar. Zo is nu voldoende opleidingstijd gecreëerd, en een betere spreiding over de rangen, omdat we tegenwoordig toch tot ons 65ste mogen doorwerken.

De overste zal straks wel vragen naar verwachte ontwikkelingen van de gevechtssteun in de toekomst. Daar mag hij graag over filosoferen. Hij vindt dat we onvoldoende nadenken over wat er moet veranderen in de toekomst. Ik bestrijd dat. We denken er voldoende over na, maar de vraag is of er zoveel moet veranderen. We hebben altijd de neiging afscheid te nemen van capaciteiten die we een keer niet hebben gebruikt en ons te richten op de laatste oorlog. Dat moeten we niet doen.

We moeten gewoon een volle gereedschapskist hebben met voldoende tools voor elk probleem dat we tegenkomen.

Als we na Afghanistan de genietank en de bruggelegger hadden weggedaan, hadden onze gevechtstanks en de CV-90 vijf jaar geleden in het Midden-Oosten een probleem gehad bij de eerste de beste hindernis. Een multifunctionele toolbox blijft het enige antwoord op een fundamenteel onzekere toekomst. Wie had ooit gedacht dat .....

Op mijn horloge zie ik dat ik nog zeven minuten heb, mooi op tijd. De drie nieuwe mobiele biologische verkenningsvoertuigen komen te voorschijn als een compagniesadjutant in de verte de grote deuren van de loods van de CBRN-compagnie open trekt. De ontwikkeling heeft even geduurd, maar dan heb je ook wat.

Het CBRN-peloton dat ik bij mij had in de laatste missie heeft, samen met constructiegenisten, Combat Support genisten en lokale aannemers, diverse bruggen, wegen en politieposten gebouwd. Daarnaast zijn lokale aannemers ondersteund bij het herstel van dijken. Vanwege de veranderende waterhuishouding hebben steeds meer landen problemen met wa-

ter. Daar komt onze Nederlandse reputatie op het gebied van watermanagement goed van pas. Inmiddels is het CBRN-peloton alweer aan het opwerken naar hun gereedheidstatus. Heel veel rust zit er niet in hun programma. Ook voor nationale operaties wordt er herhaaldelijk een beroep gedaan op de detectie- en de ontsmettingscapaciteit. Ik loop het nieuwe stafgebouw van 11 Pagnbat binnen, langs de foto's van de inzet van de *Bozena* en de *Scanjack*. Beide ruimmiddelen kunnen gebieden vrij maken van mijnen door vlegels met een grote snelheid door de bovenste laag van de grond te laten gaan. De enige capaciteit die ik het afgelopen jaar even niet heb gebruikt is de mijnbestrijdingstoolbox met de *Scanjack* en zijn kleine broertje de *Bozena*.

Dat is maar goed ook. Het werd tijd dat deze mensen en de middelen even rust kregen na de zeer langdurige inzet in Pakistan. Na de enorme overstromingen waren er zoveel landmijnen op drift geraakt dat in Den Haag was besloten grote gebieden mechanisch te gaan vrijwaren van mijnen. Samen met Europese ►

● 11PAGNBAT

partners is met een grote taakgroep met Scanjacks en Bozena's jaren lang intensief gewerkt. Het resultaat mag er zijn. De meeste dorpen zijn weer bewoond en landbouwgronden zijn weer bruikbaar. Hopelijk helpt dat de plaatselijke bevolking om de levensstandaard weer wat te verbeteren. Dat zou de stabiliteit in de regio ten goede komen. We zouden de mijnbestrijdingcapaciteit eens moeten verdubbelen.

Wat een mooi team! Met een zeker gevoel van trots klop ik op de deur van de overste. Ik verwacht geen verrassingen. De overste wacht nooit tot een functioneringsgesprek als hij ergens een mening over heeft. Dan zegt hij dat direct. "Binnen!" Ik open de deur en neem de houding aan. "Majoor Heemskerck van Beest, overste." "Welkom, plaats rust!"

...met dank aan de creatieve suggesties van mijn Pantsergeniecompagnieën. Sodeju! ●

MIJN NAAM IS: Sjoerd van Ooijen (11Pagnie)

In augustus 2007 kwam ik in dienst. Als korporaal ben ik nu plava van de bij de bravo groep van 1Peloton van 11Pantsergeniecompagnie, waar ik eerst sappeur en *combat life saver* (CLS) was. Ik zat met TFE-X in Deh Rawod. Daar zat ik bij patrouilles voornamelijk vooraan met search, maar we hadden natuurlijk ook werk op de base. Wat ik het leukste vind aan mijn werk? Nou, op uitzending waren dat de uitdaging, de spanning (kick) en de afwisseling. Het daadwerkelijk uitvoeren van mijn taak als militair en de hechte groepsbinding en kameraadschap die we daar hadden heeft veel indruk op me gemaakt. Nu we weer terug zijn kan ik mezelf ontwikkelen in het leidinggeven en de verantwoordelijkheden van de plava. Minder leuk is dat er nu veel bezuinigingen aankomen wat ons beperkt in ons optreden.

Ik ben 22, woon in een kleine plaats in de Achterhoek, Lichtenvoorde. Mijn hobby's zijn lomp ouwehoeren, motorcrossen, karpervissen en natuurlijk ook gezellig bier drinken ..... maar ondanks of dankzij dat ben ik lekker rustig en vlot in de omgang.

MIJN NAAM IS: Daniel Hoedeman (Staf 11Pagnbat)

BRAND LOS! "Ik ben 27 jaar, woon samen met mijn vriendin in Zwolle, ben al 9 jaar militair en werk als korporaal-1 bij de sectie S2 van 11 Pagnbat. Ik ben dus een stafneus." WAT DOE JE OP DIE STAF? "De sectie S2 houdt zich hoofdzakelijk bezig met inlichtingen en veiligheid. Mijn voornaamste werkzaamheden als S2-toegevoegd zijn de veiligheidsverklaringen voor het personeel bijhouden. Zelf ben ik gespecialiseerd in het verwerken van geografische data en het vervaardigen van kaarten voor oefeningen of uitzendingen. En ik houd me natuurlijk ook bezig met het onderhoud van de voertuigen en uitrusting binnen onze sectie." LEUK? "Ja, ondanks dat ik moest wennen aan veel uren achter het bureau. Maar ik heb veel zelfstandigheid. We zijn nu bijvoorbeeld bezig met het plannen van United Engineer 2010. Dat is voor ons als bataljon toch de leukste oefening van het jaar. Ik ben afgelopen jaar mee geweest met TFE-11 in Deh Rawod en heb daar ondersteuning gegeven aan het pantsergeniepeloton met de Arcgis software. Mooie tijd daar!" WAT HEEFT HET MEESTE INDRUK OP JE GEMAAKT? "Dan denk ik terug aan de hele uitzending. We zaten daar met een gezellige gemotiveerde club. En die 4,5 maand zijn dus voorbij gevlogen. We zijn allemaal heelhuids terug gekomen en dat is toch het belangrijkste." WAT MAAKT JOU UNIEK? Ik vind dat je jezelf steeds moet blijven ontwikkelen binnen je vakgebied, daardoor blijft het werk leuk. WAT WIL JE NOG KWIJT AAN DE VIJFDUIZEND LEZERS VAN GENIST? "Ik vind dat we als genisten echt trots mogen zijn, met name ook op onze inzet van de afgelopen jaren in Afghanistan. Dat zeggen ook andere militairen over ons."

MIJN NAAM IS: Ger Thijssen (Staf-11Pagnbat)

Adjutant Ger Thijssen is de stafadjutant van 11 Pantsergeniebataljon in Wezep. Deze Limburger uit Blerick is getrouwd met Thea en hun zoon van 22 heet Robbert. In zijn bijna 27-jarige loopbaan is hij uitgezonden geweest naar Kosovo, Bosnië en Afghanistan. Als Bataljonsadjutant vindt hij het belangrijk dat eenieder zich prettig voelt binnen het bataljon en daar besteedt hij dus veel aandacht aan. En ook niet onbelangrijk: hij bewaakt het domein van de onderofficier: leider-vakman en instructeur, en verantwoordelijk voor de niveaus 1 en 2 (individu en groep). Hij geeft dan ook gevraagd en ongevraagd advies aan de BC op allerlei gebied. "Maar het leukste aan mijn werk is toch met de maten dingen doen. En ik geniet van de kleine succesjes die we boeken met z'n allen." Het verliezen van collega's tijdens diverse missies heeft hem aangegrepen. Maar zijn zoon heeft de afgelopen tijd het meeste indruk op hem gemaakt: "Robbert was langdurig ziek. Maar door zijn doorzettingsvermogen is hij uiteindelijk weer beter geworden." Tenslotte de raad van een deze ervaren collega: "Je bent uniek; wees jezelf, ongeacht je positie en of functie. En geniet van de vele mooie dingen binnen ons regiment."

MIJN NAAM IS: Robbie Feijen (112Pagnacie)

Deze Grunninger uit Veendam, waar hij met vriendin en dochtertje woont, is korporaal Co. 'Co' is niet zijn voornaam, maar staat voor commandogroep, in dit geval van het 2de peloton van 112 Pagnacie (zw). In de commandogroep is hij de plaatsvervanger van de OPC. Sinds hij in 2005 in dienst is gekomen, heeft hij twee uitzendingen gedraaid; TFE-5 en TFE-11.

Bij TFE-5 was hij voorste searcher: "Daarbij draag je veel verantwoordelijkheid, omdat je de voorste vent bent die de weg over gaat. We hebben veel patrouilles gelopen en veel verschillende searches gedaan. TFE-11, waar ik als korporaal Co zat, was heel uiteenlopend omdat ik daar op alle momenten van de dag veel heb geregeld voor de groepen, voor de jongens en ook af en toe voor de compagnie. Het ene moment was je de normale klasse I t/m V aan het regelen en het andere moment boten voor bepaalde acties. Later was je weer de binnengekomen post aan het sorteren, uitermate belangrijk voor de jongens. Dan moest je weer materialen regelen om over te vliegen naar ons andere peloton in Deh Rawod, of er moest hout komen om de kachel in de Genieloods aan te houden. Wat ik zei: erg uiteenlopend, maar aan het eind kreeg ik wel waardering van de groepen. Ik ben gelukkig ook een paar keer de poort uit geweest om de drukte te ontvluchten en om te zien wat er allemaal veranderd was."

MIJN NAAM IS: Marco Versluis (101NBCVerdcie)

Deze Zwollenaar, korporaal der eerste klasse bij 101 Ontspmel- 101 NBCVerdcie, is een echt sociaal type: "Samen met de sergeanten sturen we onze groep aan en steunen we elkaar. Dat vind ik het leukste aan mijn werk: samenwerken! Binnen ons peloton is er een goede sfeer. Er wordt veel lol gemaakt, maar als er gewerkt moet worden, gaan we er ook tegenaan." Dat heeft hij ook gedaan in 2006, bij de eerste uitzending naar Uruzgan, waar hij meegewerkt heeft aan de opbouw van Kamp Holland. Minder geslaagd vindt hij de bezuinigingen: "We hebben nu minder voertuigen en daardoor moeten we behoorlijk improviseren." Wie heeft op Marco grote indruk gemaakt? "Zonder meer korporaal-1 Harms. Altijd met volle inzet aan het werk. En hij weet iedereen te motiveren. Echt een topvent!" "Veel mensen denken negatief over NBC: "Maar als je denkt dat we bij 101NBC de hele dag met het masker op lopen, dan heb je het mis. Ik denk dat het nog geen vijf procent van de tijd zo is. Het is hier juist heel positief, want met onze neventaak constructie kun je vooruit in de bouwkunde, installatietechniek of elektrotechniek."

MIJN NAAM IS: Stevie Egging (101NBCVerdcie)

Deze 24-jarige korporaal-1 is geboren en getogen in Doetinchem. In 2005 begon hij bij 105 Brugcompagnie, waar hij zijn eerste individuele uitzending draaide als storingsmonteur installatietechniek bij het ISD (TaskForce Uruzgan-2, 2006/2007). In 2007 stapte hij over naar 101 NBC Verdedigingscompagnie, waar hij in het 2de peloton na een half jaar korporaal water werd. Met zijn peloton ging hij weer op uitzending naar Afghanistan (TaskForce Housing-2, 2008) en daarna stroomde hij door als plaatsvervanger. Weer op uitzending, nu als storingsmonteur (TaskForce Engineers-11, 2009/2010), en aansluitend kwam hij in de commandogroep, nog steeds van het 2de peloton, waar hij chauffeur is van de OPC en ondersteuning geeft aan de logistiek bij het peloton. Wat is het leukste aan je werk? "Dat is de zelfstandigheid die we krijgen binnen ons peloton en de vele afwisselende werkzaamheden zoals constructie, NBC, de BMV-periodes en zo nu en dan een uitzending. En de NBC kan ook ingezet worden bij civiele rampen. We lopen dus echt niet 24 uur per dag met het gasmasker op; da's een broodje-aap verhaal. Dat de voertuigen minder inzetbaar zijn, is overigens niet zo leuk."

Samenwerken aan ontwikkeling

Zwaartransportbruggen

Veel defensie ervaring

Tijdelijk &
permanent

Innovatieve
oplossingen

Wereldwijd
operationeel

Voetgangersbruggen

Hoogste kwaliteitstandaard

Calamiteitenservice

Militaire
bruggen

EuroCode

Defensie en Janson Bridging samen op een missie. Zowel in Afrika bijvoorbeeld als in de werkplaats voor het ontwikkelen van nieuwe efficiënte brugtypen. Als de grootste verhuurder wereldwijd en verkoper van modulaire stalen bruggen, pontons, RoRo-installaties en ferries zetten we namelijk altijd de toon. Met een grotere voorraad dan 20.000 ton en met meer dan 5.000 opgeleverde projecten. Alles volgens Eurocode. En met 7 standaard brugtypen in permanente,

tijdelijke en in nooduitvoeringen, bedienen we onze opdrachtgevers snel en gedegen via een fijnmazig agentennetwerk en 8 eigen vestigingen in Europa. Op onze locatie presenteren we u uiteraard de verschillende brugtypen en innovaties met gepaste trots. Kiest u voor Janson Bridging, dan kiest u voor 40 jaar ervaring en leiderschap in ontwerp, transport over de hele wereld en installatie. **Meer informatie? Check de site of bel 0162 480 380.**

www.jansonbridging.com

2011:

41 Pagnbat gaat uitbouwen wat in gang is gezet en oppakken wat is blijven liggen

Na jaren van uitzendingen in Afghanistan stond 41 Pantsergeniebatljon in 2010 voor een wissel van operationele inzet in Afghanistan naar de focus op first entry en ontsluitingsoperaties. Stond 2010 in het teken van verdiepen en verbreden; in 2011 wordt de kennis geborgd en gaat het bataljon "uitbouwen wat in gang is gezet en oppakken wat is blijven liggen".

UITBOUWEN

41 Pagnbat is een jonge eenheid met toch reeds een aanzienlijke staat van dienst. Het bataljon is op 24-08-2006 opgericht. Alle compagnieën, 411 Pagnacie (TFE-7, 8 en ReDeployment TaskForce (RDTF)), 412 Pagnacie (TFE-3 en TFE-12), 413 Pagnacie (TFE-2 en TFE-9) en ook de bataljonsstaf (PRT-3) hebben hun sporen in Afghanistan verdiend.

Op verscheidene niveaus is het CIED-concept gehanteerd met de focus op mobiliteit en bescherming van de Afghanen en Internationale veiligheidstroepen. Deze kerntaken zijn vergaand uitgediept en de kennis hiervan moet voor de toekomst geborgd worden.

Het *search*-concept is te vergelijken met het concept dat vroeger gebruikt werd. Toen heette het *proven* en *clearen*, tegenwoordig heet het *searchen*. Bij beide vormen zoekt men naar (componenten van) explosieven. De afgelopen jaren is dit onderwerp flink uitgediept en geprofessionaliseerd vanwege de Afghanistan missie. Personeel is zeer goed opgeleid en veel

extra, middelen zijn betrokken om de *vindkans* te vergroten. De komende jaren gaat 41 Pagnbat deze kennis borgen en het O&T-traject uitbouwen naar andere, soms lang niet beoefende, kerntaken. De overkoepelende kerntaak blijft: het creëren van mobiliteit en bescherming in elk willekeurig operatiegebied.

Het bataljon wordt verder uitgebreid met de *advanced search teams* (AST) van het EARS-pel en met 414 Chemisch Biologisch Radiologisch Nucleair Verdedigingscompagnie (CBRN Verdicie). Eind 2011 zal 41 Pagnbat eindelijk, na oprichting in 2006, op volle personele sterkte zijn! Ook op materieel gebied breidt het bataljon het komende jaar uit. De *Leguaan bruglegger (wiel)* stroomt bijvoorbeeld in bij de zware compagnieën en ook het *Battlefield Management System* (BMS) doet dit jaar zijn intrede.

Nieuw materieel: Leguaan bruglegger (wiel)

Procedureel bouwt het bataljon ook steeds verder uit. De overstap van het "oude" Operationeel BesluitvormingsProces (OBP) wordt naar het Tactisch BesluitvormingsModel (TBM) ►

gemaakt. Met verscheidene staftrainingen op diverse niveaus, ook met de manoeuvre bataljons, wordt het nieuwe besluitvormingsmodel eigen gemaakt. Het Jaarplan 2011 wordt verder kleur gegeven door het gebruik van *training & support packages* (TSP) in de diverse "groene" weken van de compagnieën.

STRUCTUREEL OPKAKEN

De O&T-structuur die afgelopen jaren is neergezet om op te werken naar Afghanistan, gebruiken we in 2011 als basis om oude *tactics, techniques and procedures* (TTP) weer op te pakken, mede met het oog op toekomstige missies.

Door de hoge prioriteit op search is de constructietaak blijven liggen. De komende periode wordt die tweede hoofdtak weer opgepakt. Wie nog niet de initiële opleiding had afgerond, maakt deze alsnog af en dat geldt ook voor de periodes in het Constructie Trainingscentrum. Constructie opdrachten worden tijdens oefeningen weer ingepland. De enige bataljonsgeleide oefening in Nederland (ENGINEER EMERGO) wordt hier maximaal voor benut. In deze oefening traint en meet het bataljon zijn compagnieën om hen naar een nog hoger niveau te brengen. En tijdens enkele trainingweken worden, bataljonsgeleide, niveau-1 lessen gegeven om de verplichte, door de Commandant der Strijdkrachten (CDS) opgedragen, onderwerpen jaarlijks af te kunnen tekenen. Ook brugslag gaan we weer structureel oppakken. Afgelopen zomer hebben we tijdens ORANGE SPRING in Noorwegen twee grote baileybruggen gebouwd voor de Noorse bevolking. Eén baileybrug is neergelegd op een doorgaande weg waar de bestaande brug was weggeslagen; de andere doet dienst als fietspad naast een drukke, gevaarlijke verkeersbrug.

Het nieuwe O&T-programma staat zwaar onder druk door de financiële versoering. Het aantal oefenmandagen is ernstig ingeperkt en oefeningen in het buitenland zijn alleen mogelijk vanaf niveau-5. De jaarplannen van 2011 mogen slechts beperkte ambities hebben om maximaal ruimte te verschaffen aan komende opgelegde uitdagingen. Dit terwijl de pantsergeniecompagnieën naast de bataljonsgeleide oefening ook nog meermaals gevechtssteun leveren aan oefeningen van manoeuvre bataljons. Commandanten dienen verder rekening te houden met de onzekerheden en uitdagingen die voor ons staan. Bijvoorbeeld dat (tijdelijk) grote uitrustingsstukken op non-actief kunnen worden gesteld.

Onze nationale taken in samenwerking met de lokale overheden worden steeds belangrijker. Afgelopen zomer heeft het bataljon de lokale hulpdiensten geholpen bij een grote bos- en heidebrand op de Strabrechtsche Heide. De genietank en een uni-bouwmachine bleken zeer waardevol, maar ook de vele handjes werden zeer gewaardeerd door de lokale hulpdiensten! Komende jaren wordt er veel energie gestoken in het intensiveren van de civiel-militaire samenwerking (ICMS). In september 2010 is hier voor het bataljon een eerste serieuze aanzet toe gegeven. Samen met brandweer, politie en Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) is tijdens de ICMS-oefening WAKE-UP de Universiteit Eindhoven ontruimd en zijn er ongeveer 400 studenten een nacht opgevangen! Een prestatie van formaat, waarin veel van elkaars procedures is geleerd en waarop in de toekomst voortgeborduurd kan worden.

STABILISATIE-WEDEROPBOUW-ONTWIKKELING

CLAS wil via een reset de Operationele Gereedheid (OG), de Personele Gereedheid (PG) de Materiële Gereedheid (MG) weer op het vereiste niveau brengen. De PG moet niet alleen in kwantitatieve zin verhoogd worden (vullingpercentage), maar ook kwalitatief moeten de eenheden gevuld zijn met een mix van onervaren, ervaren en zeer ervaren personeel. Loopbaanlint (inclusief de personele vulling) is een belangrijk voorwaardenscheppend project dat een hoge prioriteit verdient. Om de PG te bevorderen investeert 41 Pagnbat wederom op het begeleiden en coachen van het personeel. Het begeleidingsboek van de onderofficier, functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken moeten weer structureel ingepland worden. Voor de MG moeten de persoonsgebonden uitrusting alsook de organieke (wapen-) systemen 100% aanwezig blijven. Deze reset wordt in 2014 afgerond.

Het is nog onduidelijk waartoe de eenheden OG gesteld worden. CLAS heeft wel een aantal mogelijke inzetopties gedefinieerd die in de komende jaren kunnen gaan opspelen.

→ OPERATIONELE INZET, INCL. ICMS

De uitvoering van de lopende missies, de *redeployment* van ISAF, een eventuele voortzetting van ISAF en/of de voorbereiding en inzet in een andere missie i.c.m. de ICMS-verplichtingen.

→ GEPLANDE INZET

Vanuit het regulier OG-proces bereidt het CLAS zich voor op mogelijke inzet. Bijdrages aan stand-by missies (Europese BattleGroup (EUBG) en NATO Response Force (NRF)) maken hier deel van uit.

→ AFRIKA

Het CLAS heeft een extra uitdaging die speciale aandacht vergt: een oefening in 2013 waarin ervaringen met militaire operaties op het Afrikaanse continent centraal staan.

Het bataljon richt zich in 2011 op het ontsluiten van gebieden en de basis genietechnieken, naast de nationale taken. Halverwege 2011 is 413 Pagnbat operationeel gereed (OG) om ingezet te worden waar dan ook tussen de poolcirkels. In 2012 volgen de andere compagnieën, inclusief 414 CBRN Verdcie. 41 Pagnbat houdt er rekening mee dat bij een initiële inzet eerst stabiliteit gecreëerd moet worden in een "groen" scenario. Een hoger geweldsspectrum voert hierbij de boventoon. Mobiliteit en bescherming moeten kunnen worden gegarandeerd voor de aanwezige veiligheidstroepen en overige groeperingen die ons goedgezind zijn. Van het zoeken naar IED's of *caches* tot het bouwen van beschermingsconstructies en bruggen. Na de stabilisatiefase volgt er een periode van wederopbouw. De tweede hoofdtak *constructie* kan hierbij goed gebruikt worden. Bouwen en repareren van lokale infrastructuur als bruggen, wegen en misschien zelfs ziekenhuizen kan veel *goodwill* creëren. Om de ontwikkeling van het betreffende land te stimuleren kunnen diverse projecten zowel op manage-

mentniveau als uitvoerend niveau begeleid worden. Lokale overheden en bijvoorbeeld aannemers krijgen begeleiding om uiteindelijk zelfstandig te kunnen opereren.

Om het hoge operationele tempo goed vol te houden investeert 41 Pagnbat ten slotte in rust, saamhorigheid en beleving. Want naast het belangrijke werk zijn een goede sfeer, duidelijkheid en plezier in het werk ook van belang!

WERKEN BIJ 41 PANTSERGENIEBATALJON

Een pantsersgenist is, na het doorlopen van zijn O&T programma, multi-inzetbaar voor iedere taak, waar ook op deze aardbol. Hij kan deelnemen aan stabilisatieoperaties, of bruggen en scholen bouwen om een land weer op te bouwen: Als pantsersgenist bij 41 Pagnbat loop je altijd voorop! ●

Om het bataljon te kunnen uitbreiden zijn nieuwe mensen uitermate welkom, zeker bij de ASTs en 414 CBRN Verdcie. Interesse? Kijk op de vacaturebank of neem contact op met de Sectie S1 van 41 Pagnbat (040-2666310)

MIJN NAAM IS: Jurian Faber (413Pagnie)

Deze 20-jarige soldaat der eerste klasse is sappeur/timmerman. Bij TFE-9 was hij *searcher* en MAG-schutter. In Afghanistan heeft hij ervaren wat saamhorigheid betekent, ook na de uitzending: "Die maten zijn niet meer gewoon collega's, maar echte vrienden. "Oefeningen vindt-ie best leuk: "We zijn regelmatig in het buitenland, dus zo kom je nog eens ergens en dat bevalt me prima." Maar alle oefeningen na elkaar bij de voorbereiding op uitzending; dat was toch minder leuk, vooral voor zijn vriendin. De uitzending heeft ook zijn sporen achtergelaten: "Wij zijn gelukkig allemaal heelhuids teruggekomen, maar tijdens zijn verlof thuis is de chauffeur van onze groep overleden. Dat is toch echt een klap, dat vergeet ik nooit meer." En hoewel de uitzending lang weg zijn van huis betekende, kon je daar toch eindelijk het echte werk doen: "Ik vond het hartstikke leuk, alleen weet je van tevoren niet precies wat je moet verwachten. Je hoort veel van je collega's, maar ja, het is altijd anders voor hen dan voor jezelf. Het was een mooie uitzending en ik kijk er met plezier op terug."

"Ik ben uniek, maar iedereen is uniek. Ik ben misschien wat drukker en ik hou wel van een lolletje, maar dat vind ik ook heel belangrijk. Alleen maar serieus zijn, da's niks voor mij en dat past ook niet binnen mijn groep. Maar als er gewerkt moet worden, dan doe ik het ook!"

UW VEILIGHEID IS ONS WERK *

* VTN IS DÉ LEVERANCIER VAN VIKING
DROGE DUIKPAKKEN

VTN

IJZERWEG 67, 5342 LX OSS • POSTBUS 169, 5340 AD OSS
T +31 (0)412 69 55 55 • F +31 (0)412 62 50 75
E INFO@VTN.NL • WWW.VTN.NL

*VEILIGHEIDSTECHNIEK
NEDERLAND

HYTECH

Hyperbaric Manufacturing B.V.

Elftweg 3 - 4941 VR - Raamsdonksveer - The Netherlands

☎ +31 (0)162 522202 ☎ +31 (0)162 519069

✉ hytech@hytech.nl 🌐 <http://www.hytech.nl>

De nieuwe generatie duiktechniek

Divator MK III

Duiken zonder risico

INTERSPIRO

Central Europe

www.interspiro.nl

Droogpak handig bij oppervlaktezwemmen

Afgelopen juli heeft het EARS-peloton (*Engineers Advanced Recce and Search*) van 41 Pagnbat de *Training Support Package (TSP) Oppervlaktezwemmen* gevolgd. Officieel betrof het hier een pilot, waarbij adjudant De Peuter de ontwikkeling voor zijn rekening nam. Een TSP is een gangbare term in de opleidingswereld, waarbij de eenheden bepaalde vaardigheden trainen. In een TSP zit een aantal standaard trainingen, waarbij per training is uitgewerkt wat benodigd is aan uren, voorbereiding, materialen, oefenterrein, etc.

VERKENNINGSBOOT OP FENNEK?

De behoefte aan oppervlaktezwemmen voor de EARS-pelotons komt doordat de verkenningsboot te groot en te log is om mee te nemen op de *Fennek*. Het passende alternatief is gebruik te maken van een droogpak. Dit is eenvoudiger mee te nemen in of op de *Fennek*. Daarnaast gaat het omkleden van werktenue naar droogpak een stuk sneller dan het opbouwen van de verkenningsboot. Of zag u de *Fennek* al rondrijden met een opgebouwde boot op het dak?

DROOGPAK

Het werken met het droogpak was nog onbekend binnen de pantsergeniebataljons, maar daar gaat verandering in komen. In de TSP Oppervlaktezwemmen is gebruik gemaakt van expertise uit de duiker/verkenner-opleiding van de Instructiegroep Duiken. Kort gezegd krijgt de cursist in twee weken tijd alle theorie en praktijk om veilig oppervlaktezwemoperaties te kunnen uitvoeren. De kaderleden zijn nog eens extra getraind op gebied van verantwoordelijkheden en bevoegdheden, nodig om een oppervlaktezwemoperatie veilig te kunnen leiden. En dat dit echt nodig is, hebben we zelf mogen ervaren door de IJssel over te zwemmen bij Wilsum en daar een met een stukje stroming te worstelen.

De eerste week van de TSP stond in het teken van het wennen aan het droogpak. De basisvaardigheden werden beoefend in het zwembad en al snel ging men verder in de haven van Crèvecoeur met het oefenen van de *skills & drills*. In de tweede week volgde de integratie met het verkennen. Deze cyclus werd afgesloten met een eindopdracht, waarbij 's nachts een object langs de IJssel veilig gesteld moest worden. Zowel *drop point* als *pick-up point* lagen natuurlijk een aantal kilometers uit elkaar langs diezelfde IJssel.

IN-/EXFILTREREN

Al met al een nuttige ervaring, niet in de laatste plaats als extra *capability* voor het verkennersoptreden. We zijn doordrongen van de meerwaarde van verplaatsen via buitenwater. Het biedt bijvoorbeeld de mogelijkheid heimelijk te in-/exfiltreren. Kortom: meerwaarde voor de militair en de organisatie en als klap op de vuurpijl nog leuk om te doen ook! ●

Dutch Space

an EADS Astrium company

Smart Parafoil Autonomous Delivery System

Het zelfsturende parachutesysteem van Dutch Space voor een veilige en efficiënte bevoorrading op uitdagende locaties

www.dutchspace.nl

In samenwerking met

Apex Global

APEX GLOBAL BV

P.O. box 20280

7302 HG Apeldoorn

The Netherlands

Phone: +31 (0)55 521 8775

Telefax: +31 (0)55 521 8867

APEX GLOBAL is Europees distributeur van hoogwaardige, gespecialiseerde producten.

- Luidspreker technologie voor Defensie
- Mobiele hydraulische gereedschappen
- Blusdekens voor persoonlijke bescherming
- Brandwerende onderkleding en overalls
- Pantservoertuigen

Bezoek onze website voor meer informatie:

<http://www.apexglobal.eu>

11 Geniecompagnie

AIR ASSAULT:

klein, maar groots

in daden

11 Geniecompagnie AIR ASSAULT (AASLT) is 1 september 1992 officieel opgericht als zelfstandige eenheid binnen 11 Luchtmobiele brigade. Deze 'lichte' brigade is binnen twintig dagen

wereldwijd inzetbaar en snel te verplaatsen. Helikopters van het Defensie Helikoptercommando (DHC) maken dit mogelijk. Wanneer 11 Luchtmobiele brigade en de helikopters geïntegreerd optreden, gaan ze als *Air Manoeuvrebrigade* (AMB) door het leven. Het expeditionaire en offensieve karakter maakt deze brigade - en dus ook de geniecompagnie - zeer

geschikt om in de stabilisatiefase als *first entry* een *footprint* te zetten. Het vereist echter een hoge mate van mentale en fysieke fitheid van het personeel en het vermogen zich aan te passen onder alle klimatologische omstandigheden. Pas na het behalen van de luchtmobiele opleiding mag men de rode baret dragen.

11 Gncie AASLT heeft mobiliteits-, contramobiliteits- en beschermingstaken om het optreden van de infanteriebataljons mogelijk te maken en heeft als enige genie-eenheid ook infanterietaken. Het is de kleinste compagnie van de genie, die organiek bestaat uit 101 personen, maar kan worden versterkt met 162 infanteriepijoniers.

De geniecompagnie bestaat uit de compagniestaf/logistiek peloton, de bouw-machiniegroep, het EARS-peloton en drie geniepelotons, elk met drie groepen. Genieadvies ligt binnen 11 Gncie hoger dan bij overige genie-eenheden. De groepscommandant geeft direct genieadvies aan de compagniescommandant van de infanterie en de pelotonscommandant adviseert op bataljonsniveau. De geniegroep telt zes man, waarbij de samenstelling (2 x sgt, 1 x kpl, 3 x sld) kaderzwaar is om het genieadvies te kunnen garanderen, eventueel op te kunnen splitsen in secties of ploegen en leiding te kunnen geven aan de infanteriepijoniers.

Panasonic

ideas for life

**BECAUSE IT'S A
TOUGH WORLD
OUT THERE**

HET VERMOGEN OM HET LANGST TE WERKEN VAN ALLEMAAL..

Panasonic produceert al meer dan 15 jaar laptop computers en tablets voor 'the outdoor world'; computers die tegen een stootje kunnen en buiten in het veld gebruikt worden. 15 jaar ervaring en doorontwikkeling samen met onze gebruikers heeft ervoor gezorgd dat veel gebruikers, waaronder de verschillende krijgsmacht onderdelen, vertrouwen op Panasonic Toughbooks voor hun dagelijkse operaties.

Middels speciale klantsessies, zoals het Toughbook Future Forum, overleggen Panasonic engineers met gebruikers over nieuwe technologie, toepassingen, service levels en gewenste compatibiliteit met oudere type Toughbooks. Dit alles heeft tot doel om haar producten niet alleen technologisch beter te maken, maar vooral ook te voldoen aan specifieke vragen uit de markt. Was de allereerste toughbook CF-25 ontworpen conform de militaire MIL-STD810E standaard, het nieuwste model CF-31 is gecertificeerd conform de MIL-STD810G en IP65 eisen en beschikt over een revolutionair hybrid koelsysteem. Panasonic introduceert met trots de Toughbook CF-31: Het vlaggeschip van de Toughbook ruggedized computerrange welke nog robuuster is geworden met verbeterde performance en flexibiliteit.

Geweldige performance

De nieuwe Panasonic Toughbook CF-31 is twee keer zo snel als zijn voorganger, de CF-30, en dat met een nagenoeg identieke behuizing. Zijn desktop achtige snelheid wordt mogelijk gemaakt door toepassing van de nieuwe Intel® Core i5® processor met vPro technologie in zowel een standaard- als een performance model. De CF-31 is ontworpen om de maximale performance uit de nieuwe CPU te halen door toepassing van Intel® Turbo Boost Technologie en Intel® Multi Threading. Het CF-31 performance model heeft bovendien een switchable graphics functie die het mogelijk maakt voor gebruikers om te switchen tussen de dedicated ATI Mobility Radeon high-end HD 5650 graphics chip (512 Mb RAM) en het interne Intel® HD graphics. Enhanced graphics performance als het nodig is, en een langere accu duur bij algemeen gebruik.

Flexibiliteit

Het aanpassen van een hardware device aan de snel wijzigende omstandigheden voor field service toepassingen is essentieel. Daarom is de CF-31 voorzien van een geïntegreerd, optioneel, connectie-slot waar een 2e LAN poort, firewire poort of analog modem geïnstalleerd kan worden. Deze optie is op projectbasis beschikbaar.

Het vermogen om het langst te werken van allemaal

Om ervoor te zorgen dat gebruikers een apparaat hebben dat minimaal even lang kan werken als zij doen kan de CF-31 (standaard model) tot wel 11,5 uur draaien op Windows® 7 zonder dat de accu opgeladen hoeft te worden. Tevens is de CF-31 voorzien van een Panasonic Power Management Utilities technologie welke ervoor zorgt dat de unit het maximale uit de accu haalt. De unit is voorzien van Panasonic's eigen high capacity accu's om maximale performance en veiligheid te garanderen.

Compatibiliteit waar gebruikers op vertrouwen

Om de investeringen van de krijgsmacht te borgen is de CF-31 compatible met de CF-30 en CF-29 voertuigmounts en andere accessoires. Dit borgt niet alleen eerder gedane investeringen maar zorgt ook voor een soepele introductie van de CF-31 bij de bestaande CF-29 en 30's.

Ondersteund door een exzellente service

Elke Panasonic Toughbook heeft standaard 3 jaar fabrieks garantie en de internationale toughbook service zorgt voor een 96 uur service turnaround commitment en 5 jaar spare parts beschikbaarheids garantie.

Panasonic Toughbooks doen wat ze moeten doen: blijven werken met de nieuwste technologie en de onder extreme omstandigheden om zodoende een essentiële bijdrage te leveren aan de bedrijfsprocessen binnen de verschillende krijgsmachtonderdelen.

TOUGHBOOK®
THE RUGGED ORIGINAL

Voor meer informatie: 073-6402868
toughbooks@panasonic.nl
www.toughbook.eu

en bunkers kan bouwen, heeft ze in tegenstelling tot andere genie-eenheden geen constructietaak. Dit betekent dat de geniecompagnie minder geschikt is voor inzet in de wederopbouw- en ontwikkelingsfase. De compagnie is echter wel vaak ingezet in deze fases en heeft ook tijdens vele missies diverse constructietaken uitgevoerd.

11 Gncie AASLT kan terugblikken op een historie van missies die ongekend is: voormalig Joegoslavië (Dutchbat), Bosnië, Cyprus, Macedonië, Afghanistan (Kabul), Irak en Afghanistan (Uruzgan). Totaal 28 uitzendingen, waarbij 12 missies variërend van de inzet van een groep tot de hele compagnie in Uruzgan. Deze uitzendfrequentie heeft zijn weer slag gehad op de geniecompagnie. De eenheid werd in de afgelopen periode continu geconfronteerd met drie taken; ondersteunen van de brigade, opwerken naar de uitzending en de uitzending zelf. Het als complete eenheid steunen van de verschillende bataljons moest hierdoor wijken. 2011 zal voor de geniecompagnie in het teken staan van de operationele gereedstelling en in 2012 van het opwerken naar nieuwe uitdagingen. ●

IMPROVISEREN

De geniegroepen hebben specifiek materiaal om hun genietaken uit te voeren. Dit past niet meer in een rugzak, vandaar dat een groep een voertuig en aanhangwagen heeft. Toch is het materieel te beperkt om alle taken uit te kunnen voeren en daarom wordt er een groot beroep gedaan op het vermogen tot improviseren. De bouwmaatschappij heeft bouwmaachines om wegen te herstellen, opstellingen te maken en diverse graafwerkzaamheden uit te voeren. Ondanks dat de geniecompagnie militaire constructies zoals observatieposten

MIJN NAAM IS: Joost van de Wal (11Gncie AALST)

Deze 30-jarige sergeant-majoor, die in 2002 de landmacht kwam versterken, is de compagniesalgemene militaire verpleegkundige binnen 11 Geniecompagnie Air Assault (AASLT). Hij werd uitgezonden naar Bosnië en met TFU-1 naar Uruzgan. "Als AMV'er binnen 11 Gncie (AASLT) heb ik veel vrijheid; ik hoor overal bij en heb hierdoor contacten met alle pelotons. De samenwerking en de lusten van alle pelotons (niet de lasten) maken het voor mij erg interessant waardoor ik me breed heb kunnen oriënteren. Hoewel ik verpleegkundige ben, voel ik mij genist bij deze club. Ze treden ook zo flexibel en breed op: genie, infanterie, luchtmobiel, inclusief het werken met explosieven en de skills & drills. De duikers binnen de compagnie geven mij diepgang en maken het in mijn vakgebied nog uitdagender. Het is al met al een dynamische en uitdagende functie. Dat alles vind ik dus leuk en er is niets wat ik er niet leuk vond! Ik vind zelfs de genietradities mooi." Het motto van Joost: "Wil je een uitdaging, dan daag ik je uit!"

MIJN NAAM IS: Nik van Rijthoven (11Gncie AALST)

Sergeant Nik van Rijthoven is commandant van een luchtmobiele geniegroep bij het 3de peloton van 11 Geniecompagnie Air Assault (AASLT). Deze Tilburger kwam in 2006 in dienst en wil – als je zijn verhaaltje leest – voorlopig nog niet weg uit Schaarsbergen: "Het mooiste aan het werk vind ik de veelzijdigheid. Infanterievaardigheden, genieondersteuning aan voornamelijk de luchtmobiele infanterie en het gehele luchtmobiele optreden, per helikopter of parachute. En bovendien is mijn groep advanced search opgeleid. Geen week is hetzelfde; mooie oefeningen overal ter wereld. Deze veelzijdigheid kenmerkt 11 Geniecompagnie." Ook op hem heeft zijn uitzending (TFE-12) de meeste indruk gemaakt: "Vooral de voetpatrouilles in de green en de hechtheid binnen de groep. Een mooie en leerzame ervaring."

WASTE TO DIESEL – THE CPK 500

courage perseverance knowledge

De CPK 500 biedt een centrale verwerking voor al uw afval, op elke locatie. De apparatuur kan de oplossing zijn in het nieuwe begrip duurzaamheid. De CPK 500 bezorgt u een reductie van afval, dieselkosten en energieverbruik. De bewezen technologie is afkomstig van Duitse uitvindingen en patenten. De apparatuur is in staat allerlei soorten afval om te zetten in diesel. Bij de verschillende soorten afval kunt u denken aan allerlei soorten plastic, rubber, biologische materialen, vetten, etc. Het innovatieve proces dat wordt geïntroduceerd produceert lichtgewichtolie vergelijkbaar met diesel brandstof door katalysator reductie. De diesel die ge-

genereerd wordt is gelijk aan de EN590 standaard voor diesel olie voor transport. Dit voor slechts een fractie van de kosten die in bestaande processen gebruikt worden. De machine vereist weinig onderhoud en biedt betrouwbare, hoge kwaliteit diesel brandstof. Verder voorziet de machine in zijn eigen energie, door slechts 10% van zijn eigen energie opbrengst te verbruiken.

De kleinere versie van de CPK 500 machine staat toe dat deze bij de locatie kan staan waar het afval wordt gegenereerd, waardoor het transportkosten drastisch kan verlagen. ●

CPK UNITED - Mariniersweg 261 - 3011 NM Rotterdam – Contact: Dhr. A.G.W. Heiwegen – Mobiel: 0612 72 18 29

Elvanti Security Products - Mariniersweg
261 3011 NM Rotterdam - Tel: 010-240 07
87 - sales@elvanti.com - www.elvanti.com

Elvanti Security Products produceert een range van beveiligingsproducten, specifiek gericht op inzet in alle voorkomende brandhaarden in de wereld. Of u nu een algemene toegangscontrole wilt op de compound of complete scans wil maken van elk voertuig dat de compound op moet. Elvanti heeft de juiste producten, die direct kunnen scannen terwijl de voertuigen met maximaal 15 kilometer per uur door de scan worden gevoerd. Hierdoor krijgt u direct een beeld van wat er zich in het voertuig bevindt. Ook voor treinen kan Elvanti deze oplossing aanleveren.

Elvanti produceert onder andere metaaldetectiepoortjes, hand bagage-, koffer- en containerscanners op basis van röntgen en hand-, metaaldetectie apparatuur, of een "one-stop-shop". Met de "one-stop-shop" levert Elvanti een totaal prefab geïnstalleerde container met metaaldetectie en bagagescanners, die op elke plaats in de wereld in te zetten is. Deze reeks van beveiligingsproducten richt zich met name op de controle van wapens, explosieven en aanverwante goederen.

Tevens beschikt het personeel van Elvanti over intensieve defensie ervaring met tevens ervaring in de verschillende uitzendgebieden van de afgelopen jaren. Technisch kan Elvanti alles voor u uit handen nemen, en ook uw personeel opleiden tot security operator. Het Ministerie van Defensie heeft gekozen voor Elvanti Security Products Holland als innovatiepartner voor de ontwikkeling en realisatie van beveiligingsproducten in combinatie met informatie vergaring voor toepassing in uitzendgebieden.

Op het Genie Symposium van 2 december 2010 zal Elvanti een baanbrekende technologie introduceren die zeker voor de Genie interessante voordelen met zich meebrengt. Speciaal voor het gebruik te velde ter beveiliging van compounds biedt Elvanti een reeks van oplossingen waarbij de combinatie wordt gemaakt tussen een beveiligde toegang en informatievergaring, waarbij de informatie encrypted en centraal opgeslagen wordt. ●

De logistieke eenheid van het OTCGenie: niets is ons te veel!

Ja.....hoe moet je deze eenheid omschrijven? Ik dien er zelf pas sedert juni jl. maar zal toch iets over deze zelfstandige, specialistisch samengestelde eenheid uit de doeken doen. De logistieke eenheid, gevestigd in gebouw I op de Van Brederodekazerne (kom gewoon eens langs!), bestaat uit vier afdelingen.

COMMANDOGROEP / BEDRIJFSBUREAU

Als commandant Logistieke eenheid wordt de heer Henk Denissen geassisteerd door het bedrijfsbureau dat alle aanvragen voor logistieke ondersteuning vanuit het OTCGenie verwerkt, vanaf het eerste contact dat de klanten – de opleidingseenheden – leggen. Die scholen zijn het bestaansrecht van de logistieke eenheid, dus dienen is ons devies en gas erop! De aanvragen bestaan vooral uit voeding, munitie, transport, oefenterreinen, schietbanen en schietsimulatoren, gebruik van civiele oefenlocaties of infra en uiteraard uit alle middelen nodig voor oefeningen en opleidingen zoals AS-84 goederen, maar ook bouwmaterialen, containers en gereedschap. Het bedrijfsbureau filtert de aanvragen en zet ze door naar de instanties die moeten leveren, dan wel toestemming moeten verlenen. Te denken valt aan het FAP, het RMC, maar ook - via deze instanties - aan Rijkswaterstaat of gemeentebesturen. De Logistieke eenheid zelf levert transport, de chauffeur/bedienaar, de op- en afvoer en distributie van KL-1 t/m -5, en technische steun. Natuurlijk

werken wij samen met de Sectie-4 van het OTCGenie en regelmatig wordt ons personeel bij bijzondere activiteiten ingezet. Ik noem hier de Wapendagen, de reünie van de duikers en het relatieconcert voor de gemeente Vught op de IJzeren Man.

TRANSPORTGROEP

De transportgroep van de heer Theo de Laat telt een veelheid aan specialismes van chauffeurs en voertuigen. Het is een mix van militaire en burger chauffeurs, die meestal een dubbelfunctie hebben, zoals chauffeur personenauto, tevens chauffeur brugleggende tank; of chauffeur viertonner, tevens machinist LTM-kraan. Een veelzijdig opgeleid stel vaklieden dus! De chauffeurs worden ook bij oefeningen ingezet en doen het onderhoud van het wagen- en machinepark op eerste echelonsniveau. Geen acht-tot-vijf baan en veelal op ongebruikelijke aanvangs- en eindtijden, maar dat deert hun niet: zij gaan ervoor!

MAT-, BEVO- EN DIENSTENGROEP

Deze groep, onder leiding van schrijver dezes, houdt een grijp-magazijn in stand, met daarin een grote variatie artikelen, zoals schoonmaak- en onderhoudsmiddelen, kleine technische materialen, de aanvullingsset verbanddoos en alles wat daar tussen zit. Nog net geen Overtoom! Ook verzorgen wij het inleveren, ophalen en distribueren van bijvoorbeeld Toma- en verbruiksartikelen die geruild, gekeurd of verschroot worden of nieuw zijn binnengekomen. Dit doen we ook voor de locaties Hedel en Reek, in samenwerking met de instructie-ondersteuningsgroepen van

elke school en 330 Matvzgcie, locatie Vught. De Diensten-mensen zorgen voor de behandeling van Klasse-1 t/m -5, stipt en volgens de regels van het HACCP voor voeding en BVOSK voor het vervoer van munitie. Diensten regelt ook de uitvoering van de belangrijke gebieden KPU en het CPUVOS, opdat eenieder op het OTCGenie er verzorgd en juist gekleed bijloopt, de documentatie van de P-set current is, tot en met de meest uitgebreide documentatie, die aan de bouwsteen gekoppeld is. Tenslotte heeft deze groep een magazijnfunctie voor kantoor-artikelen.

DIAGNOSE-, ADVIES- EN ASSISTENTIEGROEP

De DAA-groep onder leiding van de heer Ab de Veth is onze "knutsel-club". Zij zorgen voor het juist en veilig inzetbaar houden, conform de wettelijke eisen, van al het rijdend, hijsend, duwend, trillend en tillend materieel binnen het gehele OTCGenie, van dienstfiets tot genietank. De DAA-groep controleert het eerste echelons onderhoud, zorgt voor reparatie of het aanbieden aan het hogere echelon en coördineert met de civiele keuringsinstanties. Ook laten ze ijk-keuringen van nauwkeurige meetapparatuur uitvoeren en zelfs op installatiegebied is men paraat en stand by. Ze hebben zelfs een fietsenmakerij in huis. De DAA-groep; van alle technische markten thuis!

Wij zijn een mix van militairen en burgers met allemaal de zelfde doelstelling: "Niets is ons te veel bij de logistieke ondersteuning van het gehele OTCGenie!". ●

lag met asbestpunt aankomst
Goor. Rietman was het eerste slachtoffer dat salerij
erf eiste. De juridische procedure is nog niet afgerond
is overleden. Verwacht wordt dat die wordt doorgezet.

Jarenlang op wachtlijst na dienst in buitenland

De manschappen en officieren die gedurende jaren in opdracht van de regering over de grens dienen, ondervinden eenmaal terug op vaderlandse bodem vaak grote huisvestingsproblemen. Voor een huurhuis voor zichzelf of hun gezin stuiten ze veelal op jarenlange wachtlijsten.

• Een vader
gen in snik
der van een
(foto onder
terte was
was het la
ter Badga
het horen
de nieuws
williger. F
hun voet

Regel nu direct goede woonruimte voor uw militairen

Zoekt u goede woningen voor uw militairen? Wilt u een snelle oplossing zonder dat u te maken krijgt met vervelende wachtlijsten? Dan is Vesteda voor u interessant. Met een eigen woningbestand van zo'n 28.000 woningen zijn wij de grootste private verhuurder van Nederland. Wij helpen u direct met hoogwaardige woonoplossingen door het hele land. *Long stay* en *short stay*. In alle prijsklassen, vanaf € 650 per maand. Vesteda neemt u alle werk uit handen, een telefoontje is voldoende. U hebt binnen 24 uur ons voorstel op uw bureau. Precies op maat, exact volgens uw wensen. Onze eigen Vesteda-makelaars regelen de afspraken met de militairen en verzorgen de bezichtigingen. U hebt er geen omkijken naar. Wilt u meer weten? Kijk dan op www.vesteda.com/corporatehousing. Of neem contact op met onze Corporate Housing desk. Telefoon: 088 – 456 17 00. E-mail: corporatehousing@vesteda.com.

'Waar militairen gaan, gaan wij ook'

ECHOS HOMES OOK VOOR VETERANEN EN HET THUISFRONT

Voor vele naar Afghanistan uitgezonden genisten zijn ECHOS Homes *The Windmill* in Tarin Kowt en ECHOS Home *All Seasons* in Kandahar goede bekenden. Ze zijn niet alleen bezoekers, maar bieden ook de helpende hand bij opbouw, onderhoud en reparaties. En daarmee zijn zij van zeer groot belang voor de continuïteit van ECHOS Homes. In Afghanistan krijg je nu eenmaal geen onderhoudsmonteur voor je frituur, vaatwasmachine of verstopte afvoerleiding! Gelukkig waren en zijn de genisten (tussen hun drukke werkzaamheden) altijd bereid om de helpende hand te bieden. Menig *milkshake* hebben de ECHOS Homes verstrekt uit dankbaarheid voor de genisten die ons - vaak buiten hun werktijden om - hielpen. De twee ECHOS Homes in Afghanistan zullen tot het laatste moment een 'thuisbasis' bieden aan de genisten die op dit moment in Afghanistan zijn voor de *redeployment*. Home-Base Support is voornemens om op beide locaties actief te blijven, op Kamp Holland gelieerd aan de Australiërs en op KAF via een overeenkomst met COMKAF/MCW.

Welzijnsorganisatie Home-Base Support is er echter niet alleen voor de actieve militairen, maar ook voor de post-actieven, veteranen en het thuisfront. De organisatie participeert bijvoorbeeld in ECHOS International, waar *family care* ook steeds

meer in beeld komt. Er zijn onder andere contacten met een Canadese civiele organisatie in Quebec, die zich al meer dan

vijftien jaar bezig houdt met family care. Home-Base Support wil 'door de bril van het thuisfront' kijken naar het militaire beroep. Om deze reden is het Thuisfrontpanel in het leven geroepen waarin zowel het thuisfront als thuisfrontorganisaties en -diensten vertegenwoordigd zijn. Op deze wijze proberen we de nog niet vervulde behoeften in kaart te brengen en te vertalen in concrete dienstverlening en ondersteuning. Home-Base Support is voor het eerst ook genoemd in de Veteranennota 2009/2010, als organisatie die zich inzet voor veteranen en thuisfront. De ECHOS Homes hebben nu de status van militaire accommodaties (voorheen semi-militair). Dit betekent dat de ECHOS Homes gelijkgeschakeld zijn aan de accommodaties van Defensie. De ECHOS Homes zijn opgenomen in Planon, het

reserveringsprogramma van Defensie.

Eén van de motto's van Home-Base Support is: 'Waar militairen gaan, gaan wij ook'. Sinds januari 2010 beschikt de organisatie over twee mobiele snackwagens; ECHOS Mobiel. Op verzoek van een eenheid binnen Defensie kunnen de snackwagens worden ingezet tijdens grootschalige oefeningen in binnen- en buitenland. In de VLA (Vredes Logistieke Aanwijzing) staat precies vermeld hoe men dit kan regelen en wat daarbij komt kijken. Deze snackwagens verkopen broodjes, snacks, snoepgoed, warme en koude dranken en tabak op locatie. Wilt u ter plaatse een bijeenkomst organiseren of de militairen een 'huiskamer' bieden? Dan kan ECHOS Mobiel worden uitgebreid met een tent. ●

Voor meer informatie over de diensten van Home-Base Support kunt u terecht op de website: www.home-basesupport.net

“Wij zijn de mineurs...”

Genieveteranen lopen mee in het defilé

Een van de doelstellingen van de Stichting Veteranen Regiment Genietroepen is: “Deelname aan de Landelijke Veteranendag”. Was het in 2009 net niet gelukt - te laat met de aanmelding - in 2010 zouden we zeker meedoen. In de afgelopen jaren

hoorden we veelvuldig dat het jammer was dat we niet als veteranen van het regiment vertegenwoordigd waren op de Landelijke Veteranendag in Den Haag. We deden natuurlijk al wel mee met ons voortreffelijke muziekkorps Oudleden Fanfarekorps Genie (OLFKG) en in de verschillende detachementen liepen reeds een aantal regimentsleden met veel plezier mee. Begin 2010 zijn we als bestuur, met steun van luitenant-kolonel bd en veteraan Thijs Bont, begonnen met de voorbereidingen voor deelname. Via verschillende publicaties, brieven en de regimentsite hebben we gegadigden gezocht. Samen met een paraat detachement van 11 Pantsergeniebataljon, die overigens net terug waren uit Afghanistan, onze jonge veteranen, het OLFKG en onze veteranen hebben we deelgenomen aan het defilé. We verzamelden ons in de grote tent op het Ma-

Het is ongelooflijk hoeveel applaus en waardering je krijgt van het publiek

lieveld onder de vlag van het regiment. Door de prominente aanwezigheid van de regimentsvlag in de tent, meldden zich ook Regimentsleden, die bij andere detachementen waren ingedeeld en die achteraf gezien ook graag met ons detachement mee hadden willen lopen. Met een perfecte timing van het OLFKG defileerde het detachement voor ZKH Prins Willem-Alexander en vele andere hoogwaardigheidsbekleders, waardig met 'hoofd rechts' onder het zingen van het Mineurslied over de Kneuterdijk. Onmiskenbaar voor iedereen op de hoofdtribune stootten bevelhebbers elkaar aan: “Dat zijn onze genisten”. Met onverholen trots hebben we als detachement door Den Haag gedefileerd met de jonge veteraan Dik Niessink als vlaggendrager voorop. Het is ongelooflijk hoeveel applaus en waardering je krijgt van het publiek langs de kant van de weg. Volgend jaar doen we zeker weer mee. We hopen dan dat we met nog meer genieveteranen zullen zijn. Hou dus de www.regimentgenietroepen.nl in de gaten en geef u tijdig op. ●

Deze 29-jarige politieagent is getrouwd en heeft twee jonge kinderen. Hij doet dienst in Rotterdam-West. Dit is zijn verhaal.

Ik was timmerman in Enschede en dacht op een goede dag: is dit wat ik tot mijn 65ste wil doen? Nee dus. Ik wilde meer uitdaging en vooral meer bijdragen aan de samenleving. Zo kwam ik bij de Genie, lichting 08/1999. Daar kon ik mijn opleiding voortzetten binnen defensie. Na het Schoolbataljon-Noord in Assen en de sappeursopleiding in Vught werd ik gelegerd in Seedorf Duitsland bij 41 Pantsergeniecompagnie.

Of ik mee wilde naar Bosnië, vroegen ze mij na vijf weken. Ze zochten nog een timmerman met diploma. Ik mocht er even over nadenken, maar ik heb gelijk *ja* gezegd, ondanks dat ik niet met mijn peloton zou gaan. Ik zag het helemaal zitten. Zes maanden was ik uitgezonden met SFOR-8. Ik zat bij een onderhoudsploeg met een groepscommandant, loodgieter, elektricien en ik als timmerman. Ook heb ik veel als kraanhulp op een Liebherr FKM mobiele hijskraan gewerkt.

Mei 2000 vertrok ik, eerst naar Split en van daaruit via Novi-Travnica naar mijn eindbestemming Busovaca. Daar kwam ik op 13 mei 2000 aan; de dag van de vuurwerkcramp in Enschede. In de prefab stond de TV aan. Ik zag de beelden van de ramp, maar wist niet wat het was. Ik riep "waar is er oorlog uitgebroken?". Maar mijn maten vertelden mij dat het in Enschede helemaal was mis gegaan met een vuurwerkfabriek. Ai! Ik was nog maar net in een voormalig oorlogsgebied vol met mijnen en ik maakte mij al zorgen om de toestand van mijn vader, moeder, broertje en zusje in Enschede. Dit terwijl mijn ouders zich tegelijk om mij zorgen maakten! Pas de volgende dag kon ik in Sisava bellen naar het thuisfront en bleek dat zij ongedeerd waren.

De cultuur van het land was voor mij, ondanks de voorbereiding, natuurlijk toch

een verrassing. Ik was erg jong en wist nog niet veel van het leven. Toen de oorlog daar uitbrak was ik nog scholier. Voor mij was het vooral een spannend avontuur.

De missie was niet echt gevaarlijk. De oorlog was voorbij. Ik heb geen ernstige zaken hoeven meemaken en niet hoeven vechten. Gelukkig maar, denk ik. Maar het land was natuurlijk verre van veilig. Overal lagen mijnen en sommige dorpen waren nog ontoegankelijk in verband met *boobytraps*. Het was wel zaak om buiten de poorten van de basis goed te weten wat je deed. Niet van onverharde wegen afgaan. Gras is dodelijk. Toen ik met twee weken verlof weer even thuis was, schrok ik toen mijn broertje het grasveld oprende. Ik kon nog net de woorden "niet doen!" inslikken. Gras en onverharde plaatsen waren als 'gevaar!' in mijn systeem gaan zitten. Na mijn verlof reed ik samen met mijn buddy naar Seedorf. Onderweg maakten wij even een stop om een plas te plegen. We betrapten elkaar erop dat we stonden te plassen met onze tenen tegen de trottoirband. We bleven van het gras weg.

Ik heb voornamelijk een erg leuke, gezellige en leerzame missie gehad, met regelmatig een feestje. Ik speelde drums in de *Busoband*. We repeteerden in de Genieloods, waar we mooi de ruimte hadden zonder overlast. Maar de repetitie werd vaak al een optreden op zich, met publiek dat toch kwam luisteren. De Genieloods werd met een ontspannen en gemoedelijke sfeer een geliefde plek voor muzikliefhebbers. Ik kijk met veel plezier terug op mijn missie. Ik heb iets kunnen bijdragen aan vrede en veiligheid. Ik heb nog dagelijks profijt van mijn missie. Ik ben er deels door gevormd en gebruik deze ervaring nog dagelijks in mijn werk als agent.

Na de missie begon het gewone leven weer. Natuurlijk waren mijn ouders, broertje en zusje blij dat ik weer thuis was. En er werd ook een feest georganiseerd, buiten mijn weten om, door mijn vrienden. Erg leuk en gezellig. Maar toen werd alles weer rustig. Ik wilde terug. Ik miste het land, de basis Busovaca, de collega's. Er kwam spanning tussen mijn ouders en mij. Zij maakten zich druk over van alles en nog wat. Ik begreep dit niet. Ik had andere dingen gezien en meegemaakt. Mensen die niets meer hadden. Huizen waar wij nog geen vee in zouden houden, daar woonden mensen in. Ik merkte dat de missie toch meer met me had gedaan dan ik gedacht had. Ik werd kortaf en mijn emoties verhardden. Maar gelukkig veranderde je zelf ook weer snel. Je raakt weer gewend aan het luxe leven. Bij de nazorg van defensie werd ons verteld wat er zou kunnen gebeuren binnen je gezinsleven en je eigen

leven. Bij defensie is er tegenwoordig goede begeleiding bij de behandeling van nadelige gevolgen van missies. Iets waar ze bij de politie nog niet zo ver mee zijn.

Nu ben ik dus veteraan. Dat was eigenlijk wel raar. Een veteraan is een oude man, al dan niet met wandelstok of in een rolstoel. En een hele rij medailles. En nu was ik ook een veteraan. Maar ik ben er toch trots op. Natuurlijk is het niet te vergelijken met de oude veteranen die hebben gevochten in Indië of de jongere die onlangs hebben gediend in Irak of Afghanistan en die kameraden hebben verloren. Maar je moet niet vergelijken, vind ik. Ik ben een andere veteraan. Een van opbouwen. Een van strijden voor vrede en veiligheid. Ik ben trots op mijn aandeel in de wereld.

Dit jaar heb ik voor het eerst meegelopen in het veteranendefilé in Den Haag. Ik vond het een mooi moment om te doen, precies tien jaar na mijn missie. Ik was vereerd bij ons detachement Veteranen Regiment Genietroepen de regimentsvlag te mogen dragen.

Maar wat mij vooral opviel was dat de oudere veteranen erg blij waren met jong bloed. We hebben met elkaar gesproken over onze missies. Dat was erg leuk. Ik doe volgend jaar weer mee en dat zouden meer jonge veteranen moeten doen. Ik denk dat je trots mag zijn op wat je hebt gedaan. En het is helemaal niet alleen voor oude mensen. En het is ook leuk om je oude maten weer te ontmoeten, al heb ik er dit jaar maar drie getroffen. Volgend jaar beter, hoop ik.

Graag wil ik nog eens teruggaan naar Bosnië. Ik wil het graag aan mijn vrouw en kinderen laten zien. Wanneer mijn kinderen ouder zijn, ga ik zeker terug. Maar in de planning zit een tweede missie voor mij, namelijk via de politie. Misschien wel weer naar Bosnië om het politieapparaat daar op te leiden. Dit is natuurlijk een heel andere missie, maar het lijkt mij erg uitdagend. Het werkt verslavend bij mij. Verder denk ik dat ik bij de politie oud kan worden. Ik vind het een mooi vak en doe het dan ook elke dag met plezier.

Ik vind het mooi dat het regiment van alles organiseert om de oude makkers bij de genie betrokken te houden. Dit zijn ook de momenten om in contact te blijven met je oude dienstmakkers. Via Hyves heb ik ook wat contacten, maar dat is toch anders. Ik hoop dat ook zij de weg naar de veteranendag of de wapendagen zullen vinden. Ik ben trots een genieveteraan te zijn. ●

Sodeju!

Opleidingshuis Veiligheid & Vakmanschap

Leren, denken, durven, doen!

Regionaal opleidingscentrum Zadkine ziet het als haar opdracht om talent tot leven te brengen. Het gaat Zadkine daarbij om de totale ontwikkeling van studenten. Talent tot leven brengen betekent niet alleen dromen, maar vooral ook doen en doorzetten. Het vinden van een balans tussen dromen en ambities en de realiteit van de arbeidsmarkt, is iets waar we over in gesprek gaan met de student. Daarnaast worden studenten ondersteund bij het overwinnen van barrières en leren zij om te gaan met tegenslagen. Ook zijn sport en cultuur belangrijk binnen Zadkine. Deze aspecten bieden de student ondersteuning bij het verkrijgen van een brede algemene ontwikkeling, zodat hij/zij uit kan groeien tot iemand die lekker in zijn/haar vel zit en een steentje bij kan dragen aan de maatschappij. Ons motto is dan ook: leren, denken, durven, doen! Zadkine gaat er vanuit dat iedere student anders is. Iedereen heeft zijn/haar eigen leerstijl, tempo, mogelijkheden en motivatie. Zadkine probeert daarop zoveel mogelijk aan te sluiten. We zoeken naar het evenwicht tussen individuele leertrajecten en het gezamenlijk leren binnen een groep: leren van elkaar en met elkaar. De school is immers ook de plaats waar men medestudenten ontmoet.

Zadkine biedt op diverse locaties binnen regio Rotterdam leertrajecten voor jongeren en volwassenen op verschillende niveau's in dag-, dual- en/of avondonderwijs. Daarnaast is maatwerk voor bedrijven mogelijk.

In samenwerking met Defensie

In samenwerking met Defensie hebben enkele opleidingen een groen jasje gekregen en sluiten zij direct aan bij de mogelijkheden binnen Defensie. Voorbeelden hiervan zijn de opleidingen: monteur mobiele werktuigen, bedrijfsautotechnicus, service medewerker gebouwen, monteur mechatronica en medewerker ICT. Meer informatie over deze en alle overige opleidingen binnen Zadkine is terug te vinden op de website www.zadkine.nl

Bezoekadres bedrijfswagens en mobiele werktuigen

Zadkine Oost
Nikkelstraat 3-9
3067 GR Rotterdam
T (010) 20 70 900

Bezoekadres service medewerker gebouwen en ICT

Zadkine Oost
Prins Constantijnweg 30
3066 TA Rotterdam
T (010) 28 85 288

Bezoekadres mechatronica Zadkine Oost

Prins Alexanderlaan 55
3067 GB Rotterdam
T (010) 25 11 000

Dienstplichtigen van 43 Genieveldcompagnie in Indië 'De Sobats van Co Groen'

Na de Japane capitulatie in augustus 1945 ontstond een nieuw conflict in het voormalig Nederlands-Indië. Op 17 augustus 1945 riepen Soekarno en Hatta namelijk de onafhankelijke Republiek Indonesië uit. Nederland accepteerde deze eenzijdige opzegging van de koloniale band niet. Daarom werd in het voormalig Nederlands-Indië een grote Nederlandse troepenmacht opgebouwd van meer dan 100.000 militairen. De uitgezonden eenheden waren voornamelijk gevuld met dienstplichtigen. Tot ver in 1949 werden Nederlandse troepen naar Nederlands-Indië verscheept, in bepaalde gevallen ter aflossing van andere eenheden. Eind september 1949 vertrokken daartoe de twee laatste genie-eenheden vanuit Rotterdam richting Java: 43 Genieparkcompagnie en 43 Genieveldcompagnie.

INDRUKWEKKENDE BELEVENIS

Co Groen maakte deel uit van de laatste genoemde eenheid. Samen met ongeveer 200 andere dienstplichtig militairen heeft hij bijna een jaar in Indië doorgebracht. In dit jaar hebben zich geen grootschalige acties meer voorgedaan. Desondanks is dit jaar in de tropen voor veel van deze genisten een indrukwekkende belevenis geweest. November 1950 zijn zij teruggekeerd op Nederlandse bodem. Daarmee kwam een einde aan een, zoals door sommigen van hen omschreven, spannend avontuur. Na de thuiskomst moesten de uitgezonden mannen weer aan de slag. Nederland zat midden in de heropbouw na de Tweede Wereldoorlog. Tijd en aandacht voor de verwerking van opgedane

ervaringen was er niet. Praten over de gebeurtenissen uit hun Indië-tijd was voor veel van deze mannen moeilijk. De herinneringen aan deze periode werden daarmee naar de achtergrond verdrongen.

GEÉN VAKANTIEPERIODE

Dat gold eveneens voor Co Groen. Thuis werd nauwelijks gesproken over deze periode in zijn leven. Van zijn uitzending heeft hij naderhand wel een fotoalbum samengesteld. Maar de beperkte omschrijvingen bij de foto's boden weinig houvast bij de vastgelegde gebeurtenissen. Een aantal foto's gaf wel het idee dat het géén vakantieperiode was geweest. Na het overlijden van Co Groen wilde zijn zoon Jos, zelf beroepsmilitair, de achtergronden van het zwijgen van zijn vader achterhalen. Voor zijn zoektocht naar het verhaal bij de foto's heeft hij met 80 man gesproken die destijds bij 43 Genieveldcompagnie hebben gediend. Dit waren regelmatig niet alleen informatieve, maar eveneens indrukwekkende, gesprekken. Al snel werd duidelijk dat de geschiedenis van deze compagnie zeer beperkt gedocumenteerd is. In de geraadpleegde bronnen was nauwelijks iets terug te vinden over het optreden van 43 Genieveldcompagnie in Nederlands-Indië. Om de inzet van de compagnie vast te leggen voor het nageslacht, en in zijn ogen daarmee enigszins recht te doen aan de geleverde inspanningen in die tijd, heeft Jos Groen zijn gesprekken vastgelegd in een boek. Deze gespreksverslagen geven een persoonlijk beeld van de individuele herinneringen van de kameraden van Co Groen. De gesprekken geven onder meer inzicht in de toenmalige gebeurtenissen in Nederlands-Indië en de mogelijke redenen achter het zwijgen hierover.

TOTAALBEELD

De verhalen zijn echter meer dan dit alleen. Jos Groen heeft getracht een totaalbeeld te geven van de dienstplichtperiode van deze mannen, vanaf de opkomst tot en met de terugkeer in Nederland.

Hoe hebben de mannen, én hun thuisfront, deze periode beleefd? Een intensieve periode, die een deel van deze mannen zelfs tot ver in Nieuw-Guinea heeft gebracht. Naast de vele goede herinneringen hebben deze genisten te maken gehad met angst, met diverse ongelukken, met de dood van een aantal kameraden, met desertie. In sommige gevallen heeft dit een zodanige indruk op hen gemaakt, dat deze mannen nog dagelijks met hun herinneringen worstelen. De in dit boek opgetekende verhalen geven daarmee tezamen een intrigerend beeld van de ervaringen van een generatie dienstplichtig militairen, ingezet met de 43e Genieveldcompagnie in Nederlands-Indië. Het zijn de verhalen van *De Sobats van Co Groen*. ●

BESTELLEN

Het boek is bijna 500 pagina's dik en bevat naast de persoonlijke verhalen enkele relevante documenten uit die tijd en ongeveer 35 pagina's met persoonlijke foto's die door diverse mannen beschikbaar zijn gesteld. De kosten zijn € 19,50. Het wordt in eigen beheer uitgegeven en kan worden besteld via dit mailadres (josgroen73@hotmail.com) of via het Veteraneninstituut, Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn, onder vermelding: boek 43 GVC.

● BOEKBESPREKING

Luitenant-kolonel bd Claudius Schroevers

Oud-Koreastrijders met kleinkinderen terug

“Opa, hoe was het in Korea?”

Kleinkinderen van oud-Koreastrijders zijn door de Zuid-Koreaanse regering uitgenodigd om deel te nemen aan het internationale 7-daagse Peace-Camp. Laura (26), kleindochter van kapitein bd Kees van Rijen, zat op haar knieën naast opa toen ze daarvan hoorde: “Opa kan ik daar ook naar toe?”. Van de vele honderden kleinkinderen van veteranen uit alle landen, die in Korea hadden gevochten, kreeg Nederland naar rato 15 plaatsen toegewezen voor dit Peace Camp en iedereen die in aanmerking wilde komen, moest een curriculum vitae schrijven met extra achtergrondinformatie en de motivering voor deelname. Laura heeft in Amsterdam haar master studies (Clinical Psychology en Work and Organisation Psychology) in de psychologie afgerond. Ze werkt bij een internationaal bedrijf in de Human Resources (Personeelzaken) en is net zo ondernemend als haar opa. Ik spreek Laura, net terug van een reis naar Egypte, bij haar ouders thuis. Ze gaat vanavond om 22.00 uur nog een wedstrijd tennissen; kortom: sportieve dame. C (Kees). H. M. van Rijen, opa dus, is op 15 augustus

1929 geboren in Tilburg als oudste in een rooms-katholiek gezin van 10 kinderen. Op 9 september 1949 gaat hij in dienst en wordt opgeleid tot sergeant van het Wapen der Genie. Hij meldt zich aan als vrijwilliger voor Korea en op donderdagmiddag 26 oktober 1950, precies 12.10 uur maakt de Zuiderkruis zich van de kade los voor een reis naar de Koreaanse havenstad Pusan (Poesan of Busan). Op het schip ruim zeshonderd Nederlandse militairen op weg naar een onbekend conflict in een ver land. Opa Kees heeft inmiddels een boek geschreven over zijn belevenissen daar en meegewerkt aan een tweede boek. Ze geven een indringende inkijk in het wel en wee van deze Koreaanse missie.

Laura, hoe gaat dat als je met opa over vroeger praat, vooral over zijn tijd in Korea? “Over Korea sprak hij eigenlijk bijna nooit, wel over zijn vele reizen als ANWB reisleider die hij samen met zijn vrouw maakte. En als hij het over Korea had, dan ging dat altijd over de goede dingen en niet over de verschrikkingen van die oorlog. Opa zei dan: laten we genieten van de goede zaken. Zelf had ik ook zo iets van: als opa er niet over praat, dan ik ook niet. Tot het moment dat die uitnodiging van de Koreaanse regering in de bus viel. Het was voor mij best wel bijzonder dat ik me als kleindochter mocht opgeven voor deze uitnodiging. Vanaf dat moment heb ik veel met opa gesproken over zijn ervaringen in Korea. Ik wist niet veel van veteranen en van die oorlog. Kon me eigenlijk niet herinneren dat we daar op school iets over hadden geleerd.” Ook Laura’s jongere zus, die nog volop in het schoolleven van de geschiedenisles staat, kijkt als een aap naar een roestig horloge als we haar vragen naar Korea. Laura: “Tijdens die gesprekken met opa heb ik gemerkt dat hij veel heeft meegemaakt, veel ellende heeft gezien en daar af en toe emotioneel bij was. Alles went, zei opa. Als je daar een tijd bent in zo’n

situatie ga je daar steeds ‘beter’ mee om. Je past je aan. Je zet de knop om. Opa is erg bezig met zaken uit het verleden en met defensie.” Laura wilde graag zien hoe het is in Korea en waar opa was geweest: “We zijn vanaf Seoel met de trein naar Busan gereden. Onze groep bestond uit ongeveer 200 deelnemers, van wie 4 Nederlanders. In Seoel hebben we de begraafplaats bezocht met de gesneuvelde Koreaanse militairen. De buitenlandse gesneuvelde militairen liggen voornamelijk in Busan. Vanaf de eerste dag viel me de dankbaarheid van de mensen op. Op het moment dat je iemand ontmoet, die een beetje Engels spreekt en je vertelt dat je opa veteraan is, komen de bedankjes. De mensen zijn dankbaar dat buitenlanders voor Zuid-Korea hebben gevochten. In Busan hebben we enkele monumenten

De 4 Nederlanders...

Museum

bekeken en bloemen gelegd. We hebben nog ballonnen in de vorm van vogels losgelaten in het teken van vrede in vrijheid. In Seoel hebben we ook een lezing gekregen van een Noord-Koreaans, over hoe het er toe gaat in Noord-Korea. Als die buitenlandse militairen er toen niet waren

Seoul Birds of Freedom

Busan krans leggen

Begraafplaats Seoul - Zuid-Koreanen

geweest, was het misschien in Zuid-Korea net zo gelopen als nu in Noord-Korea. En dan kom je aan de grens van Noord- en Zuid-Korea, Je staat er eigenlijk niet bij stil dat er zo iets bestaat, tot je het met je eigen ogen ziet. Heel merkwaardig hoe soldaten daar naar elkaar staan te kijken met het idee dat er elk moment iets kan gebeuren. Dat je in Noord-Korea niet vrijuit kan internetten, geen Hyves of Facebook. Sites worden gewoon afge-

Busan Nederlandse begraafplaats

blokt. Veel van de zaken die hier vanzelfsprekend zijn, kunnen daar gewoon niet! Je mag geen foto's maken aan de grens, anders dan achter een gele lijn. Je kleding is voorgeschreven. Regeltjes, regeltjes." Uiteraard hebben ze ook cultuur gesnoeven, zoals Koreaanse dansen en er waren culinaire hoogstandjes.

Laura is erg blij dat ze alles gezien heeft, ondanks of dankzij het feit dat de hele

reis was ingevuld door de regering van Zuid-Korea: "Ik kijk nu wel anders naar opa. De verhalen over wat een oorlog met een mens doet; die maakten indruk. Het is onmenselijk en het verhardt je. Soms betekent het dat je moet vechten voor eten. Ik heb nu een beetje idee van wat hij gedaan heeft; hoe hij bijvoorbeeld niet elke dag brood te eten had en dat alles onder een constante dreiging van gevaar. Ik heb ook geleerd dat niet alles vanzelfsprekend is." ●

Een genist in Korea
C.H.M. van Rijen
ISBN: 978-90-813328-1-1
september 2008

Oorlogen en Vredesmissies,
Ervaringen van Nederlandse
veteranen 1940-2010
(blz 122-127: Kees van
Rijen)
Bijkerk, Elands en Kornaat
ISBN: 978-94-600-3277-6

MIJN NAAM IS: Ben Steenema

"Ik denk dat ik iets ouder ben dan de jongere collega's die in dit blad staan. Ik ben opgekomen in april 1954, in 's-Hertogenbosch bij het 3de Regiment Genietroepen." Toen begon Ben Steenema's militaire leven en – hoewel "slechts" dienstplichtige – dit heeft zijn leven verder nogal gekleurd. Momenteel is de 75-jarige Steenema rondleider in het Geniemuseum. Hier volgt zijn relaas.

"Ik ben geboren in de Jordaan in Amsterdam. Ik ben al eeuwen getrouwd, heb een zoon en een dochter en vier kleinzons en een kleindochter. Na mijn militaire keuring (pool- en tropengeschikt verklaard) kreeg ik een keuring vrijvervoer toegestuurd met bestemming Vught. We werden per vrachtauto afgeleverd bij de grote manschappenkantine (nu afgebroken) op de Lunettenkazerne. Na twee maanden kreeg ik in Soesterberg een kaderopleiding bij de genie, onder leiding van adjudant De Man. Negen maanden later kwam ik als dienstplichtig sergeant terug in Vught om rekruuten op te leiden. Zeer interessant, zo'n mengeling van pas geslaagde Delftse ingenieurs, HTS-ers, MTS-ers, mensen van de ambachtsschool en ook nog de minder geschoolden. Ook op de Koning Willem

1 kazerne in Den Bosch heb ik gediend bij de voortgezette opleiding van de soldaten. Daar heb ik goede herinneringen aan, omdat ik toen op de kamer lag bij nu nog zeer bekende figuren zoals Ph. Meijnsberg, Rijniersen, Van Gelder en Kaanders.

De maanden vlogen om en voor ik het wist moest ik met groot verlot omdat ik mijn klein verlot al had opgesoupeerd. Na 23 maanden moest ik dus de dienst uit. Ik was nog geen 21 jaar toen, en ik wou graag naar Korea. Als minderjarige (onder de 21) had je de handtekening nodig van het gezinshoofd, maar mijn vader wou niet tekenen; naar achteraf bleek onder druk van moeder.

Ik leerde mijn vrouw kennen in 's-Hertogenbosch bij een nichtje. De vlam sloeg in de pan. Mijn vrouw wou niet naar Amsterdam, maar ik rede-nerde altijd: waar mijn werk is staat ook mijn bed. Het bleef dus Brabant. Ik werd buschauffeur bij de BBA. Na één jaar al werd ik tot mijn verbazing gekozen in de ondernemingsraad. En ik werd ook mentor en instructeur op de bus en heb zodoende heel veel jongens en ook meisjes opgeleid tot goede buschauffeurs. De drill van de kaderschool kwam hier zeer van pas.

Na mijn pensionering wilde ik weer graag mensen iets kunnen bijbrengen. Ik begon bij het Nationaal Monument Kamp Vught, maar toen ik hoorde dat het Geniemuseum vrijwilligers zocht, was ik gelijk verkocht. Ik doe daar baliewerk en rondleidingen.

En verder ben ik lid van de VGOO, van de CEAC (Europese confederatie van oudstrijders), van de UNVIKOVOM (Koude-Oorlogsveteranen) en PR-man van de Wapenbroeders 's-Hertogenbosch e.o. Ik organiseer alle festijnen op de kazerne; een van mijn grootste hobby's. Ik eindig met een wapenbroederlijke geniegroet: Sodeju!"

Terugblik in vogelvlucht...

In 1998 stelde de Bevelhebber der Landstrijdkrachten zijn museaal beleid vast. De Historische Genieverzameling kreeg de kans zich te ontwikkelen tot een vernieuwd en professioneel museum. Hiervoor werd in oktober 1998 een museummanager aangesteld die dit karwei samen met het vrijwilligersteam moest aanpakken. In de daarop volgende jaren werd het Geniemuseum op de kaart gezet. In eigen beheer (met steun van genie-eenheden) werd een parkeerplaats aangelegd en een toegang vanaf de openbare weg gerealiseerd. Het Geniepark werd aangelegd: een buitenexpositie waarin allerlei zwaar geniematerieel een plaats kreeg. Het museumgebouw werd in enkele fases aangepakt, gerenoveerd en vernieuwd (nog niet helemaal klaar!). Plannen voor de vaste expositie werden uitgewerkt en voor het grootste deel gerealiseerd. Een eigen huisstijl en logo werden ontwikkeld en ingevoerd. De hele collectie werd geregistreerd en (beleids-)documenten geschreven. Dit alles leidde in 2005 tot de inschrijving in het Nederlands Museumregister. Het Geniemuseum kreeg in 2005 Rijkswaartuig 29, een duik- en bergingsvaartuig van de genie uit 1953, in bruikleen. Het wordt varend gehouden door vrijwilligers van het Geniemuseum. Het is overigens niet het enige inzetbare varende collectiestuk; op het Geniepark ligt ook een prachtig gerestaureerde polyesterboot bruggenbouw met pontonplaatvlot. Dit jaar haalde het Geniemuseum de landelijke media, door het verplaatsen van een zeer zeldzame bunker uit de Scheveningse strandmuur naar ons park. Verder is de NBC-bunker, die deel uitmaakt van het museumgebouw, dit jaar vrijgekomen. Deze zal ook een publieksfunctie gaan krijgen.

Na het opheffen van 101 Geniegevechtsgroep werd de functie van regimentscommandant (RC) in mei 2000 overgedragen aan C-Genie Opleidingscentrum. De toenmalige commandant daarvan, kolonel Marcel van den Broek, was op dat moment tevens voorzitter van de HGv, maar hij vond het niet wenselijk beide functies te blijven combineren. Terecht zocht hij een nieuwe voorzitter-HGv en aan mij de eer dit te gaan doen. Na tien jaar constateer ik dat ik het contact met de defensieleiding begin te verliezen (te oud!); tijd dus om een opvolger te zoeken. Eerst kijk ik echter kort terug.

HUIS VAN HET REGIMENT GENIETROEPEN

In 2007 werd de middenvleugel van het gebouw volledig gerenoveerd. Daarmee kreeg het Geniemuseum een multifunctionele ruimte, met mogelijkheden voor wisselexposities en zelfs recepties en niet te vergeten een bibliotheek. Het vaandel van het Regiment Genietroepen kreeg een plaats in de Regimentskamer, die vanaf dat moment het formele bureau van de regimentscommandant werd. Het Geniemuseum transformeerde tot Huis van het Regiment Genietroepen, waar tegenwoordig jonge genisten worden beëdigd. Vanaf eind dit jaar zal ook het bureau van de regimentsadjutant in ons Huis worden gevestigd.

VRIJWILLIGERS

Ik wil de terugblik afsluiten met voor mij toch de belangrijkste factor van de HGv, te weten onze mensen. We zijn er heel gelukkig mee, dat steeds meer vrijwilligers onze gelederen komen versterken. Ze voeren een verscheidenheid aan taken uit. Het bestuur streeft ernaar om hen zoveel mogelijk ondersteuning te bieden: een prettige werkomgeving, goede bedrijfsmiddelen en - waar no-

dig - een opleiding. Het Geniemuseum en de RV29 hebben een geweldige vrijwilligersorganisatie. Ik wil hen dan ook bijzonder danken en complimenteren. Dit laat onverlet dat ook de bd-ers en actief dienende regimentsleden in het bestuur en het dagelijks bestuur waar nodig, ad hoc-ondersteunend er alles aan doen om ons Huis van het Regiment naar een hoger plan te tillen. Hulde aan hun inzet. Dit werd ook door de RC in de afgelopen jaren onderstreept met de Bronzen Genist voor onze manager Hans Sonnemans en zijn vrijwilligers en de Regimentslegpenning voor twee leden van het dagelijks bestuur, te weten Kees Jonk en Jacob Huls. Ik had de afgelopen tien jaar fijne mensen om mij heen met het regimentshart op de juiste plaats. Mijn oprechte dank hiervoor.

BLIK VOORUIT

Ik wil voorop stellen dat ik geen ambitie heb om over mijn graf heen te regeren. Toch wil ik kort ingaan op de grootste bedreiging, maar zeker ook op nieuwe kansen. Door de komst van het Defensiemuseum is nog helemaal niet duidelijk hoe het museale beleid van C-LAS vorm gaat krijgen. Wel is duidelijk dat het accent niet meer op een publieksmuseum komt te liggen (de inzet in 1998) maar weer in de eerste plaats op eigen traditiebeleving. Van museum terug naar Gecombineerde Historische Collectie van CLAS. Gecombineerd, omdat onze verzameling voortgekomen is uit meerdere regimenten/korpsen. Welke gevolgen dit gaat hebben voor m.n. de beroepskracht, de museummanager, is nog niet duidelijk. In ieder geval is onze opzet, Huis van het Regiment, inmiddels als voorbeeld genoemd voor de andere (gecombineerde) historische collecties

van CLAS. De situering van het vorig jaar onthulde monument voor ontvalen genisten naast het Geniepark, geeft een extra invulling aan de herdenkingsfunctie van het Huis van het Regiment.

De Traditiecommissie Koninklijke Landmacht is hier heel gelukkig mee. De basis is dus heel goed. Het Geniemuseum/Huis van het Regiment is stevig verankerd in het regiment. Bovendien staat het in het Vughtse helemaal goed op de kaart: zie de wegbewijzeringborden vanaf de rijksweg N65! De samenwerking met de burens van het Nationaal Monument Kamp Vught is prima en dit genereert veel geïnteresseerde bezoekers aan de historische locaties aan de Lunettenlaan. Het openstellen van de eerder genoemde NBC-bunker zal hieraan nog verder bijdragen.

PROFIEL

Afsluitend: het is mooi geweest; ik heb genoten van de afgelopen tien jaar binnen de HGV. Rest mij een profiel op te

stellen voor een opvolger. Een voorzitter van de HGV zou bij voorkeur een opperofficier moeten zijn met enige defensie-museale ervaring, een oud-RC/C-OTCGenie, een jonge bd-er die nog lang meekan en natuurlijk iemand die de voorkeur geniet van ons personeel. Er is een opvolger die aan het hele profiel voldoet, te weten generaal-majoor bd Marcel van den Broek, die bereid is mijn functie over te nemen en die ik derhalve heb voorgedragen bij de RC. Hiermee is de cirkel rond. Ik wens Marcel veel succes en een fijne tijd bij de HGV. Het Huis van het Regiment en het Regiment Genietroepen wens ik een glorierijke toekomst.

Sodeju! ●

Hanomag rupsdozer, bouwmaschine uit de jaren '80

Sinds het voorjaar is het Geniepark van het Geniemuseum verrijkt met een Hanomag rupsdozer K12d. Het is een typisch voorbeeld van een bouwmaschine uit de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw. Juist van deze generatie bouwmachines leek helemaal niets bewaard te zijn gebleven. Totdat de Hanomag ontdekt werd op een defensiecomplex en alsnog aan het Geniemuseum kon worden overgedragen. De Hanomag verving de D7 rupsdozer, nog afkomstig uit de

Marshallhulp van na de oorlog, die tot begin jaren zeventig dienst deed. De Hanomag werd o.a. gebruikt voor het dichten van kraters, het rooien van bomen, het breken van muren, beton en asfalt en de aanleg van ruw wegcunet (aardebanaan). Hij weegt 17 ton en de maximum snelheid is 9 km/u. Bij de hulpuitrusting hoort onder meer een bergingslier of een dubbele trommellier voor het bedienen van de wroeter en de scraper.

GENIEMUSEUM

Lunettenlaan 102, 5263 NT Vught
073 688 1867
www.geniemuseum.nl

GEOPEND

dinsdag tot en met vrijdag 10.00 – 16.00 uur
In juli en augustus ook op zondag 12.00 – 17.00 uur

ENTREE

€ 2,- (kinderen t/m 12 jaar gratis)

Kom ook eens kijken bij onze burens:

NATIONAAL MONUMENT KAMP VUGHT

Lunettenlaan 600, 5263 NT Vught
073 656 6764
www.nmkampvught.nl

GEOPEND

dinsdag tot en met vrijdag 10.00 – 17.00 uur
Zaterdag, zon- en feestdagen 12.00 – 17.00 uur

ENTREE gratis

● VERENIGING ONDEROFFICIEREN GENIE

Op vrijdag 11 juni jl. hield de VGOO de jaarlijkse Contactdag. Deze keer werden de leden en hun partners getraakteerd op een echt nautisch uitje in het sfeervolle land van Maas en Waal. Voor de 'natte genisten' een echte thuiswedstrijd dus. Iedereen stapte in Kerkdriel aan boord van party-schip 'Domani' en vervolgens voeren we over de kronkelende Maas, langs Hedel naar het historische stadje Heusden. Onderweg sloot het eveneens historische Rijksvaartuig 29 zich bij ons aan. Dat leverde fraaie Kodak-momenten op. De dames vermaakten zich prima op het bovendek en de heren rondden benedendeks in rap tempo de Algemene Ledenvergadering af, zodat we meteen na aankomst met zijn allen het prachtige Heusden konden bezoeken. Na een goed verzorgde rondleiding door het pittoreske vestingstadje, en het nuttigen van een natje en een droogje (sommigen vergrepen zich zelfs aan een puntzak patat) klommen we weer aan boord voor de terugreis. Tijdens die vaartocht genoot iedereen van een fantastische barbecue op het zonnedek. Kortom, de VGOO Contactdag is net zo als altijd weer een erg geslaagde dag geworden met een hoog reüniegehalte !

De Vereniging van Genieonderofficieren (VGOO) is al sinds 1976 de vereniging waarin vele genieonderofficieren, zowel actief dienend als na hun dienstverlating, op diverse manieren met elkaar contact onderhouden en de nieuwste ontwikkelingen binnen het wapen volgen. Namens haar leden toont de VGOO gepaste aandacht bij jubilea en overige bijzondere gelegenheden. Daarnaast heeft de VGOO namens de onderofficieren zitting in diverse regiments- en stichtingsbesturen en brengt het ieder kwartaal weer een fraaie Promotor uit.

VGOO

CONTACTDAG

Voiture d'Amour Trouwauto-verhuur en trouwfotografie

Eerste luitenant der genie bd **Hans van Meteren** is de man achter Voiture **d'Amour** trouwautoverhuur. Het is geen groot bedrijf, maar desondanks niet meer weg te denken uit deze markt. Inmiddels is het bedrijf uitgebreid met een prachtige Mercedes-Benz E- Klasse cabriolet en - zeker niet te versmaden - een afdeling fotografie, verzorgd door Wilma van Hoesel, vakfotograaf in hart en nieren. Net als met het trouwvervoer gaan wij alleen voor de hoogste kwaliteit, wat echter niet betekent dat wij daarvoor de hoofdprijs rekenen.

Neem gerust een kijkje op onze web-sites:
www.wilmavanhoesel.nl voor fotografie
www.voiture-damour.nl voor trouwvervoer

Interesse in een offerte op maat voor jullie trouwdag?
Neem contact op via de web-site, bel +31615028339 of
mail naar **info@wilmavanhoesel.nl** en **info@voiture-damour.nl**

VOG 60 JARIG LUSTRUMFEEST

De Vereniging Officieren der Genie heeft op 18 september 2010 haar 60-jarig bestaan gevierd met een grandioos lustrumfeest. Dit gebeurde vlak bij het vertrouwde Wezep in de mooie ambiance van de officiersmess in 't Harde. Een schietwedstrijd, het Artilleriemuseum, een uitgebreid buffet en een casino- en feestavond maakten deel uit van het programma, waaraan zo'n 270 leden en partners deelnamen. Na afloop was slechts één conclusie mogelijk: de VOG is met 60 jaar nog steeds jong en actief!

De Vereniging Officieren der Genie (VOG) is opgericht op 1 september 1950 en stelt zich vooral ten doel de onderlinge kameraadschap tussen alle officieren van het Regiment Genietroepen, zowel actief dienend als buiten dienst, te bevorderen. De VOG opereert niet alleen binnen de eigen geledingen, zij sponsort ook vanuit de verenigingsgelden diverse andere onderdelen van het regiment. Het verenigingsblad heet GENIE en verschijnt vier keer per jaar. ●

Relatieconcert voor Vught op IJzeren Man

Met zangeres Do als muzikale topattractie gaven vier muziekcorpsen een geweldig concert op 18 september op een sfeervol podium op het water van natuurbad De IJzeren Man in Vught. Behalve de militaire corpsen - het Fanfarekorps Koninklijke Landmacht/Bereden Wapens en het Oud-leden Fanfarekorps Genie - waren dat de Cromvoirtse fanfare en de Vughtse harmonie. Onder romantisch maanlicht en een wolkenloze avondhemel genoten meer dan duizend inwoners van Vught en Cromvoirt van mooi uitgevoerde muziek, prachtige arrangementen en als presentator niemand minder dan Cromvoirtenaar Albert Verlinde. Alles klopte deze avond: de enthousiaste muzikanten, het geluid en het licht. Voorafgaand aan het concert werden op het podium, aangelegd door de genie, drie spectaculair uitgevoerde parachutesprongen gedaan.

Regimentsadjutant Cees van Vessem vertelt dat dit relatieconcert bedoeld was om de band tussen het regiment en de inwoners van de gemeente Vught en omliggende dorpen te versterken. De genie nam het podium, veerdiensten en tenten voor haar rekening. De Pionierschool, de Logistieke eenheid en de Bruggenschool, in samenwerking met Personeel 105 Brugcie, bouwden alles op en op het strand stond ook nog een *Bushmaster* van 411 Pagnicie uit Oirschot. Albert Verlinde interviewde de RA en ook sergeant Peter Koole, die vanwege zijn optreden in Uruzgan het Kruis van Verdienste had gekregen. Het gesprek ging over het Regiment Genietroepen en over de saamhorigheid, vooral in Uruzgan. En de RA zou de RA niet zijn als er daarna geen Mineurslied zou zijn gezongen. ●

SkyXS is een internationaal opererende organisatie die gespecialiseerd is in het leveren van telecommunicatie en media-diensten op elk willekeurig moment, op elke willekeurige locatie. Onze diensten zijn er vooral op gericht om afgelegen werkplekken in contact met het thuisfront te houden, zoals we er de afgelopen 4 jaar voor gezorgd hebben dat militairen in Afghanistan niet vervreemden van familie en vrienden...

Telefonie / GSM
Internet
Televisie
Radio

'Connecting Anywhere'
is geen loze belofte

Militaire precisie als gemene deler...

Innovatie
in militaire
navigatie

SkyDec is gedurende haar bestaan uitgegroeid tot een gerenommeerde ontwikkelaar en leverancier van hoogwaardige militaire GPS hard- en software. De combinatie van kennis van militaire GPS en ons onderscheidend inzicht in de wensen en eisen van de gebruikers, heeft geresulteerd in een innovatief assortiment producten en diensten, én in een unieke aanpak van het leveren aan militaire organisaties over de hele wereld.

SkyDec levert o.a.:

Militaire GPS systemen Complete navigatie pakketten
Mijnenvraag systemen Militaire GPS antennes

1748-2010
262 jaar